

การศึกษาลักษณะทางสังคม – จิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตาม
หลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ปัทมา เกตุอำ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ตุลาคม 2550

การศึกษาลักษณะทางสังคม – จิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตาม
หลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ

บทคัดย่อ
ของ
ปัทมา เกตุอำ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ตุลาคม 2550

ปัทมา เกตุอำ. (2550). การศึกษาลักษณะทางสังคม – จิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ. ปรินฎยานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผศ.ดร. อ้อมเดือน สดมณี, รศ.ดร. ดุษฎี โยเหลา.

การวิจัยเรื่อง การศึกษาลักษณะทางสังคม - จิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ มีความมุ่งหมายที่สำคัญในการศึกษา 3 ประการคือ

1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคมและจิตใจต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม – จิตใจกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ และ 3) เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สำคัญของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี และนับถือศาสนาพุทธ จากศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และเยาวชนจากและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสิรินธร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 430 คน ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็นตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรลักษณะทางสังคม 2 ตัวแปร คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ตัวแปรลักษณะทางจิต 3 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน สุขภาพจิต และความเชื่ออำนาจภายในตน และตัวแปรลักษณะทางจิตตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร คือ เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ส่วนตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่าที (T-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two way Analysis of Variance) และ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรที่ละชั้น (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์ทั้งหมดกระทำในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

ผลการวิจัย พบว่า

1. เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคม (การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม) และลักษณะทางจิตใจ (ความเชื่ออำนาจภายในตน ลักษณะมุ่ง

อนาคตควบคุมตน สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา) แตกต่าง
กัน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

2. เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงและมีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง มีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้ง
ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา

3. เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีสุขภาพจิตดี
มีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามใน
กลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่และกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

4. เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีเจตคติต่อ
พฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง มีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชน
เยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่และกลุ่ม
บิดาที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

5. เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงและมีการถ่ายทอดทาง
พุทธจากบิดามารดาสูง ไม่มีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่
ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

6. เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงและมีการถ่ายทอดทางพุทธจาก
บิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรง
ข้ามในกลุ่มย่อย 1 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่

7. เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูงและมีเจตคติต่อพฤติกรรม
ตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง ไม่มีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนใน
สถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

8. ลักษณะทางสังคม (การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและการคบเพื่อนอย่าง
เหมาะสม) และลักษณะทางจิตใจ (เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ลักษณะมุ่ง
อนาคตควบคุมตน สุขภาพจิตและความเชื่ออำนาจในตน) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตาม
หลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดย

8.1 กลุ่มรวม ตัวแปรทั้ง 6 ตัว สามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 48 โดยตัวแปรที่
มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจสูงสุดโดย
ถูกคัดเลือกเข้าทำนายในลำดับแรก คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา

8.2 กลุ่มย่อยสภาพครอบครัว ได้แก่ กลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ อาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือแม่ และอาศัยอยู่กับญาติพบว่า ตัวแปรสำคัญในลำดับแรกที่สามารถทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจทั้ง 3 กลุ่ม คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 49 , 50 และ 41 ตามลำดับ

8.3 กลุ่มย่อยระดับการศึกษาของบิดา พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นอันดับแรกในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คือ การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ร้อยละ 46 และ 60 และตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นอันดับแรกในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ร้อยละ 52 และ 55

8.4 กลุ่มย่อยระดับการศึกษาของมารดา พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นอันดับที่ 1 มารดา ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดา ได้ร้อยละ 50 44 และ 54 ตามลำดับ ยกเว้นกลุ่มที่มีมารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมเป็นตัวแปรอันดับแรกที่ทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ

PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS RELATED TO BUDDHISM'S MORALITY
BEHVAIOR OF JUVENILE IN REMAND HOME, OBSERVATION AND PROTECTION

AN ABSTRACT
BY
PATTHAMA KET-UM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Science degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

October 2007

Patthama Ket-um. (2007). *Psychosocial Characteristics related Buddhism's Morality Behavior of Juvenile in Remand Home, Observation and Protections*. Master Thesis, M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof Dr.Omdean Sodmanee, Miss Usa Srijindarat.

The main purposes of this study were as follows: first, to compare the buddhism's morality behavior between students of the difference of social characteristics 2) to compare the reading behavior between students of the difference of psychosocial characteristics 3) to investigate the relationships between social characteristics and psychological characteristics of students 4) to investigate social characteristics and psychological characteristics which could predict reading behavior.

The sample used in this study consisted of 402 adolescents in lower secondary school from the region 1 using multistage random sampling.

Nine instruments were employed in data collection : Background Information Questionnaire, Democracy child support love model Scale, Promotion of reading in family Scale, Democratic atmosphere among teachers and students Scale, Promotion of reading in school Scale, Desirabel peer group experience Scale, Attitude towards Reading Scale, Future-orientation and Reading behavior Scale.

In data analysis, the Two-way ANOVA and step-wise Multiple Regression were utilized to test hypotheses. The analyses were conducted in both individual groups and the whole groups. The finding were as follows :

1) Promotion of reading in family profession influenced the behaviors of reading. The students high with promotion of reading in family, illustrated higher treatment behaviors than those with low values, in a whole group as were as subgroups.

2) Democratic atmosphere among teachers and students profession influenced the behaviors of reading. The students with high degree of democratic atmosphere among teachers and students, illustrated higher treatment behaviors than those with low values, in a whole group as were as subgroups.

3) Promotion of reading in school profession influenced the behaviors of reading. The students with high degree of promotion of reading in school high degree, illustrated higher treatment behaviors than those with low values, in a whole group as were as subgroups.

4) Attitude towards reading Profession influenced the behaviors of reading. The students with high degree of attitude towards reading, illustrated higher treatment behaviors than those with low values, in a whole group as were as subgroups.

5) Future-orientation Profession influenced the behaviors of reading. The students with high degree of future-orientation, illustrated higher treatment behaviors than those with low values, in a whole group as were as subgroups.

6) In determining the predictive variables, it was found that the following 5 predictors altogether yielded 57% predictive power : attitude towards reading, promotion of reading in family, democracy child support love model, desirabel peer group experience and promotion of reading in school. In subgroups ; in man predictors altogether yielded 60% predictive power : attitude towards reading, reading to promote in family, desirabel peer group experience and future-orientation ; in woman predictors altogether yielded 49% predictive power : attitude towards reading.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาชี้แนะอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมเดือน สดมณี ประธานกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี โยเหลา ที่ได้สละเวลาและทุ่มเทในการให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทุกขั้นตอน พร้อมทั้งสละเวลาอันมีค่าในการอ่านเพื่อตรวจปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำปริญญาานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยรวมทั้งได้โดยท่านได้เสียสละเวลาให้แก่ผู้วิจัยอย่างเต็มที่และไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ และ ดร. พระวันชัย ธนวิไล(กัณหะกาญจน) ที่กรุณามาเป็นกรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ ซึ่งท่านทั้งสองได้กรุณาอ่านและชี้แนะเพิ่มเติมงานวิจัยฉบับนี้ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ที่ได้อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาการศึกษาต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยและการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ รุ่น 3 ทุกคน ที่ให้กำลังใจกันเสมอมา และจบการศึกษาพร้อม ๆ กัน ขอขอบคุณรัฐสุภกร จันประเสริฐ นิสิตปริญญาเอก ที่ช่วยดูแลจดข้อมูลภายในห้องสอบ และสุดท้ายขอขอบพระคุณครอบครัวเกตุอ่ำที่เป็นกำลังใจที่ดีที่สุดในการศึกษาครั้งนี้

ปัทมา เกตุอ่ำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
นิยามปฏิบัติการ.....	7
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	11
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา.....	12
พฤติกรรมตามหลักเบญจศีล.....	14
พฤติกรรมตามหลักเบญจธรรม.....	17
แนวทางการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา.....	20
ลักษณะทางจิตกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา.....	23
ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม.....	24
เจตคติที่ดีต่อหลักศีลธรรมของพุทธศาสนากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา.....	26
ความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา.....	29
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา.....	32
สุขภาพจิตกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา.....	35
ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การถ่ายทอดทางพุทธจากครอบครัวกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของ พุทธศาสนา.....	37
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธ ศาสนา.....	41
ลักษณะทางชีวสังคมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา.....	43
สภาพครอบครัวกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา.....	44
ระดับการศึกษาของบิดามารดา กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธ ศาสนา.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
เกณฑ์การแปลคะแนนตัวแปรที่กำหนด.....	54
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง	60

.....

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
ส่วนแรก การศึกษาผลเปรียบเทียบพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมทางพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคมและลักษณะทางจิตใจที่แตกต่างกัน.....	63
ส่วนที่สอง การศึกษาผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมและลักษณะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมทางพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ.....	65
ส่วนที่สาม การศึกษาผลการทำงานพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมทางพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ.....	84
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	91
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1.....	91
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2.....	93
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3.....	95
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 4.....	96
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 5.....	98
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 6.....	99
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 7.....	100
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 8.....	101
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย.....	103
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ.....	103
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	115
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	179

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม	22
2 ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม	25

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพสังคมในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจนในปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะมีการพัฒนาและมีความเจริญทางวัตถุนิยมมากขึ้น โดยทุกคนต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเอง (Maslow, 1945 ; อ้างอิงจาก พรรณี ช. เจนจิต. 2538 : 461) ทำให้ผู้คนแก่งแย่งแข่งขันกันและแสวงหาประโยชน์ส่วนตนมากขึ้นโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ อันส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมทั้งทางด้านวัฒนธรรม ค่านิยม สุขภาพกายและสุขภาพจิต มีการเอาัดเอาเปรียบผู้อื่นมากขึ้น ขาดความรับผิดชอบ ขาดความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป ศีลธรรมอันดีงามหมดไป ดังที่ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539 : 46 - 47) กล่าวไว้ว่า **"คนในสังคมเริ่มตายด้านต่อความรู้สึกที่อ่อนโยนและอ่อนละมุน คนในสังคมเริ่มเฉยเมยต่อความรู้สึกเมตตา สงสารและเริ่มกระด้างต่อคุณธรรมจริยธรรมที่เคยมีให้แก่กันและกัน คนในสังคมเริ่มจากตัดสินใจปัญหาด้วยความรุนแรง เรียนรู้ที่จะแก้แค้นกัน เรียนรู้ที่จะตอบสนองความชั่วร้ายด้วยความชั่วร้ายทั้งในความคิด คำพูดและการกระทำ จิตใจคนเริ่มตกต่ำลงอย่างรวดเร็ว"** จากคำกล่าวนี้จะพบว่าเป็นคำกล่าวที่ตรงตามสถานการณ์ที่เป็นจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหาเด็กนักเรียนตีกันซึ่งทวีความรุนแรงจนถึงขั้นเสียชีวิต ซึ่งพระเทพเวที (ป.อ.ปยุตฺโต) (ปัจจุบันเลื่อนเป็นพระพรหมคุณาภรณ์) (2536 : 62) กล่าวถึงสังคมของมนุษย์ว่าทุกวันนี้คนอยู่กันด้วยตณหา ทำเรื่องต่าง ๆ ตามความปรารถนาเพื่อให้ตนได้รับความสุขและหลีกเลี่ยงความทุกข์ ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายใน 3 ลักษณะคือ อันตรายต่อชีวิตของตนทั้งร่างกายและจิตใจ เช่น การดื่มสุรา เสพยาเสพติด เป็นต้น อันตรายต่อการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ เช่น การฆ่า ประทุษร้ายกัน การลักขโมยและการล่วงประเวณีในคู่ของผู้อื่น เป็นต้น และอันตรายต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การทิ้งของเสียลงแม่น้ำ เป็นต้น ประกอบกับการเห็นห่างจากศาสนาซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในดำเนินชีวิตของตนให้รอดพ้นจากความเสียหายทั้งปวง ก็ยิ่งทำให้ปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้น ศาสนาที่เคยมีบทบาทในการควบคุมสังคมก็พลอยถูกลดบทบาทลงไปด้วย แม้ประเทศไทยจะมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติหากแต่ความจริงที่เกิดขึ้นคือ ผู้คนละเมิดศีลจนเกิดเป็นปัญหาดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

จากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้ที่รับผลกระทบหรือเป็นเหยื่อโดยตรงผู้หนึ่งคือ เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ เด็กจะเรียนรู้ทุกอย่างที่ผ่านเข้ามา ซึ่งหากไม่มีผู้คอยแนะนำหรือ

สั่งสอนในทางที่ถูกต้องแล้ว อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behaviors) กล่าวคือ เด็กและเยาวชนอาจหลงทางไปสู่การกระทำที่ผิดไปจากปทัสสถานที่สังคมยอมรับทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว ซึ่งหากกระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือขัดต่อสังคมในปริมาณสูงและกระทำอย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมนั้นก็มักจะผิดกฎหมายบ้านเมืองด้วย ดังจะเห็นได้จากรายงานสถิติคดีประจำปี 2546 แสดงสถิติจำนวนคดีเด็กและเยาวชนกระทำผิดและได้รับการตัดสินจากศาลให้ถูกจับกุมส่งตัวควบคุมในสถานพินิจทั่วประเทศในระหว่างปี พ.ศ. 2538 - 2547 โดยในปี พ.ศ. 2538 พบว่า มีจำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี จำนวน 16,608 คดี และต่อมามีแนวโน้มจำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนในจำนวนที่มากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปี พ.ศ. 2547 พบว่า มีจำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี จำนวน 28,131 คดี นอกจากนี้ยังพบว่าในแต่ละวันมีจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกส่งตัวเข้าศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนในแต่ละวันนับพันคน ดังจะเห็นจากจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกส่งตัวเข้าศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ 26 มีนาคม ถึง 1 เมษายน 2548 มีเยาวชนที่กระทำผิดและถูกตัดสินใจให้ถูกควบคุมในสถานพินิจทั่วประเทศด้วยฐานความผิดต่าง ๆ กัน เช่น ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ข่มขืน เป็นต้น รวมทั้งสิ้น 5,919 คนโดยเป็นเด็กและเยาวชนที่ถูกส่งเข้าควบคุมในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ เป็นจำนวนระหว่าง 1,672 - 1,738 คน (สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน. 2547 : ออนไลน์)

จากจำนวนเด็กและเยาวชนที่มีจำนวนมากที่กระทำผิดและถูกควบคุมไว้เป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่องสะท้อนให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนในปัจจุบันไม่ได้เกรงกลัวต่อการกระทำผิด และจากสถิติของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมานั้น มีการพิจารณาทางจิตพบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแปรปรวน เมื่อพิจารณาถึงครอบครัว ก็พบว่าส่วนใหญ่บิดามารดาไม่เข้าใจการเลี้ยงดูบุตร ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร อยู่ต่างจังหวัดและหย่าร้างกัน (วิชา มหาคุณ. 2542 : 5) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสแตรง (อาภรณ์ อินทรสุขุม. 2537 : 3 ; อ้างอิงจาก Strang. 1978 : 78) ที่พบว่าสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เกิดจากองค์ประกอบทางด้านกายภาพ จิตใจและสังคมร่วมกันผลักดันให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด ต่อมา อัจฉรา ทองตัน (2536 : ก-ข) ได้ศึกษาลักษณะทั่วไปของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดพบว่า เด็กและเยาวชนชายกระทำผิดมากกว่าเด็กและเยาวชนหญิง ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มาจากครอบครัวยากจน บิดามารดามีอาชีพรับจ้างและความสัมพันธ์ในบ้านเป็นลักษณะบ้านแตก อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และมีการคบหากับผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน จากการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีเด็กและเยาวชนที่มีโอกาสกระทำผิดได้มากด้วยปัจจัยต่าง ๆ และเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น กฎหมายจึงต้องกำหนดบทลงโทษซึ่ง

สำหรับเด็กและเยาวชนก็ได้มีการกำหนดกฎหมายรวมทั้งการลงโทษไว้เช่นกัน สำหรับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิดตามฐานความผิดต่าง ๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้และได้รับการตัดสินลงโทษจากศาลโดยให้ถูกควบคุมในสถานที่เฉพาะในระยะเวลาที่กำหนด สถานที่เหล่านั้นเรียกว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนรวม ซึ่งอยู่ในการดูแลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยเป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า บ้านเมตตา บ้านกรุณา บ้านมุทิตาและบ้านอุเบกขา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามหมวด 3 มาตรา 34 ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 (สถาบันพัฒนาระบบการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว. 2534) ดังนี้ มีหน้าที่ในการสืบประวัติ ฐานความผิด สถิติปัญญา นิสัยของบิดามารดาตลอดจนสิ่งแวดล้อมของเยาวชนที่กระทำผิด สอดส่องความประพฤติของเยาวชนตามคำสั่งศาล ควบคุมเด็กและเยาวชนตามคำสั่งศาล ศึกษาหาสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็ก และจัดให้การศึกษแก่เยาวชนอย่างน้อยให้พออ่านออกเขียนได้ และในขณะเดียวกันยังมีสถานที่อีกแห่งที่ใช้ในการควบคุมเด็กคือ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งมีหน้าที่ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษา หรือคำสั่งให้รับตัวไว้ ฝึกอบรมภายใต้การควบคุม อภิบาลดูแล ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ด้วยการจัดการศึกษาและยกระดับพัฒนาวิชาสามัญ วิชาชีพ เสริมสร้างจริยธรรม ศีลธรรม วัฒนธรรม ของชาติและท้องถิ่น รักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพอนามัย บำบัด แก้ไข พื้นฟูสมรรถภาพเด็กและเยาวชนกระทำผิดและที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้การสงเคราะห์และติดตาม ตลอดจนดำเนินการด้านกิจกรรมชุมชน และประสานความร่วมมือหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน โดยใช้กระบวนการศึกษา วิเคราะห์ การจำแนก และวางแผนการบำบัดให้เหมาะสมกับสภาพความจำเป็น และความสามารถของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล เพื่อเตรียมการกลับคืนสังคม ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ เป็นองค์กรที่ช่วยเตรียมพร้อมให้เด็กและเยาวชนก่อนออกไปสู่สังคม แต่อย่างไรก็ตามสถานควบคุมตัวเด็กและเยาวชนทั้ง 2 ลักษณะก็มุ่งที่จะการส่งเสริมหรือพัฒนาเด็กและเยาวชนให้กลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ แต่อย่างไรก็ดี แม้การควบคุมแก้ไข บำบัดและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดนั้นจะเป็นความพยายามการแก้ไขปัญหาแต่ก็เป็นการแก้ที่ปลายเหตุและแก้ไขไม่ตรงจุด เช่น เด็กนักเรียนตีกันเพราะสถาบันไม่ถูกกันก็แก้ไขด้วยการไม่ต้องสวมเครื่องแบบของสถานศึกษานั้นมาเรียน จะเห็นได้มูลเหตุที่แท้จริงของปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขแต่อย่างใด ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในปี พ.ศ. 2546 พบว่า มีคดีจับกุมเด็กและเยาวชนอายุ 15 - 18 ปี เป็นจำนวน 25,602 คดี โดยในจำนวนนี้เป็นคดีที่เป็นการกระทำผิดซ้ำถึง 4,112 คดี คิดเป็นร้อยละ 13.75 (สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน. 2547 : ออนไลน์) ฉะนั้น การที่เด็กและเยาวชน

จะมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงปรารถนาของสังคมควรจะเริ่มส่งเสริมที่ตัวเด็กและเยาวชนเอง ดังนั้น การส่งเสริมหรือปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนาหรือหลักศีลธรรมที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ดังที่พระพุทธรักษาภิกขุ (ภูมินทร์ ชลาชีวะ. 2544 : 81) กล่าวว่า **ศีลธรรมของเยาวชน คือ ทางรอดของมนุษยชาติ** และโดยเฉพาะค่านิยมหรือความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา เช่น ค่านิยมเรื่องบาปบุญ ส่งผลให้คนไม่กล้าทำความชั่วและหมั่นไปทำบุญซึ่งแสดงออกมาเป็นรูปของวิถีการดำเนินชีวิต เช่น การตัดบาตร ถือศีล เป็นต้น (ธีรโชติ เกิดแก้ว. 2547 : 87) นั้นน่าจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างพื้นฐานจิตใจที่ดีงามของเด็กและเยาวชน โดยลักษณะค่านิยมความเชื่อที่ดีงามต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านศาสนานั้นสามารถปลูกฝังได้ตั้งแต่วัยเด็กผ่านตัวแทนทางสังคม ต่าง ๆ โดยเฉพาะครอบครัว ดังงานวิจัยของวันชัย มีกลาง (2530) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตามและการได้รับการถ่ายทอดทางศาสนาจากบิดามารดาของนิสิตระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่าพ่อแม่มีบทบาทอย่างยิ่งในการถ่ายทอดลักษณะทางพุทธศาสนาแก่ลูก โดยถ้าพ่อแม่ได้ถ่ายทอดลักษณะทางพุทธแก่ลูกมาก ลูกก็จะมี การปฏิบัติทางศาสนามากตามไปด้วย งานของ สุริยะ พันธุ์ดี (2536 : 135) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับจิตลักษณะและพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-5 พบว่า นักเรียนที่มีความเชื่อทางพุทธมากมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่านักเรียนที่มีความเชื่อทางพุทธน้อย จากงานวิจัยต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าการที่เด็กและเยาวชนมีพื้นฐานความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาที่ดีย่อมนำมาซึ่งพฤติกรรมอันพึงปรารถนาต่อไปในอนาคต ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อต้องการทราบว่าเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจ ได้แก่ ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนบ้านเมตตาและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสตรีนคร มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากน้อยเพียงใด และมีปัจจัยหรือลักษณะทางสังคมจิตใจใดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจบ้าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมเพื่อกำหนดตัวแปรเชิงสาเหตุของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา อันประกอบด้วยพฤติกรรมตามหลักเบญจศีล (ศีล 5) และพฤติกรรมตามหลักเบญจธรรม (ธรรม 5) อันนำไปสู่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมและจิตใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาเยาวชนทั้งที่มีอยู่ในสถานพินิจและไม่ได้อยู่ในสถานพินิจให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกครรลองครองธรรมซึ่งจะส่งผลให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคมและจิตใจต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม – จิตใจกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
3. เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สำคัญของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษานี้สามารถรวบรวมเป็นองค์ความรู้ทางด้านสาเหตุของลักษณะทางสังคม – จิตใจของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาและนำไปสู่การชี้แนะและกระตุ้นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเยาวชนในสถานพินิจให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาที่มีผลต่อพฤติกรรมของเยาวชนและสามารถนำไปพัฒนาให้เยาวชนในสถานพินิจเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา รวมทั้งเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ เยาวชนชายที่มีอายุ 15 – 18 ปีและนับถือศาสนาพุทธ จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในภาคกลาง รวมประมาณ 5,000 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ เยาวชนที่มีอายุ 15 – 18 ปีและนับถือศาสนาพุทธ จากศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชายบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสิรินธร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 136 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 430 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
  - 1.1 ลักษณะทางสังคม ได้แก่
    - 1.1.1 การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา
    - 1.1.2 การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม
  - 1.2 ลักษณะทางจิตใจ ได้แก่
    - 1.2.1 จิตลักษณะเดิม
      - 1.2.1.1 ความเชื่ออำนาจในตน
      - 1.2.1.2 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
      - 1.2.1.3 สุขภาพจิต
    - 1.2.2 จิตลักษณะตามสถานการณ์
      - 1.2.2.1 เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลและพฤติกรรมตามหลักเบญจธรรม
3. ลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ สภาพครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เยาวชนในสถานพินิจ หมายถึง เด็กหรือเยาวชนชายที่มีอายุ 15 - ปี ถึง 18 ปี บริบูรณ์และนับถือศาสนาพุทธ ซึ่งกระทำอันกฎหมายได้บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดในฐานความผิดต่าง ๆ ได้แก่ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ ฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฐานความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียง ฐานความผิดเกี่ยวกับอาวุธและฐานความผิดเกี่ยวกับอื่น ๆ และถูกจับกุมดำเนินคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว โดยถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสิรินธร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
2. สภาพครอบครัว หมายถึง ลักษณะทางการอยู่อาศัยภายในครอบครัวของเยาวชน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ อยู่ร่วมกับบิดามารดา อยู่กับบิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (หย่าร้าง) และอยู่กับญาติ

3. ระดับการศึกษาของบิดามารดา หมายถึง ระดับชั้นที่สำเร็จการศึกษา ได้แก่ การไม่ได้เรียน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับปริญญาตรีขึ้นไป

นियามปฏิบัติการ

พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา หมายถึง การกระทำหรือปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาสำคัญที่เป็นพื้นฐานสำหรับการประพฤติปฏิบัติและอยู่ร่วมกันในสังคมของเยาวชนในสถานพินิจ ได้แก่ หลักเบญจศีลและเบญจธรรม โดยการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมด้วยการปฏิบัติจากการเว้นความชั่ว ควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน โดยการเว้นจากการฆ่าสัตว์และมนุษย์ เว้นจากการลักทรัพย์ เว้นจากการประพฤติผิดในกาม เว้นจากการพูดปดและเว้นจากการดื่มน้ำเมา รวมทั้งแสดงออกหรือการปฏิบัติต่อบุคคลหรือสัตว์ด้วยการกระทำที่ดีงาม ที่เหมาะสมซึ่งแสดงออกทางกาย วาจาและใจ โดยการมีเมตตากรุณา เช่น การเสียสละของให้ผู้ที่ยากกว่า มีสัมมาอาชีวะ เช่น การประกอบอาชีพสุจริต มีกามสังวร เช่น การจงรักภักดีต่อคู่ครองมีศีลจจะ เช่น การไม่ลืมหืมตาที่ให้อภัยผู้อื่น และมีสติสัมปะชัญญะ เช่น การไม่นั่งเหม่อลอย เป็นต้น ซึ่งใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามนियามปฏิบัติการ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย เยาวชนในสถานพินิจที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา หมายถึง ความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบและไม่ชอบของเยาวชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ได้แก่ เบญจศีลและเบญจธรรมรวมทั้งความพร้อมที่เยาวชนจะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน ซึ่งใช้วัดโดยแบบวัดเจตคติต่อหลักศีลธรรมพุทธศาสนาที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดเจตคติต่อพุทธศาสนาของ วันชัย มีกลาง (2530) มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง ไม่เห็นด้วยเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 โดยผู้วิจัยนำแบบวัดมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างและมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ปริมาณความตระหนักว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้ายเป็นผลมาจากการกระทำของตน ไม่ใช่โชคชะตาเคราะห์บาปหรือความบังเอิญ ซึ่งใช้วัดโดยแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนของของ ทศนา ทองภักดี (2539) มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .79

โดยผู้วิจัยนำแบบวัดมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างและมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล การเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตรวมทั้งความสามารถในการควบคุมตน อดได้รอได้เพื่อรอรับประโยชน์ที่ดีกว่าในอนาคต ซึ่งใช้แบบวัดของ พิชัย มณีรักษ์ (2547) ที่นำมาจาก สุริยะ พันธุ์ดี (2536) มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 โดยผู้วิจัยนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างและมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

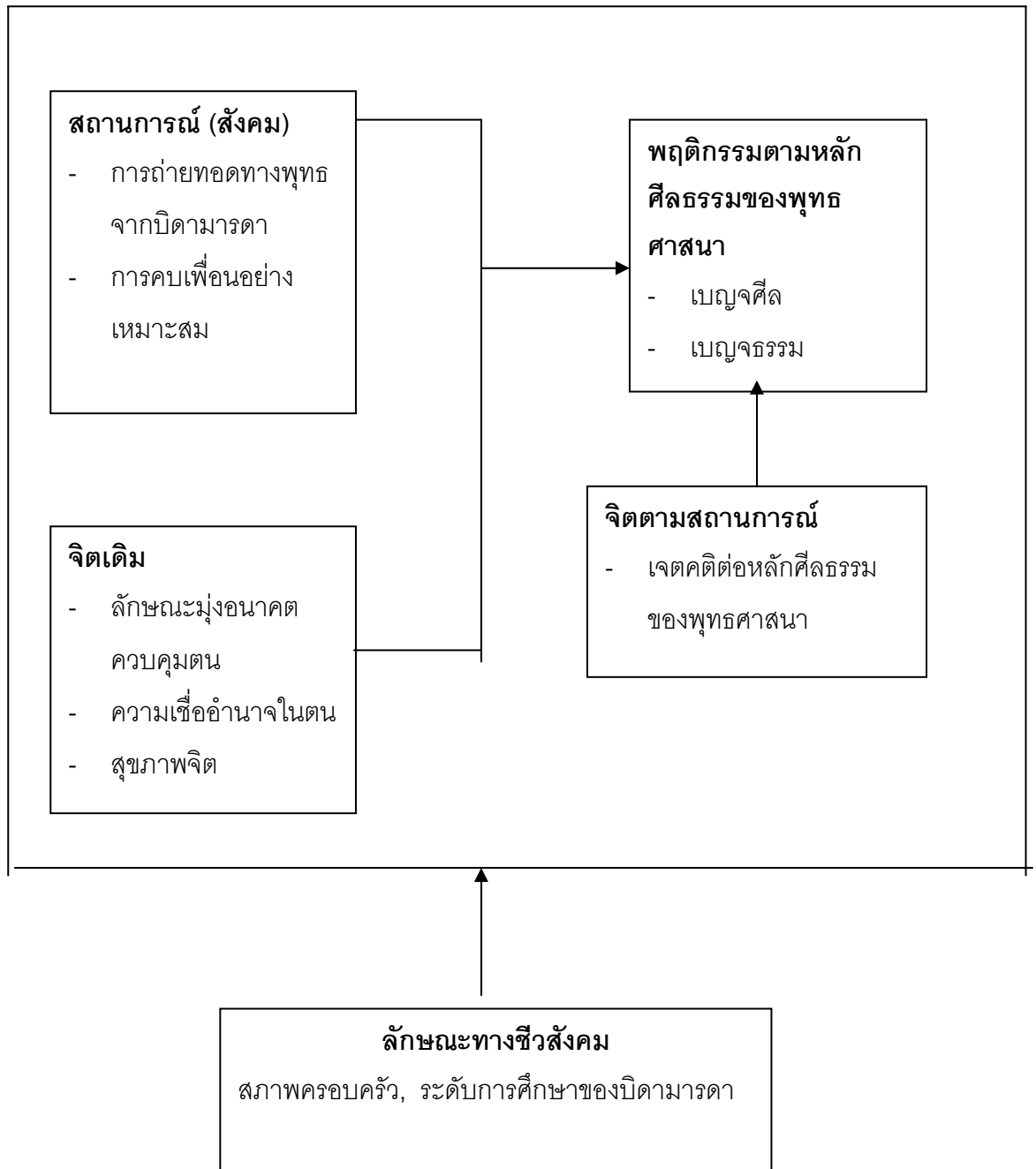
สุขภาพจิต หมายถึง ปริมาณการรายงานถึงความวิตกกังวล การควบคุมอารมณ์ สมาธิ ความกล้าและอาจหมายถึงสภาพทางกายด้วย ซึ่งใช้แบบวัดสุขภาพจิตของ พิชัย มณีรักษ์ (2547) ที่นำมาจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2536) มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 ผู้วิจัยนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา หมายถึง ปริมาณการรายงานว่าเยาวชนได้รับการปฏิบัติของบิดามารดาต่อบุตรในการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่ออบรมบุตรให้เกิดความรู้ความเข้าใจและยอมปฏิบัติตามแนวพุทธศาสนาขั้นพื้นฐานโดยเน้นการอบรมให้เด็กเกิดการพัฒนาริยธรรม ปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวที เคารพผู้ใหญ่ รู้จักเกรงและรู้จักการปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของศาสนา ซึ่งใช้แบบวัดของ งามตา วนิทนานนท์ (2536) ที่สร้างขึ้นตอนการเปลี่ยนทัศนคติ 3 ชั้น คือ ชั้นสร้างความเข้าใจ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75 ชั้นตอนการยอมรับ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 และชั้นการเปลี่ยนตาม จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 ผู้วิจัยนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม หมายถึง ปริมาณการรายงานของเยาวชนเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการคบเพื่อนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ไม่คล้อยตามเพื่อนไปในทางที่เสื่อมเสีย เช่น เล่นการพนัน เสพยาเสพติด ซึ่งใช้แบบวัดของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2536) มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 ผู้วิจัยนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะทางสังคมและจิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ซึ่งการกำหนดปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนานั้นได้กำหนดโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องร่วมกับการประมวลเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งทำให้พบว่า มีตัวแปรอิสระที่อาจเป็นปัจจัยสาเหตุของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา 2 ปัจจัยใหญ่ คือ ลักษณะทางสังคม 2 ตัว ได้แก่ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ลักษณะทางจิตเดิม 3 ตัว ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสุขภาพจิต และลักษณะทางจิตตามสถานการณ์ 1 ตัว ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังได้ศึกษาตัวแปรทางชีวสังคมเพื่อเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยด้วย โดยในการตั้งสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ร่วมระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ซึ่งสามารถสรุปเป็นภาพแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในงานวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคม และลักษณะทางจิตใจแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกันทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
2. เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงและมีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
3. เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีสุขภาพจิตดี จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
4. เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
5. เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
6. เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
7. เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง และมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้าม
8. ลักษณะทางสังคม (การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม) และลักษณะทางจิตใจ (เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิต และความเชื่ออำนาจในตน) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะทางสังคม - จิตใจกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ซึ่งในการนำเสนอการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้านี้ สามารถจำแนกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ตามลำดับดังต่อไปนี้ พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ได้แก่ พฤติกรรมตามหลักเบญจศีลและพฤติกรรมตามหลักเบญจธรรม แนวทางการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ลักษณะทางจิตตามสถานการณ์กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ลักษณะทางจิตเดิมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ได้แก่ 1) ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน 2) ความเชื่ออำนาจในตน และ 3) สุขภาพจิต ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ได้แก่ 1) การถ่ายทอดทางพุทธจากครอบครัว และ 2) การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และลักษณะทางชีวสังคมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ซึ่งในหัวข้อต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาและมีความเจริญทางวัตถุ นิยมมากขึ้นทำให้ผู้คนต้องแก่งแย่งแข่งขันกันทำมาหากินและแสวงหาประโยชน์ส่วนตนมากขึ้น โดยเฉพาะคนในเมืองใหญ่ ๆ ที่อยู่กันอย่างแออัดและสภาพชีวิตที่สับสนวุ่นวายก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทั้งทางด้านวัฒนธรรม ค่านิยม สุขภาพกายและสุขภาพจิต ผู้คนมีความเห็นแก่ตัวเอารอดเอาเปรียบ ฉกฉวยโอกาสโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น เพราะทุกคนล้วนแต่ต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น (Maslow. 1945 ; อ้างอิงจาก พรฤทธิ์ ช.เจนจิต. 2538: 461) คนในสังคมขาดความรับผิดชอบ ขาดความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป ศีลธรรมอันดีงามหมดไป สังคมจึงขาดความสงบสุข เกิดปัญหามากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาแหล่งอบายมุขและปัญหาเยาวชน ซึ่งทำความเสียหายให้กับสังคมเป็นอย่างมากและจากที่ได้กล่าวมาเป็นเครื่องบ่งชี้ประการหนึ่งว่าระดับคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมนั้นมีน้อยลงเรื่อย ๆ หรืออาจเรียกได้ว่าคนมีพฤติกรรมจริยธรรมต่ำลงหรือมีศีลธรรมลดลง สิ่งหนึ่งที่อาจช่วยเยียวยาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้คือ ศาสนา โดยทั่วไปมนุษย์มักมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในดำเนินชีวิตของ

ตนให้รอดพ้นจากความเสีย ความเสียหายทั้งปวง ศาสนาไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดต่างมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การสอนให้คนทำความดี ละเว้นจากความชั่ว ศาสนาจึงเปรียบเหมือนกรอบที่กั้นไม่ให้มนุษย์เบียดเบียนกัน ยกกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น ซึ่งคำว่า "ศาสนา" ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง คำสั่งสอนของผู้อบรมที่เรียกว่า ศาสดา (2539 : 805)

สำหรับประเทศไทย ศาสนาที่ถือว่าเป็นศาสนาประจำชาติคือ พุทธศาสนา ซึ่งหมายถึง คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายอื่น ๆ อีก เช่น สุชีพ ปุญญานุภาพ (2511 : 6) กล่าวว่า พุทธศาสนาหมายถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าหรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นเรื่องความเป็นจริงที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงค้นพบแล้วนำมาชี้แจง พุทธทาสภิกขุ (2520 : 59) กล่าวว่า พุทธศาสนา หมายถึง การกระทำที่ถ่ายถอนเสียซึ่งกิเลสอันเป็นเหตุให้เกิดโรคสูงสุดหรือโรคกิเลสซึ่งเสียดแทงบุคคล ทำบุคคลให้มีความทุกข์ร้อนทั้งส่วนตนและส่วนรวม พระชันติเปาโล กล่าวว่า พุทธศาสนา หมายถึง คำสอนในเรื่องสัจจะในตัวเราซึ่งถ้าเราถือปฏิบัติ เราจะล่องพ้นจากมหาสมุทรแห่งความทุกข์ยากและพุทธศาสนาเป็นมรดกแห่งระเบียบวิธีปฏิบัติมากมายหลายรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ต่าง ๆ (พระราช วรรณิ. 2525 : 1) ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า พุทธศาสนา หมายถึง หลักแห่งความประพฤติปฏิบัติที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบแล้วนำมาสั่งสอนหรือที่เรียกว่า หลักคำสอนเพื่อให้บุคคลได้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อละกิเลส คือ ความยึดถือแห่งตัวตนเพื่อผลสุดท้ายคือ ความดับทุกข์โดยสิ้นเชิง จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า พุทธศาสนาเป็นสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบแล้วนำมาสั่งสอนเพื่อให้บุคคลต่าง ๆ สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม โดยหลักคำสอนของพระพุทธเจ้านั้นมีมากมายหลายประการซึ่งหลักคำสอนแต่ละเรื่องก็อาจเหมาะสมกับบุคคลประเภทต่าง ๆ เช่น หลักคำสอนหรือศีลธรรมสำคัญที่เป็นหลักซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตได้ในทุกสถานการณ์ เช่น อริยสัจ 4 หลักไตรสิกขา รวมทั้งหลักคำสอนหรือศีลธรรมสำหรับฆราวาสที่เรียกว่า ฆราวาสธรรม หรือให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ศีล 5 อันเป็นศีลเบื้องต้นสำหรับปุถุชนคนทั่วไป เป็นต้น ดังนั้น การแสดงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตามหลักคำสอนหรือหลักศีลธรรมของศาสนาจึงเป็นพฤติกรรมที่น่าปรารถนา เป็นพฤติกรรมการเป็นคนดีและเก่งตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมที่ได้อธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543 : 2) เช่น พฤติกรรมเอื้อเพื่อ พฤติกรรมการอนุรักษ์ พฤติกรรมกตัญญู เป็นต้น ประกอบกับการที่นักจิตวิทยาได้กำหนดลักษณะของพฤติกรรมจริยธรรมไว้ 4 ประเภท คือ 1) พฤติกรรมที่เกิดจากการตัดสินใจแจกจ่ายรางวัลหรือการลงโทษ 2) พฤติกรรมที่เกิดจากการตัดสินใจกระทำบางอย่างตามหลัก

คุณธรรมนิยมของสังคม 3) พฤติกรรมรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและส่วนรวม และ 4) พฤติกรรมทางศาสนา เช่น การปฏิบัติตามหลักคำสอนศาสนา (งามตา วณิชานนท์. 2536) ดังนั้น การส่งเสริมให้คนมีพฤติกรรมจริยธรรมด้านศาสนาจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะในการส่งเสริมเยาวชนให้มีคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรมนั้น ควรเริ่มส่งเสริมจากการปฏิบัติศีลธรรมคำสอนพื้นฐานก่อนเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาศีลธรรมขั้นสูงขึ้นไปได้ ซึ่งคำว่า "ศีลธรรม" ซึ่งแปลว่า ธรรมที่ทำความปกติได้นั้นจะช่วยให้สังคมเกิดความปกติ กล่าวคือ มีความปกติทั้งในหมู่คณะ ไม่มีการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน (พุทธทาส. 2521 : 421) ซึ่งหลักคำสอนหรือหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสำคัญที่เป็นพื้นฐานสำหรับการประพฤติปฏิบัติและอยู่ร่วมกันในสังคม ได้แก่ หลักเบญจศีล (ศีล 5) ซึ่งเป็นข้อห้ามและหลัก เบญจธรรม (ธรรม 5) ซึ่งถือเป็นข้อปฏิบัติ

พฤติกรรมตามหลักเบญจศีล (ศีล 5)

คำสอนและหลักปฏิบัติของพุทธศาสนาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังคมที่แสดงถึงความสัมพันธ์ทางสังคมของมนุษย์ได้มากที่สุดคือ คำสอนและหลักปฏิบัติในชั้นศีลเพราะศีลเป็นระบบการควบคุมชีวิตด้านนอกที่เกี่ยวกับการแสดงออกทางกายวาจาโดยเฉพาะระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ศีลขั้นพื้นฐานหรือขั้นต้นที่สุดคือ การไม่เบียดเบียนผู้อื่นไม่ว่าจะด้วยกายวาจาหรือการไม่ทำลายสติสัมปชัญญะที่เป็นตัวคุมศีลของตน ซึ่งศีลขั้นต้นนี้เรียกว่า เบญจศีลหรือศีล 5 นั่นเอง ซึ่งหลักเบญจศีลหรือที่เรียกกันว่า ศีล 5 นั้น ถือได้ว่าเป็นหลักคำสอนพื้นฐานทางพุทธศาสนาที่พุทธศาสนิกชนทุกคนพึงปฏิบัติให้เป็นนิสัย การรักษาศีลหรือประพฤติดีมีวินัย (พระธรรมปิฎก (ปัจจุบันเลื่อนเป็นพระพรหมคุณาภรณ์). 2542 : 431) หากจะกล่าวถึงศีลโดยคร่าว ๆ จะพบว่า ศีลมี 2 ระดับ คือ หนึ่ง ระดับทั่วไป ได้แก่ ระดับธรรม คือ เป็นข้อแนะนำสั่งสอนและบัญญัติไปตามกฎธรรมดาแห่งความดีความชั่วหรือที่เรียกว่า กฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ผู้ใดรักษาศีลหรือละเมิดศีลย่อมได้รับผลดีผลชั่วตามเหตุปัจจัยหรือตามกฎแห่งกรรมนั้น สอง ระดับเฉพาะ ได้แก่ ระดับวินัย คือ เป็นแบบแผนข้อบังคับที่บัญญัติไว้หรือกำหนดขึ้นไว้ ดังนั้นในสังคมมนุษย์โดยทั่วไปแล้ว พระพุทธเจ้าจึงทรงแนะนำหลักคำสอนที่เรียกว่า เบญจศีลหรือศีล 5 กำหนดไว้เป็นข้อ ๆ จำนวน 5 ข้อ ให้ชื่อว่า ลิกขาบท 5 ซึ่งแปลว่า ข้อสำเหนียกหรือข้อฝึกหัดความประพฤติ 5 ประการ ซึ่งผู้ที่เป็นพุทธ ศาสนิกชน อุบาสก อุบาสิกา มีข้อกำหนดความประพฤติเหล่านี้เป็นอย่างน้อยหรือผู้ใดมีความอุสาหะจะประพฤติปฏิบัติให้ยิ่งขึ้นไปก็ได้ เช่น ศีล 8 ศีล 10 ดังนั้น เบญจศีลหรือศีล 5 จึงถือได้ว่าเป็นศีลของปุถุชนเป็นข้อปฏิบัติในการฝึกตน ใครปฏิบัติได้ตามนี้เรียกว่า มีศีลเบื้องต้น หากผู้ใดปฏิบัติศีล 5 อย่างสม่ำเสมอก็เท่ากับเป็นการลดการเบียดเบียนผู้อื่น ศีล 5 ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความสะอาดทางกาย วาจาและใจ ทำให้สังคมเกิดความปกติ ไม่มีการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน (พุทธทาสภิกขุ. 2521 : 421 และ พระเทพเวที, 2531 :

431-432) กล่าวสรุปไว้ว่า คีล คือ ภาวะของผู้ที่มีหลักความประพฤติถูกต้องทางกาย วาจา โดยปกติกีล 5 เป็นหลักความประพฤติสามัญสำหรับมนุษย์ ไม่ว่าจะครองชีวิตระดับใด ซึ่งในการส่งเสริมเยาวชนมีศีลธรรมนั้นควรเริ่มต้นปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนาในขั้นเริ่มแรกที่สุดคือ คีล 5 ซึ่งมุ่งเน้นการละเว้นความชั่วต่าง ๆ ซึ่งโดยทั่วไปก็มีการปฏิบัติกันอยู่แล้ว หากแต่มีความมากน้อยแตกต่างกันไปและคีล 5 เป็นเพียงหญ้าปากคอก หากปฏิบัติตามไม่ได้ก็ไม่ได้ประโยชน์ใด ๆ จากการเป็นพุทธศาสนิกชน

องค์ประกอบของเบญจศีล (คีล 5)

คำว่า "เบญจศีลหรือคีล 5" จะหมายถึง ข้อปฏิบัติเบื้องต้นในการเว้นจากการทำชั่ว 5 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2536) ได้แก่

1. เว้นจากการฆ่าสัตว์ เบียดเบียนคนและสัตว์
2. เว้นจากการลักขโมย ยักยอก ช้อโกง ตีชิงวิ่งราว
3. เว้นจากการประพฤติดิดประเพณีอันดีงามในเรื่องเพศสัมพันธ์
4. เว้นจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดหยาบคาย ไร้สาระ
5. เว้นจากการดื่มสุราเมรัยและสิ่งเสพติดให้โทษ

นอกจากนี้ ปิ่น มุทุกันต์ (2518 : 185 - 189) กล่าวถึงเบญจศีลไว้ว่า คีล 5 ประกอบด้วยข้อละเว้น 5 ประการคือ

ศีลข้อที่ 1 ปาณาติ ปาตา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการทำลายชีวิตสัตว์

ความมุ่งหมายของศีลข้อนี้คือ มุ่งให้มนุษย์มีความเมตตากรุณาต่อกันและเผื่อแผ่แก่สัตว์ทั้งปวงด้วย โดยมีข้อห้าม 3 อย่าง คือ

1. การฆ่า หมายถึง การทำลายชีวิตสัตว์ให้ตายลง ไม่ว่าจะฆ่าคนหรือสัตว์ล้วนแต่ผิดศีลทั้งสิ้น ความบาปจะมากขึ้นอยู่กับเจตนาและชนิดของคนหรือสัตว์ที่ฆ่า ฆ่าผู้มีพระคุณก็บาปมาก ฆ่าสัตว์มีคุณก็บาปมากกว่าสัตว์เดรัจฉานและถ้าฆ่าด้วยวิธีการอันเหี้ยมโหด สัตว์หรือคนนั้นตายด้วยความทุกข์ทรมานก็บาปมากกว่าฆ่าโดยไม่ได้ตั้งใจ

2. การทำร้าย ได้แก่ การทำให้สัตว์นั้นเจ็บปวด ทุกข์ยากหรือพิการ

3. ทรมาน ได้แก่ การทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ยาก ลำบาก เช่น ใช้งานสัตว์เลี้ยงโดยขาดความเมตตา ไม่ให้ข้าวให้น้ำ ให้ทำงานโดยไม่ได้พักผ่อนหรือจับขังกรงจนสัตว์ได้รับความทุกข์เวทนาหรือเอาสัตว์นั้นไปทรมาน เช่น มัดขาเอาหัวลงดิน หรือรวมไปถึงการเอาสัตว์นั้นไปทรมานเพื่อความสนุกสนาน เช่น ตีไก่ กัดปลา ด้วย

ศีลข้อที่ 2 อทินนา ทานา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการลักทรัพย์ ความมุ่งหมายของศีลข้อนี้คือ มุ่งป้องกันการทำลายกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ของกันและกัน ให้ทุกคนตั้งหน้าทำมาหากินเลี้ยงชีพโดยสุจริต โดยมีข้อห้าม 3 อย่าง คือ

1. โจรกรรม หมายถึง ลักษณะ 12 อย่าง คือ ลัก ฉก กรรโชก ปล้น ชู ฉ้อ หลอก ตระบัด เปียดบัง สับเปลี่ยน ลักลอบ ยักยอก ซึ่งทั้ง 12 ประการที่กล่าวมาเป็นอาการของโจร

2. อนุโลมโจรกรรม หมายถึง การให้ความอุปการะแก่โจรหรืออุปการะผู้ผิดศีลธรรมรวมไปถึงการปกกลอก ลวง โดยการคบกับผู้อื่นเพื่อผลประโยชน์ เมื่อได้ก็เลิกคบและการรับสินบนของผู้อื่นเพื่อกระทำในทางที่ผิดกฎหมายหรือศีลธรรม ผู้ประพฤติดังกล่าวมีศีลต่างพร้อย

3. ฉายาโจรกรรม หมายถึง การทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นหรือหยิบฉวยมาด้วยความมักง่ายโดยคิดว่าเจ้าของเขาคงไม่ว่าอะไร ผู้ประพฤติดังกล่าวมีศีลต่างพร้อย

ศีลข้อที่ 3 กาเมสุ มิจฉา จารา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการประพฤติดีในกาม ความมุ่งหมายสำคัญของศีลข้อนี้อยู่ที่การสร้างสามัคคีและป้องกันการแตกร้างในหมู่มนุษย์ โดยมีข้อห้ามคือ ห้ามทั้งชายหญิงไม่ให้ผิดประเวณีสำหรับบุคคลต่อไปนี้

1. หญิง(ชาย) ที่มีสามี (ภรรยา)
2. หญิงที่มีญาติปกครอง ยังไม่เป็นคู่ของใคร เมื่ออยากได้ต้องไปขอจากญาติหรือผู้ปกครอง

3. หญิงที่มีศีลธรรม กฎหมายหรือจารีตนิยมคุ้มครอง ได้แก่ นักบวช

ศีลข้อที่ 4 มุสาวาทา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ ความมุ่งหมายของศีลข้อนี้เพื่อป้องกันการทำลายประโยชน์ของตนและผู้อื่นด้วยการพูดเท็จและให้รู้จักรักษา วาจาของตนให้เป็นที่เชื่อถือได้ โดยมีข้อห้าม 3 อย่าง คือ

1. มุสาวาท หมายถึง การพูดเท็จอันจะทำให้ศีลขาด มี 7 ลักษณะ คือ

1.1 ปด คือ การพูดตรงข้ามกับความจริง เช่น จริงว่าไม่จริง

1.2 ทนสาบาน คือ ทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด

1.3 มารยาท คือ การเสแสร้งทำกริยาให้ตรงข้ามกับความเป็นจริง

1.4 ทำเล่ห์ คือ การอวดว่าตัวเองเป็นผู้วิเศษกว่าผู้อื่น

1.5 ทำเลศ คือ การตั้งใจจะพูดเท็จแต่พูดเป็นเล่นสำนวนให้คู่สนทนาพูดผิด

เอง

1.6 เสริมความ คือ พูดเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้แลดูเป็นเรื่องใหญ่

1.7 อ้าความ คือ เรื่องใหญ่ ๆ หรือเรื่องสำคัญ ๆ กลับไม่พูดเพราะกลัวตนหรือผู้อื่นเสียหาย

2. อนุโลมมุสา คือ การพูดไม่จริงโดยไม่หวังให้ผู้อื่นเชื่อตามนัก ได้แก่ การพูดประชดประชัน พูดเสียดสี พูดส่อเสียด

3. ปฏิสสวะ คือ การสัญญากับผู้อื่นด้วยคำพูดแล้วไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ได้จนทำให้ผู้อื่นเสียผลประโยชน์ ผู้ประพฤติดังกล่าวมีศีลต่างพร้อย

ศีลข้อที่ 5 สุราเมรัย มุชช ปนาท ทุฏฐานา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการดื่ม

น้ำเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ความมุ่งหมายของศีลข้อนี้เพื่อให้บุคคลรู้จักรักษาสติของตนเองให้สมบูรณ์ โดยมีข้อห้ามคือ ห้ามดื่มน้ำเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ทำให้สติพินเพื่อน น้ำเมาที่ว่านี้ได้แก่ สุราและเมรัยหรือเครื่องดองของเมา

ดังนั้น พฤติกรรมตามหลักเบญจศีลในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง การปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมทั้งทางกายและวาจาโดยการปฏิบัติจากการเว้นความชั่ว ควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียนโดยการเว้นจากการฆ่าสัตว์และมนุษย์ เว้นจากการลักทรัพย์ เว้นจากการประพฤตินิโคตในกาม เว้นจากการพูดปดและเว้นจากการดื่มน้ำเมา

พฤติกรรมตามหลักเบญจธรรม

หลักศีลธรรมหรือคำสอนที่ต้องควบคู่ไปพร้อมกันกับหลักเบญจศีลซึ่งถือว่าเป็นข้อห้ามนั้นก็คือ หลักเบญจธรรมหรือธรรมห้า ซึ่งถือว่าเป็นข้อปฏิบัติ สำหรับเบญจธรรมนั้นหมายถึง การแสดงออกของบุคคลต่อบุคคลหรือสัตว์ด้วยการกระทำที่ดีงามที่เหมาะสมซึ่งแสดงออกทางกาย วาจาและใจ เช่น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พูดความจริง ทำงานสุจริต ซึ่งอาจเรียกอีกอย่างว่า กัลยาณธรรม เป็นธรรมงามที่เป็นเครื่องบำรุงจิตใจให้ดีงาม สร้างอภัยาศัยที่ดีเพราะมีธรรมอยู่ด้วยจึงเป็นธาตุให้ทำคุณความดี (พระเทพเวที. 2536 : 206) ซึ่งเบญจธรรมมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบซึ่งเรียงตามลำดับคู่กับเบญจศีล ดังนี้

1. เมตตากรุณา ซึ่งเป็นธรรมะที่คู่กันเสมอแต่สามารถอธิบายแยกจากกันได้ กล่าวคือ เมตตา เป็นความรักปรารถนาในผู้อื่นมีความสุขความเจริญ มีจิตใจเอื้อเฟื้อแผ่ไมตรีความสงสารช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์และคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์และสัตว์ทั่วหน้า ส่วนคำว่า กรุณา เป็นความสงสารคิดช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันที่จะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของสัตว์ทั้งหลาย (พระไตรปิฎก ฉบับประมวลศัพท์) ซึ่งพระไตรปิฎก ฉบับประมวลศัพท์ยังได้ขยายความไปอีกว่า กรุณาเป็นความเอ็นดู (ที.สี. 9/195/129) หวังประโยชน์แก่สัตว์ทั้งปวง (ที.สี. 9/103/59) คือ ไม่คิดพยาบาท ไม่พยาบาท (ม.ม. 12/97/50) นอกจากนี้ สุพัตตรา ธรรมวงษ์

(2544 : 45) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน ให้ความหมายของเมตตาภากรูณาว่า เมตตาเป็นความรักความปรารถนาดีตลอดจนการกระทำที่เป็นประโยชน์สุขแก่ผู้อื่นอย่างทั่วถึงตามสถานการณ์และความสามารถของตนและรวมไปถึงการ ละได้ซึ่งโทษและพยาบาลอันเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ส่วนกรูณาเป็นความรู้สึกห่วงใยไปกับความทุกข์ของผู้อื่นรวมทั้งการกระทำที่จะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์ด้วยความสงสารเห็นใจตามสมควรแก่สถานการณ์และความสามารถของตนโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ตอบแทน

2. สัมมาอาชีวะ ได้แก่ การเลี้ยงชีพชอบ ได้แก่ ละมิฉาชีพ เลี้ยงชีพด้วยสัมมาชีพ รวมถึงความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพที่สุจริต เช่น ทำงานไม่ให้คั่งค้างอากาศไม่หมักหมม ไม่ผิดเพี้ยน ไม่จับจด ไม่ยุ่งเหยิงสับสน เป็นต้น (พุทธธรรม. 2542 : 769)

3. กามสังวร ได้แก่ ความรู้จักยับยั้งควบคุมตนในทางกามารมณ์หรือเรื่องรักใคร่ไม่ให้ผิดศีลธรรม หรืออาจเรียกว่าสทวารสันโดษ คือ ความยินดีในคู่ครองของตน อยู่ร่วมกันด้วยธรรม เช่น การจงรักภักดีและซักจูงกันให้เจริญก้าวหน้าในความดีงามและความสุขที่ปราณีตขั้นสูงขึ้นไป (พุทธธรรม. 2542 : 561, 773)

4. สัจจะ ได้แก่ ความจริง คือ จริใจ เช่น การซื่อสัตย์ต่อตนเอง ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน จริจวาจา ได้แก่ การพูดจริง ไม่พูดพ้อหรือและพูดเป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น และจริงการได้แก่ ทำจริงในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม (พระไตรปิฎกฉบับประมวลศัพท์) และกรมการศาสนาได้ให้ความหมายของสัจจะว่า กิริยาที่ประพฤติตนเป็นคนตรง มีอาการที่พึงเห็นได้ คือ ความเที่ยงธรรม ได้แก่ ประพฤติเป็นธรรมในกิจการอันเป็นหน้าที่ของตน ไม่ทำผิดกิจด้วยอำนาจอคติ 4 ประการ คือ ฉันทาคติ ความเห็นแก่กัน โทสาคติ ความเกลียดชัง โมหาคติ ความหลงไม่รู้ทันและภยาคติ ความกลัว (เบญจศีล-เบญจธรรม. 2537-2539 : 41-42)

5. สติสัมปะชัญญะ ได้แก่ ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ คือ ฝึกตนให้เป็นคนรู้จักยังคิด รู้สีกตัวเสมอว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ ระวังมิให้เป็นคนมัวเมาประมาท (พระไตรปิฎก ฉบับประมวลศัพท์) และกรมการศาสนาได้ให้ความหมายของสติสัมปะชัญญะว่า เป็นความรู้รอบคอบ รู้จักระวังหน้าระวังหลัง ตริตรองให้เห็นก่อนว่าจะมีคุณหรือมีโทษ มีประโยชน์หรือไม่มีประโยชน์ อันจะควรทำหรือไม่ควรทำ (เบญจศีล-เบญจธรรม. 2537-2539)

ดังนั้น พฤติกรรมตามหลักเบญจธรรมในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง การแสดงออกหรือการปฏิบัติต่อบุคคลหรือสัตว์ด้วยการกระทำที่ดีงาม ที่เหมาะสมซึ่งแสดงออกทางกาย วาจาและใจ ด้วยการมีเมตตากรูณา เช่น การเสียสละของให้ผู้ที่ด้อยกว่า การมีสัมมาอาชีวะ เช่น การ

ประกอบอาชีพที่สุจริต การมีกามสังวร เช่น การจงรักภักดีต่อคูครอง มีสังขะ เช่น การไม่ลืมสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นและมีสติสัมปชัญญะ เช่น การไม่นั่งเหม่อลอย

สำหรับการศึกษาพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรมนั้น ได้มีผู้ศึกษาไว้หลายคน เช่น ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2528) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามศีล 5 ตามคำรายงานของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 6 และ ประจักษ์ พุสวัตต์ (2531) ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดเบญจศีลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 810 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามศีล 5 เป็นอย่างดีโดยมีนักเรียนที่ปฏิบัติสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยถึงร้อยละ 50.5 จิตวิวัฒน์ สุโกไส (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมคุณธรรมทางพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 404 คน พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติด้านศีล 5 อยู่ในระดับดีมาก และ พระมหาเดชศักดิ์ ธีรปัญญา (2543) ศึกษาจริยศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียนตามหลักศีลธรรมของพระพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา รวมทั้งสิ้น 191 คน พบว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษามีจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

การวัดพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม

สำหรับการวัดพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรมนั้นได้มีผู้ศึกษาไว้หลายคน เช่น ประจักษ์ พุสวัตต์ (2531) ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดเบญจศีลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 810 คน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นสถานการณ์ ให้เลือกตอบ จำนวน 100 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 จิตวิวัฒน์ สุโกไส (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมคุณธรรมทางพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อวัดระดับพฤติกรรมคุณธรรมทางศาสนา ซึ่งนำมาจากงานวิจัยของ อุทัย เกษร (2528) ซึ่งที่มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 5 อันดับ ตั้งแต่มากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด จำนวน 40 ข้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 404 คน และ พระมหาเดชศักดิ์ ธีรปัญญา (2543) ศึกษาจริยศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียนตามหลักศีลธรรมของพระพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา รวมทั้งสิ้น 191 คน โดยใช้แบบสอบถามการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของพระพุทธศาสนา จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงเลย มีความเที่ยงตรงเท่ากับ .85 และ พิชัย มณีรักษ์ (2547) ศึกษาการได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาเกี่ยวกับพฤติกรรมเบญจธรรมของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 346 คน โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมเบญจธรรม จำนวน 15 ข้อ แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .77 สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้แบบวัดพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่ได้กล่าวมาสามารถสรุปความหมายของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การกระทำหรือปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาสำคัญที่เป็นพื้นฐานสำหรับการประพฤติปฏิบัติและอยู่ร่วมกันในสังคมของเยาวชนในสถานพินิจ ได้แก่ หลักเบญจศีลและเบญจธรรม โดยการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมด้วยการปฏิบัติจากการเว้นความชั่ว ควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน โดยการเว้นจากการฆ่าสัตว์และมนุษย์ เว้นจากการลักทรัพย์ เว้นจากการประพฤติผิดในกาม เว้นจากการพูดปดและเว้นจากการดื่มน้ำเมา รวมทั้งแสดงออกหรือการปฏิบัติต่อบุคคลหรือสัตว์ด้วยการกระทำที่ดีงามที่เหมาะสมซึ่งแสดงออกทางกาย วาจาและใจ โดยการมีเมตตากรุณา เช่น การเสียสละของให้ผู้ที่ด้อยกว่า การมีสัมมาอาชีวะ เช่น การประกอบอาชีพที่สุจริต การมีกามสังวร เช่น การจงรักภักดีต่อคุณครู มีสัจจะ เช่น การไม่ลืมสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นและมีสติสัมปะชัญญะ เช่น การไม่นั่งเหม่อลอย

แนวทางการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

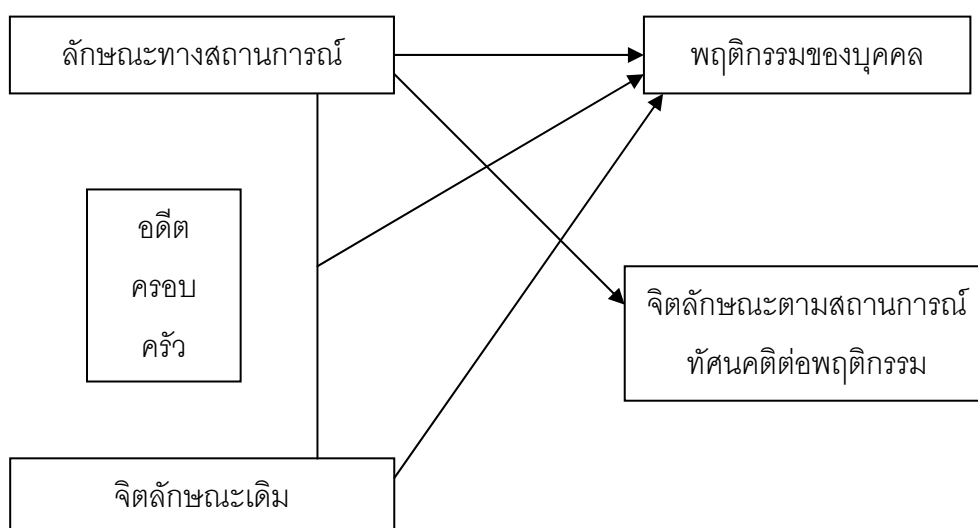
การปฏิบัติตามหลักคำสอนหรือหลักศีลธรรมของพุทธศาสนานั้นเป็นสิ่งที่พุทธศาสนิกชนพึงกระทำ โดยผ่านการถ่ายทอดทางสังคมจาก 2 สถาบันหลัก คือ สถาบันครอบครัวและสถาบันศาสนา ในการถ่ายทอดพฤติกรรมตามหลักคำสอนของพุทธศาสนาไปสู่เด็กและเยาวชนต้องอาศัยรูปแบบในการถ่ายทอดหลายรูปแบบพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการการที่เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก เช่น การสั่งสอนจากพ่อแม่ จากวัด หรืออาจจากโรงเรียน โดยการให้เด็กได้เห็นตัวอย่างทั้งจากบุคคลใกล้ตัวและไกลตัว ดังนั้น ในการศึกษาถึงสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนานั้นจะพบว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมใด ๆ จะมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ทำให้การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนมากที่สุดนั้นจำเป็นต้องอาศัยวิทยาการหลายแขนงในการร่วมกันอธิบายและทำนายถึงการแสดงพฤติกรรมนั้นในทุก ๆ มิติ อันนำไปสู่การพัฒนาคนให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด จากการศึกษาที่ผ่านมาจากอดีตนั้นมีข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ว่ามีจากปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ 1)

ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ลักษณะทางจิตใจของมนุษย์ เช่น เจตคติ บุคลิกภาพ แรงจูงใจ เป็นต้น และ 2) ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม

โดยทั่วไปการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์จะใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งใน 4 รูปแบบนี้ คือ 1) แนวคิดที่เน้นจิตลักษณะ (Trait Model) คือ เน้นลักษณะภายในตัวบุคคลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม ได้แก่ การศึกษานุคลิกภาพของบุคคลซึ่งประกอบขึ้นด้วยลักษณะทางจิตใ้ย่อยๆ หลายลักษณะที่คงสภาพอยู่ภายในตัวบุคคล 2) แนวคิดการวิเคราะห์พลวัตทางจิต (Psychodynamic Model) เป็นแนวคิดที่มุ่งศึกษาโครงสร้างทางจิตที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม ประกอบด้วย id ego superego ซึ่งโครงสร้างทางจิตทั้ง 3 ด้านนี้จะมีความขัดแย้งกันตลอดเวลาและแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม 3) แนวคิดสถานการณ์นิยม (Situational Model) เป็นแนวคิดที่เน้นถึงอิทธิพลของสถานการณ์ภายนอกที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม พฤติกรรมของมนุษย์อาจมีการแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตลอดอายุสถานการณ์แวดล้อมภายนอก เงื่อนไขทางสังคมและสิ่งเร้าต่างๆ ซึ่งทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะต่างๆ กัน 4) แนวคิดปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นแนวคิดที่เน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถานการณ์ (งามตา วนิทานนท์ 2536 : 9) เป็นแนวคิดที่เน้นความสัมพันธ์หลายทิศทางระหว่างบุคคลกับสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม โดยปฏิภริยาที่เกิดขึ้นมีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องกัน เนื่องจากปัจจัยภายนอกของบุคคลไม่สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลได้อย่างชัดเจน ดังนั้น การอธิบายด้วยปัจจัยภายในบุคคลประกอบด้วยกันจึงจะเพียงพอในการอธิบายถึงพฤติกรรมของบุคคลโดยพฤติกรรมที่แท้จริงของบุคคลนั้นเป็นผลมาจากการกระทำของกระบวนการต่อเนื่องของปฏิสัมพันธ์หลายทิศทางหรือเป็นผลสะท้อนกลับระหว่างบุคคลกับสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญอยู่ (Magnusson & Endler ; 1977 : 3-4)

รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) จะกำหนดสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์เป็น 4 ประการ คือ 1) ลักษณะสถานการณ์ 2) จิตลักษณะเดิม 3) จิตลักษณะเดิมมีอิทธิพลร่วมกับสถานการณ์ 4) จิตลักษณะตามสถานการณ์ จึงเป็นการอธิบายพฤติกรรมที่มุ่งเน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตใจของบุคคล (ปัจจัยภายใน) กับสถานการณ์ที่เขาประสบอยู่ (ปัจจัยภายนอก) จัดเป็นรูปแบบที่พยายามจะอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์อย่างครอบคลุมมากที่สุด ในปัจจุบันของวิชาการทางจิตวิทยา โดยมีการศึกษาปฏิสัมพันธ์ใน 2 ลักษณะ ลักษณะแรก ศึกษาปฏิสัมพันธ์เชิงสถิติวิเคราะห์หรือปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction) ซึ่งเป็นการศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างลักษณะทางจิตใจของผู้กระทำหนึ่งตัวแปรกับสถานการณ์ที่จะกระทำอีกหนึ่งตัวแปร ซึ่งส่งผลต่อการแปรเปลี่ยนของคะแนนพฤติกรรมใด

พฤติกรรมหนึ่งในบุคคล การวิเคราะห์สามารถวิเคราะห์ได้โดยการวิเคราะห์แบบ ANOVA โดยมีตัวแปรทางจิตและสถานการณ์ที่เป็นตัวแปรต้นและพฤติกรรมเป็นตัวแปรตาม ลักษณะที่สองคือศึกษาปฏิสัมพันธ์เชิงจิตลักษณะตามสถานการณ์ (Organismic Interaction) หมายถึง การศึกษาลักษณะทางจิตของบุคคลที่แปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์หรือมีความไวต่อสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญ ลักษณะทางจิตนี้เป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตใจเดิมกับสถานการณ์ปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดลักษณะจิตตามสถานการณ์ในบุคคลนั้นซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่เกิดภายในจิตใจของบุคคล ตัวอย่างเช่น การที่ประชาชนมีเจตคติที่ดีต่อการรักษาความสะอาดห้องนอน อาจเกิดจากการรณรงค์ไม่ทิ้งขยะในห้องนอนของฝ่ายเทศบาล (งามตา วณิชานนท์.2540:5-6)

ภาพประกอบ 2 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) ที่มา : ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2541): 105

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นแนวทางพื้นฐานในการประมวลเอกสารเพื่อกำหนดตัวแปรเชิงสาเหตุในการอธิบายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ จากการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามแนวดังกล่าว สามารถแบ่งปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม

ตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ 2 ประเภท คือ 1) ลักษณะทางสังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กับเยาวชนในสถานพินิจ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ขึ้น เช่น ลักษณะการถ่ายทอดทางศาสนาจากครอบครัว การคบเพื่อนที่เหมาะสม 2) ลักษณะทางจิตของเยาวชนในสถานพินิจ หมายถึง ลักษณะทางจิตใจที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ อันเป็นลักษณะที่สะสมในตัวเยาวชนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ในงานวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรลักษณะทางจิตจากการศึกษาทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่เข้ามาตรฐาน 2 ด้าน คือ เป็นงานวิจัยที่วิเคราะห์สาเหตุทางด้านจิตใจในพฤติกรรมต่างๆ ของคนไทย และการวิจัยที่นำมาใช้ส่วนใหญ่จะยึดรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541 : 105) ซึ่งสอดคล้องในการนำไปใช้เพื่อการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมของเยาวชนในสถานพินิจอย่างยิ่ง โดยจิตลักษณะที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ความเชื่ออำนาจภายในตน สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ซึ่งจากการประมวลเอกสารแล้วพบว่า ลักษณะทางจิตทั้ง 3 ประการมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา 3) จิตลักษณะร่วมกับลักษณะทางสังคมหรือเรียกว่าปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction) เป็นการวิเคราะห์ทางสถิติร่วมกันระหว่างลักษณะทางสังคมและจิตใจซึ่งส่งผลต่อความแปรเปลี่ยนของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

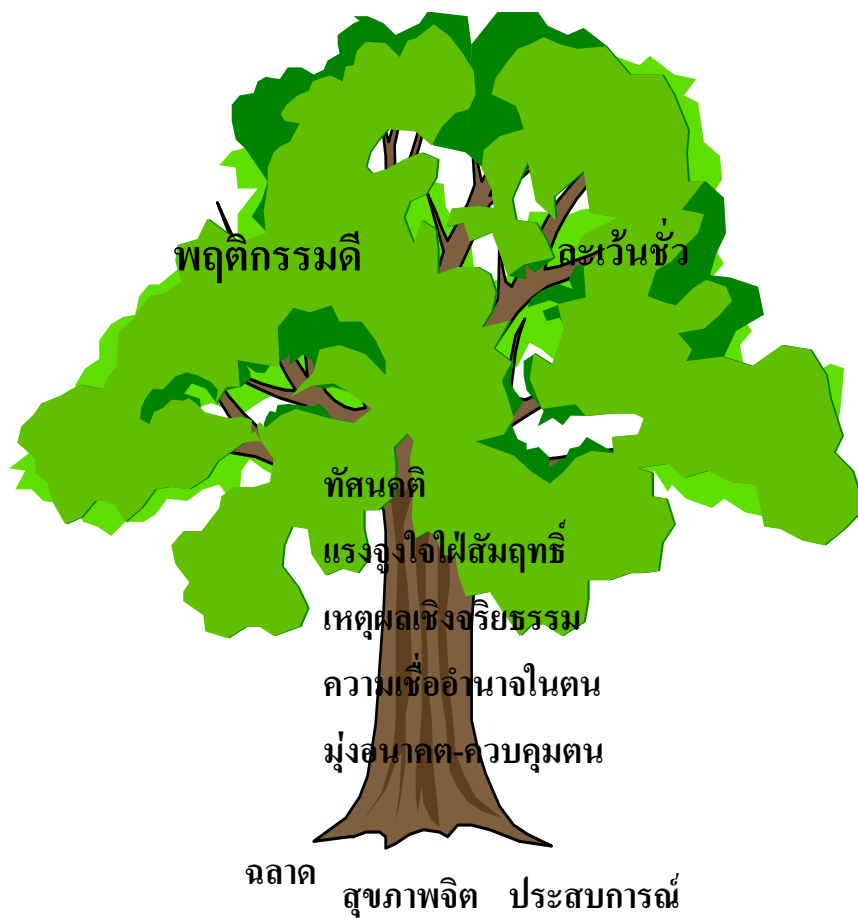
ลักษณะทางจิตกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

ลักษณะทางจิตเป็นลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและมีการสะสมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นลักษณะที่ค่อนข้างคงที่ไม่ว่าจะอยู่ใต้อิทธิพลของสถานการณ์ต่าง ๆ ลักษณะทางจิตมีความสำคัญในการทำนายพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์แต่การทำนายนั้นจะแม่นยำเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่เข้ามาร่วมมืออิทธิพลในการทำนายเนื่องจากพฤติกรรมหนึ่ง ๆ ของมนุษย์นั้นเกิดจากการสาเหตุหรือปัจจัยหลายอย่างร่วมกันทั้งทางด้านจิตใจ สภาพแวดล้อม ลักษณะทางจิตจึงเป็นส่วนหนึ่งในการทำนายพฤติกรรมรวมทั้งพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาด้วยที่เป็นพื้นฐานอันนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่น่าปรารถนาอื่น ๆ ได้ การค้นหาลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาว่ามีจิตลักษณะประการใดบ้างและมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกันเพียงใดก็สามารถทำได้โดยศึกษาตัวแปรลักษณะทางจิตจากทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) โดยในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรลักษณะทางจิตบนพื้นฐานของทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมเป็นทฤษฎีสำหรับคนไทย เกิดจากการศึกษาคนไทยอายุ 6 - 20 ปี เกือบหมื่นคนในเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการทำดีละเว้นชั่วที่แตกต่างกันหลายด้าน โดยใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการวิจัยที่ก้าวหน้าที่สุดในวิชาการจิตวิทยาศึกษาเปรียบเทียบจิตลักษณะบางประการของผู้ที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกันหรือคล้ายคลึงกันรวมไปถึงพฤติกรรมของคนเก่งจนพบลักษณะทางจิตใจของคนดีและคนเก่งซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมด้านตัวผู้กระทำว่ามีลักษณะ 8 ประการ อยู่ในส่วนราก 3 ด้านและที่ลำต้นอีก 4 ด้านกับอีก 1 กลุ่ม (ทัศนคติ คุณธรรม ค่านิยม) ซึ่งรวมเรียกว่า ถ้าพิจารณาตามแนวทฤษฎีอาจกล่าวได้ว่าจิตลักษณะเดิมของผู้กระทำ ได้แก่ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่ตัวน้อย เห็นแก่ผู้อื่น ส่วนรวมและเห็นแก่หลักการหรืออุดมคติมากกว่า 2) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง เห็นความสำคัญของอนาคต มีการวางแผนเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว รู้จักบังคับตนให้อดได้รอได้ 3) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง มุมานะบากบั่น ฝ่าฟันอุปสรรคเพื่อทำดี ทำงานอย่างเข้มแข็งตามเป้าหมายที่วางไว้ 4) สถิตปัญญา หมายถึง เป็นผู้ที่มีความฉลาด คิดได้หลายแง่มุม 5) ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง วัตรปฏิบัติของมนุษย์และสังคมอย่างถูกต้อง 6) ความเชื่ออำนาจในตนโดยทั่วไป หมายถึง เชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว และ 7) สุขภาพจิต หมายถึง มีอารมณ์ผ่องใส วิตกกังวลส่วนจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย 8) ทัศนคติค่านิยม คือ เป็นผู้ที่มีคุณโทษ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งต่าง ๆ และความเชื่ออำนาจในตนเฉพาะพฤติกรรมหรือสถานการณ์

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมจึงมุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลที่จิตใจเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามมาการพัฒนาบุคคลนั้นสามารถทำได้ทั้งในระยะสั้นโดยการฝึกอบรมแบบเข้มข้นและในระยะยาวโดยการปรับเปลี่ยนวิถีปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเป็นสำคัญ เช่น การอบรมเลี้ยงดูเด็ก ส่วนสถานการณ์ก็เป็นสิ่งสำคัญต่อการเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแต่มักจะเป็นทางอ้อมเป็นส่วนใหญ่โดยเปลี่ยนแปลงผ่านทางจิตใจก่อน เช่น การให้การศึกษา 6 ปี 9 ปี 12 ปี ทำให้คนมีพฤติกรรมสุขภาพพอเหมาะสมควรตามลำดับ เนื่องมาจากจิตลักษณะหลายด้านได้พัฒนาขึ้นมาพร้อม ๆ กันจนเป็นพลังผลักดันให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (อุบล เลี้ยววาริน. 2534) เป็นต้น

ภาพประกอบ 3 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงจิตลักษณะที่สำคัญของการเป็นคนดีคนเก่ง

เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนากับพฤติกรรมตามหลักคำสอนของพุทธศาสนา

เจตคติ เป็นลักษณะทางจิตประเภทหนึ่งของบุคคลที่มีความโน้มเอียงหรือมีความรู้สึกที่จะตอบสนองไปในทางชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น ๆ หรือเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบรวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง (นุชนารถ ภาตุทอง. 2530 : 20 ; อ้างอิงจาก Shaver. 1977 : 168) และได้มีผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้มากมาย ดังต่อไปนี้ พิชบาย (Fishbien) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นสภาพความพร้อมของการจัดรูปแบบของจิตใจและประสาทตลอดจนประสบการณ์ พฤติกรรมของบุคคลเป็นการตอบสนองต่อวัตถุและสถานการณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง กิลฟอร์ด (Guilford) อธิบายว่า เจตคติ คือ การบุคคลที่มีความโน้มเอียงในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย สนับสนุนหรือไม่สนับสนุนต่อการกระทำในสังคมหรือสิ่งที่มีอยู่ในสังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง (สุจินันท์ เชื้อแก้ว. 2545 : 10 ; อ้างอิงจาก Fishbien. 1961 : 8 ; Guilford . 1975 : 456-467) อ้อมเดือน สดมณี (2529) อธิบายว่า เจตคติเป็นความรู้สึกทางด้านบวกและลบของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม ทำให้บุคคลพร้อมที่จะได้ตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรม

นอกจากนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิ (2531) อธิบายว่า เจตคติเป็นจิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคลที่แสดงออกอย่างมั่นคงต่อบุคคลหรือสถานการณ์ใน 2 ลักษณะ คือ มีทิศทาง (Direction) บวกหรือลบ ดีหรือเลวและปริมาณ (Magnitude) เป็นความเข้มข้นหรือความรุนแรงซึ่งบุคคลอาจจะมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรง และมีเจตคติต่ออีกสิ่งหนึ่งเบาบางขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งเหล่านั้นด้วย เจตคติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ (Mcquire. 1969 . 155 - 156 ; Shaver. 1977 : 168 - 170) 1) ความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งเหล่านั้นว่าดีหรือเลว มีประโยชน์หรือโทษมากน้อยเพียงใด บุคคลส่วนใหญ่มักมีความรู้เชิงประเมินค่าสิ่งของต่าง ๆ เพียงเล็กน้อยและอาจเป็นความรู้ที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดอคติหรือมีเจตคติต่อสิ่งนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริง ก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลหรือส่วนรวมได้ และเนื่องจากความรู้เชิงประเมินค่าเป็นต้นกำเนิดของเจตคติของบุคคล ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเจตคติที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การปรับองค์ประกอบความรู้เชิงประเมินค่าให้ตรงกับความจริงแก่บุคคลนั้น ประการที่สอง ความรู้สึกพอใจ (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น การที่บุคคลรู้ว่าสิ่งใดดีมีประโยชน์ บุคคลจะเกิดความรู้สึกชอบสิ่งนั้นและในทางตรงข้าม หากบุคคลรู้ว่าสิ่งใดไม่ดีมีโทษ บุคคลจะเกิดความรู้สึกไม่ชอบหรือเกลียดสิ่งนั้น ส่วนใหญ่แล้วความรู้สึกพอใจของบุคคลจะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ

และสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ด้วย ตามปกติแล้วถ้าสิ่งใดมีประโยชน์ โดยตรงต่อตน บุคคลย่อมรู้สึกพอใจมาก แต่หากเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นที่ตนไม่รู้จักหรือต่อส่วนรวม โดยไม่เป็นประโยชน์ต่อตนมากนัก บุคคลจะรู้สึกพอใจเพียงเล็กน้อย ซึ่งการที่บุคคลรู้สึกพอใจต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมากทั้ง ๆ ที่สิ่งนั้นมีประโยชน์ต่อตนน้อยหรือไม่มีเลยแต่เป็นประโยชน์ของส่วนรวม แสดงว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงโดยผ่านองค์ประกอบนี้ และ ประการที่สาม การ มุ่งกระทำ (Behavior Intention Component) หมายถึง ความโน้มเอียงหรือความพร้อมที่บุคคล จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกรู้สึกของตน ซึ่งความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมนี้เป็น แบบกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมใดเฉพาะเจาะจงขึ้นอยู่กับลักษณะทาง จิตอื่น ๆ ของบุคคลและสถานการณ์ บุคคลจะกระทำพฤติกรรมตามเจตคติของตนต่อเมื่อบุคคลมี ความเป็นตัวของตัวเอง คือ มีเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 5 หรือ 6 มีความสามารถในการควบคุม ตนเอง และเนื่องจากเจตคติเป็นลักษณะที่แยกออกมาจากพฤติกรรม ดังนั้น ในการวัดเจตคตินั้น จึงไม่สามารถรายงานออกมาเป็นพฤติกรรมได้แต่จะต้องเป็นลักษณะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมที่กำลังศึกษาอยู่เท่านั้น (งามตา วณิชทานนท์. 2535 : 212 -213) ส่วนในด้านพุทธ ศาสนา ธรรมะหรือหลักธรรมคำสอนเป็นกุญแจสำคัญที่ผลักดันให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นด้านกาย วาจาและใจ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เป็น การเปลี่ยนหรือเสริมสร้างเจต คติที่ดีที่พึงประสงค์ได้ จากการประมวลความหมายของต่อเจตคติข้างต้น สามารถสรุป ความหมายของเจตคติโดยรวมว่า คือ ความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึก ชอบและไม่ชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งความพร้อมที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ดังนั้น เจตคติต่อพุทธศาสนา จึงหมายถึง ความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบและไม่ชอบของเยาวชนที่มีต่อการปฏิบัติตามคำสอนของพุทธศาสนา ได้แก่ เบญจ ศีลและเบญจธรรม รวมทั้งความพร้อมที่เยาวชนจะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ให้สอดคล้องกับ ความรู้สึกของตน

ในการศึกษาเจตคติต่อพุทธศาสนานั้นได้มีผู้ศึกษาไว้หลายคน วันชัย มีกลาง (2530 : 60) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ ความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตามและการได้รับการ ถ่ายทอดทางพุทธศาสนาของนิสิตระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตที่มีเจตคติต่อพุทธศาสนาร่วมกับความู้ความเข้าใจและการได้รับถ่ายทอดทางพุทธศาสนา จากบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามหลักคำสอนในพุทธศาสนาอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ฉกาจ ช่วยโต และ ดวงเดือน พันธุ์นาวิน (2533) ศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจในการบวชของชายไทยภาคใต้จากพระบวชใหม่ 172 รูป และสามเณร จำนวน 175 รูป พบว่า พระที่มีทัศนคติที่ดีต่อคุณธรรมต่าง ๆ มาก หลังบวชได้

ประมาณ 4 เดือน เป็นผู้ที่มีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจของสงฆ์มาก ธาณี กลิ่นเกษร (2537) ศึกษาผลการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาหิริโอตตัปปะและทัศนคติต่อพุทธศาสนาของ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพัทลุง พบว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมมีหิริโอตตัปปะและทัศนคติต่อพุทธ ศาสนาสูงขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม พระมหาเดชศักดิ์ ธีรปัญญา (2543) สร้างแบบวัด ทัศนคติต่อศีล 5 วัดนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาพบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อศีล ห้าอยู่ในระดับดี

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า บุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อ หลักศีลธรรมของพุทธศาสนา จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงด้วย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติดีต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของ พุทธศาสนา น่าจะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนที่มีเจตคติไม่ดีต่อ พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

การวัดเจตคติต่อหลักศีลธรรมทางพุทธศาสนา

เจตคติเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรง ดังนั้น วิธีการวัด เจตคติต้องอาศัยการสรุปอ้างอิงจากพฤติกรรมภายนอกที่มองเห็นได้ทั้งที่ใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษา ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี คือ (ปริญา ฌ วันจันทร์. 2536 : 31 – 32 ; อ้างอิงจาก เฉลิมศักดิ์ รวย อารีย์. 2523 : 23) วิธีที่หนึ่ง การสังเกตพฤติกรรมโดยตรง (Direct Observation) เป็นการศึกษา พฤติกรรมของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วสรุปอ้างอิงไปถึงเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น วิธีนี้มีข้อ สำคัญ คือ วัดพฤติกรรมได้บางด้านและวัดได้ต่อเมื่อมีพฤติกรรมออกมาเท่านั้น จึงต้องใช้ กำลังคนมาก เวลามาก จึงไม่นิยมใช้วิธีนี้ วิธีที่สอง วิธีการสร้างจินตภาพ (Projective Technique) เป็นวิธีกระตุ้นโดยรูปภาพที่คลุมเครือ การเติมเรื่อง การใช้หุ่น การใช้วิธีเล่นต่าง ๆ ทำให้บุคคลแสดงความคิดเห็นหรือปฏิกิริยาออกมา สามารถวัดเจตคติในระดับลึก ๆ ได้โดยที่เจ้า ตัวอาจไม่รู้ตัวจึงเป็นวิธีที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายและวิธีที่สามซึ่งนิยมใช้กันในการศึกษาทาง พฤติกรรมศาสตร์ คือ วิธีการใช้เจ้าตัวรายงาน (Self or Verbal Report) ได้แก่ การสัมภาษณ์ การใช้มาตรวัดต่าง ๆ เจตคติพิจารณาจากความรู้สึกตามที่บุคคลรายงานมาโดยจะแปลความรู้สึก ของบุคคลที่ถ่ายทอดออกมาทางภาษาพูดเป็นคะแนนเจตคติของบุคคล สำหรับแบบวัดเจตคติต่อ พุทธศาสนาได้มีผู้สร้างไว้หลายท่าน เช่น ภัทรา นิคมานนท์(2517) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน โดยใช้แบบวัดทัศนคติต่อศีลห้าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 5 อันดับ ตั้งแต่เห็นด้วยอย่างยิ่งจนถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งลักษณะคำถามเป็นการสร้าง

สถานการณ์ให้เลือกตอบ จำนวน 68 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .090 ศึกษาแก่นักศึกษาครูระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และ 2 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2519 จำนวน 336 คน วันชัย มีกลาง (2530. 60) สร้างแบบสอบถามเจตคติต่อพุทธศาสนา วัด นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ปีการศึกษา 2529 จำนวน 510 คน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่งจนถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.83 - 7.23 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .987 ธาณี กลิ่นเกษร (2537) ใช้แบบวัดทัศนคติต่อพุทธศาสนาที่นำมาจาก สํารวย วรเดชะคงคา (2534) วัด 4 ด้าน คือ ความเชื่อทางพุทธศาสนา หลักธรรมทางพุทธศาสนา บทบาทของวัดและพระสงฆ์ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ ด้วยอย่างยิ่งจนถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 พระมหาเดชศักดิ์ ธีรปัญญา (2543) สร้างแบบวัดทัศนคติต่อศีล 5 วัดนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 191 คน แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงเลย จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ .55 ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ใช้แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นเองตามนิยมปฏิบัติ

ความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

ความเชื่ออำนาจในตน-นอกตน (Internal – External control) เป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งในการกำหนดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของบุคคลที่เกิดจากการรับรู้ถึงผลตอบแทนการกระทำของบุคคลว่าเป็นผลมาจากการกระทำของตนเองหรือเป็นผลจากผู้อื่น โชคชะตา เคราะห์กรรมหรือสิ่งที่ไม่สามารถอธิบายได้ และมีผู้ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจในตน-นอกตนไว้อย่างสอดคล้องกัน ดังนี้ รอตเตอร์ (Rotter.1966 : 1) กล่าวว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองจะรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตเป็นผลจากลักษณะพฤติกรรมและการกระทำของตน ส่วนผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนจะรับรู้เหตุการณ์หรือผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนว่าไม่ได้เกิดจากการกระทำของตนแต่เนื่องมาจากโชคชะตา เคราะห์กรรม ความบังเอิญหรือได้รับอิทธิพลมาจากอำนาจของผู้อื่นให้เป็นไป ส่วนสตรีกแลนด์ (Strickland. 1977 : 221) กล่าวว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนนั้นเป็นผู้ที่เชื่อว่าผลต่าง ๆ ที่ตนได้รับทั้งผลดีหรือผลร้ายนั้นล้วนแต่เกิดจากการกระทำของตนทั้งสิ้น ส่วนผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนจะเป็นผู้ที่เชื่อว่าผลต่าง ๆ ที่ตนได้รับไม่ได้ขึ้นอยู่กับกระทำของตนแต่ขึ้นอยู่กับสาเหตุภายนอก เช่น โชคชะตา ความบังเอิญหรืออิทธิพลจากบุคคลอื่น ๆ จะเห็นได้ว่า ความเชื่ออำนาจในตนเป็นความคิดของบุคคลที่เชื่อว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการกระทำ ความสามารถ ความชำนาญของตนทั้งในอดีต

และปัจจุบัน เช่น เชื่อในการทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ทำมากหรือพยายามมากก็จะได้ผลตอบแทนมาก กลับมาเช่นกัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2540) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยต่าง ๆ ที่ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจในตน เช่น งานวิจัยของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532 : 64) ได้กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจในตน-นอกตนเป็นความเข้ม (degree) ที่บุคคลรับรู้สาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตน ขึ้นอยู่กับทักษะหรือความสามารถของตนหรือขึ้นกับโชคชะตาและ/หรืออำนาจที่อยู่นอกเหนือการควบคุมและความเข้าใจของตน ผู้ที่เชื่ออำนาจภายในตน จึงหมายถึง บุคคลที่เชื่อว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่าง ๆ เกิดจากการกระทำของตนเองและตนสามารถควบคุมให้เป็นไปตามต้องการได้ ส่วนผู้ที่เชื่ออำนาจภายนอกตน หมายถึง บุคคลที่เชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเป็นผลจากพฤติกรรมหรืออำนาจการตัดสินใจและความเข้าใจของบุคคลอื่นที่เขาไม่สามารถควบคุมได้ วิชัย เขียดบัว (2534 : 52-53) กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจในตนเป็นปริมาณความเชื่อของครูผู้ตอบที่เชื่อว่าตนสามารถที่จะทำให้เกิดผลดีหรือผลเสียแก่ตนและงานของตนได้ตามที่ตนปรารถนาและมุ่งหวัง ผู้ที่เชื่อเช่นนี้เรียกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตน ส่วนผู้ที่เชื่อว่าโชคชะตา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ บุญกรรมหรืออำนาจลี้ลับและความบังเอิญเป็นผู้กำหนดแนวทางและความสำเร็จในชีวิตของตน ซึ่งเรียกบุคคลประเภทนี้ว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตน และปริญญา ณ วันจันทร์ (2536 : 23) กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจในตน-นอกตนเป็นกระบวนการรับรู้อำนาจในการควบคุมผลการกระทำโดยเห็นว่าอำนาจในการบันดาลให้เกิดผลกับตนมี 2 ลักษณะคือ ปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุมของตนเองกับปัจจัยความสามารถของตนเอง หลังจากนั้นจึงใช้การรับรู้ที่คาดการณ์การกระทำในอนาคต นอกจากนี้ ฉกาจ ช่วยโต และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ฉกาจ ช่วยโต และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2533 ; อ้างอิงจาก วรรณะ บรรจง. 2537 : 31) เปรียบเทียบความเชื่ออำนาจในตนกับหลักคำสอนในพุทธศาสนาไว้ว่าสามารถเปรียบเทียบได้กับความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรมแต่มีขอบเขตแคบกว่าพุทธศาสนาเพราะความเชื่ออำนาจในตนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิตปัจจุบันเท่านั้นแต่ก็อาจขยายหลักการครอบคลุมเหตุการณ์ในอดีตปัจจุบันและอนาคตได้โดยที่ความเชื่ออำนาจในตนเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของคนไทยมาตั้งแต่อดีตกาลโดยพิจารณาจากพุทธปรัชญาที่สอนให้บุคคลเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม คือการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ให้รู้จักละอายและเกรงกลัวต่อบาป สอนให้บุคคลเชื่อว่าทำดีจะได้ผลตอบแทน ผลแห่งการกระทำนั้นเกิดตรงกับการกระทำแน่นอน คือ เกิดในจิตใจและส่งผลถึงอนาคตด้วย จากการประมวลความหมายของความเชื่ออำนาจในตนทั้งหมดที่ได้กล่าวมา ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ความเชื่ออำนาจในตน คือ การที่บุคคลรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นกับตนไม่ว่าจะสำเร็จหรือล้มเหลว จะเกิดผลดีหรือผลเสียกับตนเองหรือผู้อื่นนั้น ขึ้นอยู่กับการกระทำของตนและสามารถควบคุมให้เป็นไปตามที่ต้องการได้

สำหรับความเชื่ออำนาจในตนนั้นได้มีผู้ศึกษาไว้หลายคน เช่น รัตนา ประเสริฐสุข (2530) ศึกษาการเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของนักเรียนประถมศึกษาพบว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนมีพฤติกรรมอนามัยและการระมัดระวังดูแลสุขภาพได้ดีกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน วิเชียร รักการ (2522 : 30) ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมการทำงานอาสาสมัครของนิสิตพบว่า ความเชื่ออำนาจในตนจะทำให้คนมีพฤติกรรมไม่ชอบอยู่เฉย ๆ ชอบกิจกรรมต่าง ๆ มีความอยากรู้อยากเห็น พยายามใฝ่ใจเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี มีความกระตือรือร้น มีลักษณะผู้นำ มีวินัยแห่งตนและมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีสูงด้วย สอดคล้องกับ นาท พันธุมนาวิน (เปรมสุริย์ เชื่อมทอง. 2536; อ้างอิงจาก Nath Bhanthumnavin. 1985: 14-16) และ สตรีกแลนด์ (Strickland. 1977 : 233 – 252) ได้สรุปผลการวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่า ความเชื่ออำนาจในตน เป็นจิตลักษณะที่ส่งเสริมให้บุคคลกระทำพฤติกรรมที่ปรารถนา เช่น พวกที่เชื่ออำนาจในตนจะสุขุมหรือน้อยกว่า และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสุขุมหรือได้มากกว่า มีความเชื่อมั่นในตนเอง อดทนต่องานหนักและยาก ได้มากกว่า อดได้รอได้ดีกว่า เข้ากับคนอื่นได้ดีกว่า รู้จักแสวงหาความรู้เพื่อการปฏิบัติตนให้ดีขึ้น ได้ดีกว่าพวกที่เชื่ออำนาจภายนอกตน นอกจากนั้นพวกที่เชื่ออำนาจในตนนั้น เมื่อประสบกับความล้มเหลวจะเชื่อว่าเป็นเพราะตนได้ใช้ความพยายามในการทำงานน้อยไป และมีแนวโน้มจะใช้ความพยายามเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้การทำงานนั้นประสบความสำเร็จ ดังนั้น ความเชื่ออำนาจในตน นอกจากจะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ตนรับผิดชอบให้สัมฤทธิ์ผลแล้ว ยังเป็นแรงผลักดันให้บุคคลรู้จักแสวงหาความรู้เพื่อการปฏิบัติตนให้ดีขึ้น การเข้ากับคนอื่นและความสามารถในการอดได้รอได้ด้วย

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตน จะเห็นได้ว่า ความเชื่ออำนาจในตนมีบทบาทสำคัญต่อการมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ซึ่งการวัดความเชื่ออำนาจในตนในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดความเชื่ออำนาจในตนเกี่ยวกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ดังนั้น จึงคาดได้ว่า ความเชื่ออำนาจในตน น่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนโดยเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงจะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

การวัดความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมตามหลักคำสอน

โดยทั่วไป เครื่องมือที่ใช้วัดความเชื่ออำนาจในตนนั้นจะยึดหลักเกณฑ์ของ Rotter (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. 2532 : 28 ; อ้างอิงจาก Pervin. 1980 : 510) ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อบุคคลรับ

รู้ตัวเสริมแรงในลักษณะว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเขาเกิดจากการกระทำของเขาหรือบุคลิกภาพที่ค่อนข้างแน่นอนของเขา ก็สามารถตัดสินใจได้ว่าเขามีความเชื่ออำนาจในตนและในทางตรงข้าม หากบุคคลรับรู้ว่ามีสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเขานั้นขึ้นอยู่กับโชค ความบังเอิญหรือภายใต้อำนาจของบุคคลอื่นก็สามารถตัดสินใจได้ว่าเขามีความเชื่ออำนาจนอกตน ซึ่งเครื่องมือวัดนี้ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทั้งความเชื่ออำนาจในตน-นอกตน โดยให้เลือกคำตอบข้อใดข้อหนึ่งใน 2 ข้อ ซึ่งต่อมา ลีเวนสัน (คักดีชัย นิรัฐทวี. 2532 : 28 ; อ้างอิงจาก Levenson and Miller. 1976) ได้นำเครื่องมือวัดของ Rotter มาพัฒนา มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า โดยใช้ความรู้สึกว่าถูกควบคุมโดยผู้อื่น (Powerful others) กับการเกิดขึ้นโดยบังเอิญ (Chance or Undered) อันเป็นองค์ประกอบของความเชื่ออำนาจนอกตนเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบวัดสำหรับการศึกษาแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนในประเทศไทยนั้น ในปี 2523 ได้เริ่มมีการสร้างแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนโดย จินตนา บิลมาศ ได้สร้างแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนโดยใช้วัดในกลุ่มข้าราชการพลเรือน จำนวน 1,253 คน และใช้ชื่อว่า "แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตการทำงานของข้าพเจ้า" มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงเลย จำนวน 20 ข้อ ต่อมาได้มีผู้นำแบบวัดดังกล่าวพัฒนารวมทั้งมีการสร้างแบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตน-นอกตนอีกหลายคน เช่น คักดีชัย นิรัฐทวี (2532) , พจนีย์ เหล่าอมต (2532) และ อุบล เลี้ยววาริน (2534) โดยใช้สำหรับวัดในผู้ใหญ่ในกลุ่มต่าง ๆ เช่น ครู ศึกษานิเทศก์ ทหาร รวมทั้งแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนเกี่ยวกับสุขภาพ และแบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตนสำหรับวัดในกลุ่มเด็ก ทศนา ทองภักดี (2539) ได้สร้างแบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตนสำหรับวัดในกลุ่มเด็ก แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดถึงไม่จริงเลย โดยเป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกทั่วไป โชคกลาง การเรียนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน โดยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .79 ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2536) สร้างแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนเพื่อวัดนักเรียนที่อยู่ในสถานะที่เสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกันแบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดถึงไม่จริงเลย จำนวน 15 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 ดังนั้น ในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจในตนของ ทศนา ทองภักดี (2539) โดยจะนำไปปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นจิตลักษณะของบุคคลประเภทหนึ่งตามทฤษฎีต้นไม้วิจัยธรรม โดยมีลักษณะของการที่บุคคลสามารถบังคับตนเองเพื่อรอรับผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความสามารถในการมองการณ์ไกล สามารถคาดการณ์ผลดีผลเสียของการกระทำของตนที่จะที่

จะเกิดขึ้นกับตนและสังคมต่อไปได้ทั้งในระยะใกล้และไกลได้ ลักษณะมุ่งอนาคตจึงเป็นลักษณะที่ทำให้คนรู้จักคิดถึงอนาคต ซึ่งการมีลักษณะมุ่งอนาคตเพียงอย่างเดียวไม่อาจทำให้บุคคลประสบความสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์และได้สิ่งที่ต้องการมาได้ หากแต่บุคคลนั้นต้องมีความสามารถในการบังคับหรือควบคุมตน ให้รู้จักอดทนรอคอย อดได้รอได้หรืออาจเรียกได้ว่า "อดเปรี้ยวไว้กินหวาน" ซึ่งการควบคุมตนเองนั้นหมายรวมถึงความสามารถของบุคคลที่จะกระทำหรืองดเว้นการกระทำบางอย่างที่ต้องใช้ความอดทนและสามารถกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ได้อย่างมีปริมาณและคุณภาพในระยะเวลาที่นานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ (อุบล เลี้ยววาริน. 2534 ; อ้างอิงจาก Mischel. 1974) นอกจากนี้ จรรยา สุวรรณทัต (2531 : 16) ให้ความหมายว่า เป็นลักษณะของการมองสู่อนาคตข้างหน้าซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ่งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษยชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยและถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องการพัฒนาประเทศ

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนนี้ต้องมีลักษณะที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปรากฏการณ์เดียวกัน คือ บุคคลต้องการผลในอนาคตมากกว่าในปัจจุบันแล้วได้ดำเนินต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนนั้นเป็นลักษณะที่เกิดจากการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น การเห็นพฤติกรรมของผู้อื่น นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนยังสามารถพัฒนาด้วยการฝึกฝนได้โดย บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ได้กล่าวถึงแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนไว้ว่า การที่จะพัฒนาให้บุคคลสามารถที่จะรู้จักการมุ่งอนาคตควบคุมตนได้ต้องเริ่มจากการให้บุคคลรู้จักความหมายของการมุ่งอนาคตควบคุมตนก่อนว่าเป็นความสามารถทางการรู้และคิดตลอดจนการรับรู้สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสิ่งที่จะเกิดในอนาคตจำเป็นต้องใช้สติปัญญาและการรับรู้การคิดที่พัฒนาแล้วเนื่องจากเรื่องในอนาคตนั้นมีลักษณะเป็นรูปธรรม ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตนี้จึงกระทำโดยการกระตุ้นให้บุคคลรู้จักคิดถึงสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เมื่อเข้าใจความหมายของสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตแล้วจากนั้นก็พยายามให้บุคคลเห็นผลดีหรือประโยชน์ของการมุ่งอนาคตควบคุมตนและผลเสียหรือโทษของการไม่มุ่งอนาคตควบคุมตนที่เคยเกิดขึ้นกับบุคคลอื่น ๆ เป็นตัวอย่าง เช่น การประสบความสำเร็จในเร็ววันในชีวิตเนื่องจากการไม่มุ่งอนาคตควบคุมตน การฝึกเหล่านี้เป็นการเสริมสร้างลักษณะมุ่งอนาคตและต้องฝึกควบคู่ไปกับการฝึกควบคุมตน ซึ่งในการฝึกการควบคุมตนนั้นจะใช้วิธีการให้มีพฤติกรรมที่เป็นตัวเลือก 2 พฤติกรรมซึ่งผลกรรมของทั้ง 2 พฤติกรรมนั้นมีลักษณะขัดแย้งกันจึงจะทำให้เกิดการเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนและไม่ควบคุมตนโดยในการฝึกฝนให้เกิดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนนั้นต้องดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพราะลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นลักษณะทางจิตที่เกิดจากการเรียนรู้และบุคคลค่อย ๆ รับหรือซึมซับเข้าไปในตัวและ

แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมต่าง ๆ จึงเห็นได้ว่าการมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองนั้นจะทำให้บุคคลสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้น รู้จักอดได้รอได้และเห็นความสำคัญของการกระทำอันส่งผลให้เกิดการตัดสินใจเหมาะสมในการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้อง ในทำนองเดียวกัน การที่บุคคลปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของศาสนานั้นส่วนหนึ่งมาจากบุคคลสามารถคาดการณ์ถึงผลที่ตนจะได้รับจากการปฏิบัติตามหลักคำสอน เช่น การที่บุคคลจะปฏิบัติตามศีลห้า บุคคลจะนึกถึงผลดีผลเสียที่จะได้รับและควบคุมตนให้ปฏิบัติเพื่อให้ได้รับผลตามที่บุคคลต้องการ คือ จะได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี เป็นคนดีในสังคมแล้วบุคคลพอใจหรือเลือกจะรับผลการกระทำนี้ บุคคลจะควบคุมตนโดยการไม่ละเมิดศีลห้าและในที่สุดบุคคลก็ได้รับผลตามที่ตนเองได้คาดการณ์ไว้ เป็นต้น จากการประมวลความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนข้างต้นสามารถสรุปความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนโดยรวมว่า คือ การที่บุคคลมีความสามารถในการมองการณ์ไกล สามารถคาดการณ์ผลดีผลเสียของการกระทำของตนที่จะที่จะเกิดขึ้นกับตนและสังคมต่อไปได้ทั้งในระยะใกล้และไกลได้และสามารถที่จะกระทำหรืองดเว้นการกระทำบางอย่างที่ต้องใช้ความอดทนและสามารถกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ได้อย่างมีปริมาณและคุณภาพในระยะเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองนั้น มีผู้ศึกษาไว้หลายคน พูนฤดี สุวรรณพันธ์ (2536) ศึกษาปัจจัยทางครอบครัวและโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาของนักเรียนในชุมชนที่มีระดับพัฒนาการต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อย รัตนา ประเสริฐสม(2531) รายงานว่า ผู้มีมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูงมีพฤติกรรมที่เหมาะสมมาก เกษม จันทศร(2541) ศึกษาปัจจัยทางจิตที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมสูงมีพฤติกรรมการต้านทานการเสพยาบ้าสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมต่ำและพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมสูงเป็นตัวทำนายพฤติกรรมการปฏิบัติทางพุทธศาสนาได้เป็นอันดับ 1 ในกลุ่มรวมโดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 50 นีออน พิณประดิษฐ์ (2541) ศึกษาปัจจัยทางจิตกับพฤติกรรมการติดสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมสูงเป็นผู้มีพฤติกรรมติดสารเสพติดน้อย และ สุจินดา มูลผล (2548) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธและพฤติกรรมกตัญญูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนการกุศลของวัดที่พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมสูงมีพฤติกรรมกตัญญูสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมต่ำ

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง จะเห็นได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมีบทบาทสำคัญต่อการมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาต่าง ๆ

บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาสูงด้วย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง น่าจะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

การวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

การวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนนั้นมีผู้ศึกษาไว้หลายคน เช่น พิชัย มณีรักษ์ (2547) ที่นำแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มาจาก สุริยะ พันธุ์ดี (2536) มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงเลยและมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 ลินดา สุวรรณดี (2543) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ ได้นำแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วณิชานนท์ และคณะ (2536) ที่มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงเลยและมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .64 มาปรับใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .74 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของ พิชัย มณีรักษ์ (2547) โดยจะนำไปปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สุขภาพจิตกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

สุขภาพจิต เป็นลักษณะสภาพจิตใจของบุคคลอันเกี่ยวข้องกับความกลัว ความวิตกกังวล การควบคุมอารมณ์ สมาธิ ความกล้าและอาจหมายถึงสภาพทางกายด้วย สุขภาพจิตเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งตามทฤษฎีตันไม้อัจฉริยะธรรม โดยถือว่าเป็นจิตลักษณะที่เป็นพื้นฐานซึ่งอยู่ในส่วนที่เป็นรากของต้นไม้จรรย์ธรรม การที่บุคคลมีสุขภาพจิตที่ดีจะก่อให้เกิดลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมอันพึงปรารถนา โดย ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 2) ให้ความหมายของสุขภาพจิตว่า หมายถึง การมีความวิตกกังวลแต่น้อยหรืออยู่ในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ สุขภาพจิตที่ดีเป็นสิ่งจำเป็น แต่การรับรู้สภาพแวดล้อมได้แม่นยำและเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมได้มากแม้บุคคลมีสติปัญญาและประสบการณ์ทางสังคมมาก ส่วน ฝนแสงสิงแก้ว (2521 : 3) กล่าวถึงสุขภาพจิตว่า สุขภาพจิตที่ดีคือสุขภาพจิตที่เป็นสุข มีอารมณ์มั่นคงและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และ ธาวิณี มิ่งวงศ์ (2532 : 14) ให้ความหมายของสุขภาพจิตว่าเป็นความสมบูรณ์ของจิตใจที่ปราศจากความผิดปกติใด ๆ ทางจิตใจ เช่น โรคจิตโรคประสาท มีความมั่นคงทางจิตใจ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคมโดยมีขีดขัดแย้งภายในจิตใจน้อยที่สุด เบิร์ท (Burt. 1965 ; อ้างอิงจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524) พบว่าเด็กร้อยละ 60 ที่กลายมาเป็นอาชญากรนั้น ครูเคยรายงานว่ามีอาการทางประสาทอย่างเห็นได้

ชัดเจนมาก่อน การวิจัยในประเทศไทยพบว่า การมีสุขภาพจิตเสื่อมนั้นมิได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรมที่ขัดกับสังคมแต่การมีสุขภาพจิตเสื่อมเป็นจุดอ่อนของบุคคลซึ่งถ้าเขามีปัญหาอื่นเพิ่มขึ้นไปอีก อาจจะทำให้เขามีพฤติกรรมที่เป็นปัญหากับสังคมได้โดยง่าย (ปรีชา ธรรมมา ; และถาวร เกิดเกียรติพงศ์. 2516 ; สุพจน์ จักขุทิพย์. 2521) สุขภาพจิตที่ดีส่งผลดีต่อสภาวะจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลหลายประการ

สำหรับสุขภาพจิตกับพฤติกรรมที่พึงปรารถนานั้นมีผู้ศึกษาไว้หลายคน เช่น สุภาสินี นุ่มเนียม (2546 : 96, 100, 168) ศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อน้ำที่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 576 คน พบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อน้ำที่สูงกว่านักเรียนในกลุ่มตรงข้าม และยังพบว่า สุขภาพจิตที่ดีเป็นตัวทำนายอันดับ 4 ของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อน้ำในกลุ่มรวมได้ 37.6% เมื่อรวมกับผู้แปรอื่น ๆ อีก 8 ตัว นอกจากนี้ เกษม จันทศร (2541 : 93,102, 128, 132, 136) ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 - 3 จำนวน 560 คน พบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมการเสพยาเสพติดเบื้องต้นน้อยกว่า มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้ามากกว่า นักเรียนที่สุขภาพจิตไม่ดี พิชัย มณีรักษ์ (2547 : 143) ศึกษาผลการฝึกอบรมทางพุทธที่มีผลต่อพฤติกรรมเบญจธรรม พบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงและมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมเบญจธรรมกับตัวแปรทางจิตเดิมอีก 1 ตัว ร่วมกันทำนายพฤติกรรมเบญจธรรมในกลุ่มรวมได้ 30%

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตนั้น จะเห็นได้ว่าสุขภาพจิตนั้นเป็นลักษณะทางจิตใจที่มีบทบาทสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา โดยบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงด้วย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตดี น่าจะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนที่มีสุขภาพจิตไม่ดี

การวัดสุขภาพจิต

ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2524) สร้างแบบวัดสุขภาพจิต มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ จำนวน 20 ข้อ พิชัย มณีรักษ์ (2547) นำแบบวัดสุขภาพจิต ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2536) จำนวน 10 ข้อ มาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ

.89 ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบวัดสุขภาพจิตของ พิชัย มณีรักษ์ (2547) โดยจะนำไปปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

ลักษณะทางสังคมหรือที่เรียกว่า สถานการณ์ตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลประสบอยู่จากอดีตสู่ปัจจุบันซึ่งอาจบีบคั้น ยับยั้งหรือเอื้ออำนวยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง (ทิพย์สุตา จันทร์แจ่มหล้า. 2544 : 19) ซึ่งสิ่งแวดล้อมของเด็กประกอบด้วยพ่อแม่พี่น้อง ครูอาจารย์ กลุ่มเพื่อน สื่อต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเด็กจะเกิดการเรียนรู้ลักษณะทางสังคม รูปแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เด็กพบจะค่อย ๆ ซึมซับเข้าไปในรูปแบบของความเชื่อ ค่านิยม เจตคติซึ่งส่งผลให้เกิดเป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรมของตน โดยกระบวนการเรียนรู้นี้อาจเรียกได้ว่าเป็นกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการเกิดขึ้นตลอดชีวิต ต่อเนื่องและมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนของชีวิต (อ้อมเดือน สดมณี. 2543 : 19 ; อ้างอิงจาก Stryker. 1990) ในการศึกษาครั้งนี้จึงใช้ตัวแปรลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาโดยใช้แนวคิดในการถ่ายทอดทางสังคมมาใช้ในการกำหนดตัวแปรซึ่งประกอบด้วยการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาซึ่งเป็นผลจากกระบวนการถ่ายทอดจากครอบครัวและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม เป็นตัวแปรที่เป็นผลมาจากกระบวนการถ่ายทอดจากกลุ่มเพื่อน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีเล็กที่สุด เก่าแก่ที่สุดและมีความสำคัญมากที่สุด ครอบครัวเป็นจุดกำเนิดของปัจเจกชนซึ่งต่อมาจะกลายเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาสังคมต่อไป หากสถาบันครอบครัวทำหน้าที่ของตนได้อย่างเข้มแข็งแล้ว สังคมก็จะมีบุคคลที่มีคุณภาพทั้งในด้านร่างกายและจิตใจที่จะสามารถทำประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติได้ต่อไป โดยปกติครอบครัวมีหน้าที่หลักในการผลิตหรือสร้างสมาชิกให้แก่สังคมแต่หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการ ชัดเกล้าทางสังคมหรือการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) ในด้านต่าง ๆ แก่สมาชิกในครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงปัจเจกบุคคลกับวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน การถ่ายทอดทางสังคมโดยทั่วไป หมายถึง กระบวนการเกี่ยวข้องกับมนุษย์ตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ทักษะความรู้ ค่านิยม แรงจูงใจและบทบาทที่เหมาะสมกับตำแหน่ง สถานภาพหรือ

บทบาทที่เขาได้รับในสังคมโดยผ่านตัวแทนในถ่ายทอดทางสังคม (Agent Socialization) เช่น ครอบครัว สถานศึกษา ศาสนาและเพื่อน เป็นต้น (ศิขริน สูสุข. 2532 ; อ้างอิงจาก Stewart. 1978) ซึ่งบุคคลจะเรียนรู้และซึมซับความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมและปทัสถานของสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ไว้เป็นแนวทางในการคิดและแสดงพฤติกรรม การถ่ายทอดทางสังคมยังเป็นกระบวนการแบบสลับกลับสองทิศทาง กล่าวคือ ทั้งผู้ถ่ายทอดและผู้รับการถ่ายทอดมีอิทธิพลต่อกัน (งามตา วนิทานนท์. 2545) เกิดเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลให้เกิดความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสังคมเดียวกัน จนอาจกล่าวได้ว่า การถ่ายทอดทางสังคมเป็นกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมยุคหนึ่งไปสู่อีกยุคหนึ่ง (จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ 2542 ; สุพัตรา สุภาพ 2537) ตามแนวคิดของนักจิตวิทยาของว่า การถ่ายทอดทางสังคมเป็นการเรียนรู้ที่จะควบคุมแรงขับตามทฤษฎีแรงขับที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีแรงขับมาตั้งแต่เกิดหรือที่เรียกว่า อิด (Id) ซึ่งอยู่ในจิตใต้สำนึกที่สามารถทำลายบุคคลและสังคมอื่นได้ หากเราสามารถเปลี่ยนแปลงแรงขับนี้ให้แสดงออกในรูปของพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ก็ทำได้โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมหรือที่เรียกว่า ซุปเปอร์อีโก้ (Superego) นั่นเอง โดยมีอีโก้ (Ego) ทำหน้าที่เป็นสติปัญญาและอยู่ในภาวะจิตสำนึกไว้เพื่อให้ทำในสิ่งที่สมควร ดังนั้น เด็กที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมที่ดีแม้จะมีแรงขับอยู่ภายในตนก็สามารถควบคุมแรงขับนั้นให้แสดงออกมาตามกฎเกณฑ์และระเบียบของสังคมได้ (ลาดทองใบ ภูอภิรมย์. 2531) ส่วนในทางสังคมวิทยานั้น การถ่ายทอดทางสังคมเป็นกระบวนการสำคัญที่เปลี่ยนบุคคลตามสภาพทางชีววิทยามาเป็นบุคคลของสังคม โดยสังคมจะกำหนดรูปแบบและหล่อมหลอมบุคลิกภาพให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ บุคคลจะได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการอยู่รอดและการบำบัดความต้องการทั้งทางตรงและทางอ้อมและเรียนรู้คุณค่า กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ของสังคมเพื่อให้บุคคลปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การถ่ายทอดทางสังคมจะทำให้เกิดความรู้สึกเกี่ยวกับตน (Self) คือ รู้สึกว่าตนแตกต่างจากผู้อื่น สามารถควบคุมความรู้สึกและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมได้อย่างเหมาะสม (สุพัตรา สุภาพ. 2537) ซึ่งจุดมุ่งหมายหลักของการถ่ายทอดทางสังคมนั้น มี 5 ประการ คือ 1) พัฒนามโนภาพแห่งตน คือ การที่เด็กหรือบุคคลสามารถตระหนักได้ว่าบุคคลอื่นกำลังประเมินและตัดสินเกี่ยวกับพฤติกรรมของเขาอยู่ เป็นการสะท้อนภาพตนเองโดยการใช้สายตาผู้อื่น (looking glass self) 2) ปลุกฝังการฝึกฝนวินัยในตนเอง คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมที่ควรฝึกฝนของบุคคลเพื่อประโยชน์ในการบรรลุเป้าหมายที่ดีกว่าในอนาคตหรือที่เรียกว่า การอดได้รอได้นั่นเอง 3) ปลุกฝังความทะเยอทะยาน การถ่ายทอดทางสังคมจะทำให้ได้เป็นในสิ่งที่เขาอยากจะเป็นอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้ ทำให้การเติบโตของพวกเขามีความหมาย มีเป้าชัดเจน 4) สอนบทบาททาง

สังคม การเป็นสมาชิกของสังคมบุคคลจะมีตำแหน่งแห่งที่ มีบทบาทหน้าที่ของตนที่ต้องปฏิบัติ ตามให้สมบูรณ์และดำรงอยู่ได้ โดยต้องแสดงบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมในแต่ละโอกาส และ

5) สอนทักษะทางพัฒนาการ การสอนทักษะทางสังคม อารมณ์และสติปัญญาแก่เด็กโดยผ่าน กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมก็เพื่อให้เขาได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ จะเห็นได้ว่าทุกคนในสังคมล้วนแต่เป็นผลลัพธ์จากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมทั้งสิ้นโดยเฉพาะ จากครอบครัวเพราะครอบครัวเป็นจุดกำเนิดของปัจเจกชนดังที่กล่าวไว้ข้างต้น งามตา วณิชทา นนท์ (2536 : 42) ให้ความหมายของการถ่ายทอดหรืออบรมสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาจาก ครอบครัวว่า เป็นการปฏิบัติของบิดามารดาต่อบุตรในการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งทางตรงและ ทางอ้อมเพื่ออบรมบุตรให้เกิดความรู้ความเข้าใจและยอมปฏิบัติตามแนวพุทธศาสนาขั้นพื้นฐานโดย เน้นการอบรมให้เด็กเกิดการพัฒนาจริยธรรม ปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวที เคารพผู้ใหญ่ รู้จักเกรงใจและรู้จักการปฏิบัติ ตนตามคำสั่งสอนของศาสนาโดยมีลำดับขั้นในการอบรมหรือถ่ายทอดลักษณะทางพุทธศาสนา 3 ขั้นตอน คือ 1) การนำศาสนาเข้ามาใกล้เด็กหรือนำเด็กไปรู้จักศาสนา เป็นการสร้างความสนใจ และเปิดโอกาสให้เด็กได้รับทราบการปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีและได้รับประสบการณ์ โดยตรงเกี่ยวกับพุทธศาสนา เช่น คุยเรื่องประวัติพระพุทธเจ้า พาไปเที่ยววัดและอธิบายถึง ความสำคัญของสถานที่นั้น ๆ ไปประกอบพิธีทางศาสนาที่วัด เช่น ทำบุญตักบาตร เวียนเทียน ฟังเทศน์ การฟังธรรมะจากสื่อ เช่น จากเทป รายการโทรทัศน์ รวมทั้งการชักชวนบุตรให้ปฏิบัติ เช่น การสวดมนต์นั่งสมาธิ เป็นต้น 2) การสร้างความเข้าใจในเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา หลังจากการชักจูงและนำสู่การปฏิบัติในขั้นที่ 1 แล้ว บิดามารดาต้องอธิบายความหมายของการ กระทำต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างเป็นรูปธรรม เช่น เหตุผลของการไปทำบุญตักบาตร การยกตัวอย่างที่มี เหตุผลตลอดจนคุณค่าของการปฏิบัติ นั้น ๆ จะทำให้เด็กเกิดความสนใจอย่างแท้จริงมิใช่เป็น เพียงการรับรู้อย่างเดียว และ 3) สร้างการยอมรับและการเปลี่ยนแปลง เมื่อบุตรสนใจและเข้าใจ เนื้อหาทางศาสนาแล้ว บิดามารดาต้องจูงใจให้บุตรยอมรับพฤติกรรมนั้นและปฏิบัติตามโดยอาศัย การให้รางวัลและการลงโทษ การใกล้ชิดพ่อแม่หรือแสดงการสนับสนุนเมื่อเด็กปฏิบัติหรือแสดง พฤติกรรมที่ต้องการ

จากรายงานการวิจัยเรื่องความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย การ ปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิตของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2540 : 304 -305) ที่ ประมวลผลจากงานวิจัย 9 เรื่องเกี่ยวกับการปลูกฝังพุทธศาสนาแก่เยาวชนไทย สรุปได้ว่า ครอบครัวมีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการปลูกฝังทางพุทธศาสนาในนักเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาโดยเฉพาะในต่างจังหวัด นอกจากนี้ ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และ วิลาสลักษณ์

ชวัลลี (2524) ศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจหรือคุณธรรมทางพุทธศาสนา 5 ประการในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนที่รายงานว่าได้รับการถ่ายทอดคุณธรรม 5 ประการ จากการสั่งสอนและเห็นตัวอย่างจากบิดามารดา เป็นผู้ที่มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจสูงกว่านักเรียนที่รายงานในลักษณะตรงกันข้าม ฉกาจ ช่วยโต และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2533) ศึกษาลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องการบวชในพุทธศาสนาของชายไทยภาคใต้ จำนวน 1,428 ราย พบว่า กลุ่มพระสงฆ์และฆราวาสที่รายงานว่าได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวหรือบิดามารดาเป็นแบบอย่างทางพุทธมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่อทางพุทธและตั้งใจปฏิบัติกิจทางสงฆ์สูงกว่ากลุ่มพระสงฆ์และฆราวาสที่รายงานว่าได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวหรือบิดามารดาเป็นแบบอย่างทางพุทธน้อย วันชัย มีกลาง (2530) ศึกษานิสัยปริญญาตรีในกรุงเทพฯ พบว่า นิสิตที่มีบิดามารดาถ่ายทอดทางพุทธศาสนาแก่ตนมาก เป็นนิสิตที่เจตคติที่ดีต่อพุทธศาสนาและมีการปฏิบัติทางพุทธมากกว่านิสิตที่มีบิดามารดาถ่ายทอดทางพุทธศาสนาแก่ตนน้อย จากผลศึกษาดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธทั้งความเชื่อและการปฏิบัติของเด็ก งามตา วนิทานนท์ (2536) ศึกษาลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร ศึกษาบิดามารดา จำนวน 545 คน พบว่า บิดามารดาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยการถ่ายทอดลักษณะทางพุทธศาสนาสูง เป็นผู้ที่มีลักษณะทางพุทธสูง วรรณะ บรรจง (2537) ศึกษาลักษณะทางพุทธและพฤติกรรมศาสตร์ของเยาวชนไทยจากชุมชนแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองในภาคใต้ จำนวน 401 คน พบว่าเยาวชนที่ได้รับการส่งเสริมความเป็นพุทธมามกะจากบิดามารดามาก จะมีการปฏิบัติทางพุทธมากกว่าเยาวชนที่ได้รับการส่งเสริมความเป็นพุทธ มามกะจากบิดามารดาน้อย และการส่งเสริมความเป็นพุทธมามกะจากบิดามารดาพร้อมกับตัวทำนายน 3 ตัว สามารถทำนายนการปฏิบัติทางพุทธได้ในกลุ่มรวมถึงร้อยละ 50 และ พิชัย มณีรักษ์ (2547) ศึกษาการได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามเบญจธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ตัวแปรสำคัญในลำดับที่ 2 ที่ทำนายนพฤติกรรมตามเบญจธรรมของนักเรียนคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมามกะ

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดทางพุทธจากครอบครัว โดยเฉพาะบิดามารดานั้น มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการมีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติทางพุทธศาสนา จะเห็นได้ว่า บุคคลที่มีได้รับการถ่ายทอดทางพุทธจากครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงด้วย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่า เยาวชนในสถานพินิจที่ได้รับการถ่ายทอดทางพุทธจากครอบครัวมาก น่าจะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนที่ได้รับการถ่ายทอดทางพุทธจากครอบครัวน้อย

การวัดการถ่ายทอดทางพุทธจากครอบครัว

การวัดการถ่ายทอดทางพุทธจากครอบครัว มีผู้ศึกษาไว้หลายคน เช่น วันชัย มีกลาง (2530 : 65) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ ความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตามและการได้รับการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาของนิสิตระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพฯ ใช้แบบวัดที่สร้างจากทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาจากแบบสอบถามด้านคุณธรรมของ ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และ วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี (2524) เป็นข้อคำถามในเรื่องการได้รับการถ่ายทอดหลักธรรม การถ่ายทอดประเพณีทางศาสนา มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่บ่อยที่สุดจนถึงน้อยครั้งที่สุด จำนวน 30 ข้อ มีค่าความอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.22 - 7.64 งามตา วนิทานนท์ (2536) ศึกษาลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร ใช้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนการเปลี่ยนทัศนคติ 3 ขั้น คือ ขั้นสร้างความเข้าใจ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75 ขั้นตอนการสร้างความรู้ความเข้าใจ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 และขั้นการยอมรับและเปลี่ยนตาม จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงเลย จำนวนรวม 30 ข้อ และ วิฑูริวรรณ สุกใส (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมคุณธรรมทางพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสมุทรปราการ ใช้แบบวัดการสั่งสอนทางพุทธศาสนาที่นำมาจาก อุทัย เกษร (2528) เรื่องคุณธรรม 4 ประการของนักเรียน และของ งามตา วนิทานนท์ (2536) เรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพุทธศาสนา มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่มากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบวัดการถ่ายทอดทางพุทธจากครอบครัวของ งามตา วนิทานนท์ (2536) โดยจะนำไปปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไปเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ค่าความเชื่อมั่นสูง

การคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

เด็กและเยาวชน เป็นกลุ่มที่กำลังเจริญเติบโตและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ นอกจากการเรียนรู้จากครอบครัว จากสถานศึกษาแล้ว เพื่อน ถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อเด็กในทุก ๆ ด้านก็อาจกล่าวได้โดยเฉพาะเมื่อเด็กได้รับอิสระจากผู้ใหญ่และเริ่มเข้ามามีชีวิตอยู่กับกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ในกลุ่มเพื่อนจะมีวัฒนธรรมกลุ่มย่อยที่จะสอนเด็กให้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เด็กจะช่วยเหลือตัวเองมากขึ้น ต้องการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น รวมทั้งสติปัญญาได้มีการพัฒนาถึงขั้นเข้าใจว่าการปฏิบัติของพ่อแม่ นั้นสมเหตุสมผลหรือไม่ อย่างไร และได้เริ่มเรียนรู้ว่าพ่อแม่ใช้อำนาจบังคับให้เขาทำสิ่งต่าง ๆ มากเกินไป รวมทั้งการเคร่งครัดหรือการทอดทิ้งจากพ่อแม่ สิ่งเหล่านี้เด็กจะรับรู้ได้และอาจทำ

ให้เกิดความรู้สึกคับข้องใจจึงหันไปหาเพื่อนและกลุ่มเพื่อนจะช่วยสนองความต้องการของเด็กได้ เช่น ให้การยอมรับและความเป็นเจ้าของ ให้ประสบการณ์ในการแก้ปัญหา ให้ข้อเท็จจริง(แม้จะเป็นสิ่งผิด) จัดตารางวัลสนองความต้องการ สอนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์บางอย่าง รวมทั้งทำให้เด็กหนีจากความกดดันได้ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นการถ่ายทอดทางสังคมที่เด็กไม่รู้ตัว เด็กอาจเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ รวมทั้งยอมรับแรงเสริมจากกลุ่มเพื่อนเมื่อแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการชักจูงให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมต่าง ๆ หากคบเพื่อนที่มีลักษณะดีก็ชักจูงกันให้มีพฤติกรรมที่ดี เช่น พฤติกรรมการเรียน (สุมิตรา เจิมพันธ์. 2545) พฤติกรรมรับผิดชอบหน้าที่ (สุภาสิณี นุ่มเนียน. 2546) รวมทั้งพฤติกรรมกาปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาด้วย เพื่อนจึงมีความหมายต่อเด็กมาก สมนึก ชัชวาล(2528) ศึกษาความผูกพันที่มีต่อสังคมกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนที่มีแนวโน้มกระทำผิดร้ายแรงเป็นนักเรียนที่มีความผูกพันกับสังคมต่ำและคบเพื่อนที่เกเร สมพร สุทัศน์ย์ (2530) ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ตัวแปรกลุ่มเพื่อนเป็นตัวทำนายอันดับ 1 ในการทำนายพฤติกรรมก้าวร้าว ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2540 : 105) อธิบายว่าการคบเพื่อนมี 2 แบบ คือ หนึ่ง เยาวชนที่กระทำผิดแบบใดมาก มักจะเลือกคบเพื่อนที่มีนิสัยคล้ายตนเพื่อร่วมกิจกรรมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งผู้นั้นอาจมีพฤติกรรมการทำผิดมาก่อนการคบเพื่อนแล้ว และสอง การที่บุคคลเลียนแบบพฤติกรรมของเพื่อนและคล้อยตามการชักจูงและการบีบบังคับจากกลุ่มเพื่อนให้ทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในกรณีนี้ พฤติกรรมการทำผิดเหมือนเพื่อนควรจะเกิดขึ้นหลังจากคบเพื่อน แต่อย่างไรก็ตามสาเหตุของสองแบบอาจเกิดขึ้นพร้อมกันได้ อูซา ศรีจินดารัตน์ (2533) ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งอีโก้และการรับรู้คุณค่าการทำงานและคุณค่าของศาสนาของนักเรียนในภาคใต้ จำนวน 480 คน พบว่า นักเรียนที่คบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าการทำงานและคุณค่าของศาสนาสูงมากด้วย ปะภาสี สุขทรศนีย์ (2536 : 95) ศึกษาลักษณะการใช้และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นอายุ 10 -21 ปี พบว่า วัยรุ่นที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก ร่วมกับตัวแปร 2 ตัวคือ การยึดมั่นต่อการกระทำที่สังคมยอมรับและความรู้สึกผูกพันกับเพื่อนสนิท มีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดอย่างชัดเจน ผ่องพรรณณ แวงวิเศษ (2534) ศึกษาลักษณะทางจิตสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น จำนวน 250 คน พบว่า นักศึกษาชายที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อยกว่านักศึกษาชายที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมน้อย และ เรวดี สิริพลังคานนท์(2544 : 46,54) ศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรของผู้ที่มีบุตรมีพฤติกรรมก้าวร้าวโดยการสัมภาษณ์ พบว่า เด็กที่คบเพื่อนอย่างเหมาะสมน้อยและได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย

ปลະละเลย จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าเด็กที่คบเพื่อนเหมาะสมมาก พิชัย มณีรักษ์ (2547) ศึกษาการได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามเบญจธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมตาม เบญจธรรมของนักเรียนคือการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมามกะและการได้รับการเรียนการสอนศาสนา จะเห็นได้ว่าการคบเพื่อนที่เหมาะสมนั้นมีความสัมพันธ์หรือส่งผลให้มีพฤติกรรมที่ดีงามหรือพฤติกรรมที่น่าปรารถนาต่าง ๆ ได้ ในทางตรงข้ามหากมีการคบเพื่อนที่ไม่เหมาะสม ก็อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาได้เช่นกัน

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมนั้น จะเห็นได้ว่า การคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมีบทบาทสำคัญต่อการมีพฤติกรรมที่ดีงามต่าง ๆ โดยบุคคลที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก จะมีพฤติกรรมที่ดีงามสูงด้วย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ จึงคาดว่า เยาวชนในสถานพินิจที่ได้มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก น่าจะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนที่มีการคบเพื่อนอย่างไม่เหมาะสม

การวัดการคบเพื่อนที่เหมาะสม

ในการวัดการคบเพื่อนเพื่อนที่เหมาะสมมีผู้ศึกษาไว้หลายคน เช่น อุษา ศรีจินดารัตน์(2533) สร้างแบบสอบถามวัดลักษณะเพื่อนที่คบ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .90 ผ่องพรรณ แวรวินิช (2534) ใช้แบบวัดการคบเพื่อนที่เหมาะสมของดวงเดือน พันธุมนาวิน และ งามตา วณิชานนท์ วัดลักษณะการรวมกลุ่ม การเลือกคบเพื่อน มีลักษณะเป็นมาตราประเมินประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย จำนวน 24 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .78 และ หรรษา เลาทกุลเสรี (2537) และ พิชัย มณีรักษ์ (2547) ใช้แบบวัดการคบเพื่อนที่เหมาะสมของดวงเดือน พันธุมนาวิน และ คณะ (2533) วัดพฤติกรรมด้านการคบเพื่อนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม มีลักษณะเป็นมาตราประเมินประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย จำนวน 15 และ 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .82 และ .85 ตามลำดับ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ใช้แบบวัดการคบเพื่อนที่เหมาะสมของดวงเดือน พันธุมนาวิน และ คณะ (2533) โดยจะนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะทางจิตสังคมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นอกจากศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางสังคมและตัวแปรทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปร

ลักษณะชีวสังคมของเยาวชน ได้แก่ สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยในการแบ่งประเภทของนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สภาพครอบครัวและพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

สภาพครอบครัว เป็นตัวแปรที่แสดงถึงความสัมพันธ์ ความใกล้ชิดกันในครอบครัว การที่โอกาสพูดคุยร่วมกัน มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน จะส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่แนบแน่นอบอุ่นกันในครอบครัว ซึ่งในครอบครัวที่เด็กอาศัยอยู่กับบิดามารดานั้นย่อมมีโอกาสใกล้ชิดและเรียนรู้พฤติกรรมจากบิดามารดาได้มากกว่าเด็กที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรืออาศัยอยู่กับผู้อื่น อันอาจเรียกได้ว่าอยู่ในภาวะครอบครัวแตกแยก ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กเกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพจิตหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาขึ้นได้ เช่น การติดยาเสพติด หรือความก้าวร้าว เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเด็กที่อาศัยอยู่กับบิดามารดานั้น มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาต่าง ๆ สูงกว่าเด็กอื่น ๆ เช่น งานของ ชไมพร ทวีศรี, รั้งสรรพค์ วรวงศ์ และ ชัยนรินทร์ ปรุพมานนท์ (2543 : 104) ศึกษาลักษณะทางสังคมที่นำไปสู่ความรุนแรงและการกระทำผิดในวัยรุ่นและเยาวชนในสถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเชียงใหม่ พบว่า วัยรุ่นที่มีบิดามารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้าง จะเพิ่มความเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมรุนแรงและการกระทำผิด ผลการวิจัยของแบทสัน และเวนทีส (Batson ; Ventis. 1982 : 47 อ้างอิงจาก งามตา วนินทานนท์. 2536 : 61) รายงานว่าถ้าบุตรไม่ได้อยู่กับบิดามารดาแล้วอิทธิพลทางศาสนาของบิดามารดาที่มีต่อบุตรจะน้อยลง กนกวรรณ ศรีทุมมา (2546) พบว่า เยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่มีบิดามารดาเลิกร้างกัน ดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536) พบว่า นักเรียนในครอบครัวปกติ มีลักษณะทางจิต 4 ประการสูง (สุขภาพจิต ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและเหตุผลเชิงจริยธรรม) และมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อย มีพฤติกรรมการคบเพื่อนเหมาะสมมากกว่าครอบครัวแตกแยกและครอบครัวเครียด ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงคาดหมายว่าเยาวชนที่มีสภาพครอบครัวแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของบิดามารดาและพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

นอกจากสภาพครอบครัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กโดยตรงแล้ว ระดับการศึกษาของบิดามารดาก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กด้วยเช่นกัน เนื่องจากบิดามารดาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ สู่อุปการ หรือที่เรียกว่า การขัดเกลาทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การปรับตัว การดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อรวมทั้งการถ่ายทอดทางศาสนาด้วย ซึ่งการถ่ายทอดต่าง ๆ เหล่านี้สามารถถ่ายทอดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม หากบิดา

มารดาเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างถ่องแท้ก็สามารถถ่ายทอดหรือสั่งสอนให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้อย่างดี ดังจะเห็นจากงานวิจัยของ กนกวรรณ ศรีทุมมา (2546) พบว่า เยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่มีบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่าหรืออยู่ในระดับประถมศึกษา วันชัย มีกลาง (2530) พบว่า บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงมีความรู้ความเข้าใจทางศาสนานั้นถ่ายทอดหลักศีลธรรมของศาสนาแก่นุตรมากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำ ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงคาดว่าเยาวชนที่มีบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงความสัมพันธ์เปรียบเทียบ โดยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เยาวชนจากศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชายบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสิรินธร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แล้วจะนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานตามที่ได้ตั้งไว้ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนชายที่มีอายุ 15 – 18 ปีและนับถือศาสนาพุทธ จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในภาคกลาง รวมประมาณ 5,000 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี และนับถือศาสนาพุทธ จากศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และเยาวชนจากและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสิรินธร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย จำนวน 430 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีทั้งสิ้น 8 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สภาพครอบครัวและระดับการศึกษาของบิดามารดา โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบและปลายเปิด

ตัวอย่าง

อายุ.....ปี

สภาพครอบครัว

- อยู่ร่วมกับบิดามารดา
- อยู่กับบิดามาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (หย่าร้าง)

2. แบบวัดพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตามนิยามปฏิบัติการ โดยถามถึงปริมาณการปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม ได้แก่ การกระทำหรือปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาสำคัญที่เป็นพื้นฐานสำหรับการประพฤติปฏิบัติและอยู่ร่วมกันในสังคมของเยาวชนในสถานพินิจ ได้แก่ หลักเบญจศีลและเบญจธรรม โดยการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมด้วยการปฏิบัติจากการเว้นความชั่ว ควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียนโดยการเว้นจากการฆ่าสัตว์และมนุษย์ เว้นจากการลักทรัพย์ เว้นจากการประพฤติผิดในกาม เว้นจากการพูดปดและเว้นจากการดื่มน้ำเมา รวมทั้งแสดงออกหรือการปฏิบัติต่อบุคคลหรือสัตว์ด้วยการกระทำที่ตรงที่ที่เหมาะสมซึ่งแสดงออกทางกาย วาจาและใจ โดยกรรมมีเมตตากรุณา เช่น การเสียสละของให้ผู้ที่ด้อยกว่า มีสัจจะ เช่น การไม่ลืมหืมสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น มีสติสัมปะชัญญะ เช่น การไม่นั่งเหม่อลอย มีสัมมาอาชีวะ เช่น และมีกามสังวร เช่น เป็นต้น ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึงไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีข้อความคำถาม 21 ข้อ เยาวชนในสถานพินิจที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำแบบวัดดังกล่าวมาปรับใช้จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) มีค่าระหว่าง .52 - .75 เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจริง พบว่า แบบวัดนี้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .77

ตัวอย่าง

(0) ฉันมักระวังไม่ทำให้สัตว์เล็ก ๆ เช่น มดหรือแมลง ได้รับบาดเจ็บหรือตาย

_____

จริงที่สุด

_____

จริง

_____

ค่อนข้างจริง

_____

ค่อนข้างไม่จริง

_____

ไม่จริง

_____

ไม่จริงเลย

(00) ฉันทักลิมสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อ มีคำตอบ 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้เพียงตัวเลือกเดียว ในข้อคำถามเชิงบวก ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 6 คะแนน และลดมาตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามในเชิงลบจะได้คะแนนตรงข้ามกัน คือ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 6 คะแนน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อจะได้ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1 - 6 คะแนน

3. แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามนิยามปฏิบัติการ โดยถามถึงความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบและไม่ชอบของเยาวชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ได้แก่ เบญจศีลและเบญจธรรมรวมทั้งความพร้อมที่เยาวชนจะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แบบวัดนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ เยาวชนในสถานพินิจที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่า มีเจตคติที่ดีต่อหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) มีค่าระหว่าง .42 - .70 เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจริง พบว่าแบบวัดนี้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .74

ตัวอย่าง

(0) การไม่พูดปดนั้นเป็นศีลข้อที่มีประโยชน์มากที่สุดในศีลทั้งห้าข้อ

_____

เห็นด้วย	เห็นด้วย	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
อย่างยิ่ง		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย		อย่างยิ่ง

(00) ฉันทพร้อมที่จะปฏิบัติตามศีลได้ครบทุกข้อ

_____

เห็นด้วย	เห็นด้วย	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
อย่างยิ่ง		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย		อย่างยิ่ง

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อ มีคำตอบ 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้เพียงตัวเลือกเดียว ในข้อคำถามเชิงบวก ถ้าตอบ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" จะได้ 6 คะแนน และลดมาตามลำดับจนถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" จะได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามในเชิงลบจะได้คะแนนตรงข้ามกัน คือ ถ้าตอบ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" จะได้ 6 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อจะได้ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1-6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 31 - 102 คะแนน

4. แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งผู้วิจัยนำแบบวัดของ ทศนา ทองภักดี (2539) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้ายเป็นผลมาจากการกระทำของตน ไม่ใช่โชคชะตา เคราะห์บาปหรือความบังเอิญ ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 42 ข้อ ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำแบบวัดดังกล่าวมาปรับใช้จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) มีค่าระหว่าง .59 - .78 เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจริง พบว่า แบบวัดนี้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .77

ตัวอย่าง

(0) ฉันเชื่อว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับฉัน จะคลี่คลายได้เองโดยที่ฉันไม่จำเป็นต้องเกี่ยวกับมัน

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

(00) ฉันเชื่อว่าความล้มเหลวที่เกิดขึ้นมาจากการทำผิดพลาดของตนเอง

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อ มีคำตอบ 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้เพียงตัวเลือกเดียว ในข้อคำถามเชิงบวก ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 6 คะแนน และลดมาตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามในเชิงลบจะได้คะแนนตรงข้ามกัน คือ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 6

คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อจะได้ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1 - 6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 42 - 252 คะแนน

5. แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตน ซึ่งผู้วิจัยนำแบบวัด พิชัย มณีรักษ์ (2547) ที่นำมาจาก สุริยะ พันธุ์ดี (2536) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างและและมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับความสามารถในการคาดการณ์ไกล การเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและการอดได้รอได้ ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) มีค่าระหว่าง .48 - .69 เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจริง พบว่า แบบวัดนี้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .70

ตัวอย่าง

(0) ฉันคิดว่าไม่มีประโยชน์อะไรเลยที่จะต้องไปวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคต

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

(00) การประกอบกรรมดีโดยขาดผู้รู้เห็นเป็นการกระทำที่สูญเปล่า

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อ มีคำตอบ 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้เพียงตัวเลือกเดียว ในข้อคำถามเชิงบวก ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 6 คะแนน และลดมาตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามในเชิงลบจะได้คะแนนตรงข้ามกัน คือ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 6 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อจะได้ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1 - 6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 - 60 คะแนน

6. แบบวัดสุขภาพจิต ซึ่งผู้วิจัยนำแบบวัดของ พิชัย มณีรักษ์ (2547) ที่นำมาจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามมีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะที่นักเรียนรายงานปริมาณความวิตกกังวล อารมณ์แปรปรวน ขาดสมาธิ เป็นต้น ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีลักษณะ

เป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) มีค่าระหว่าง .46 - .66 เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจริง พบว่าแบบวัดนี้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .73

ตัวอย่าง

(0) ฉันรู้สึกกลัวโดยไม่รู้ตัวว่ากลัวอะไรอยู่บ่อย ๆ

_____   _____   _____   _____   _____   _____
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

(00) บางครั้งฉันรู้สึกว่าฉันเป็นคนไม่ดีเลย

_____   _____   _____   _____   _____   _____
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อ มีคำตอบ 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้เพียงตัวเลือกเดียว ในข้อคำถามเชิงบวก ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 6 คะแนน และลดมาตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามในเชิงลบจะได้คะแนนตรงข้ามกัน คือ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 6 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อจะได้ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1 - 6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 - 60 คะแนน

7. แบบวัดการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา ซึ่งผู้วิจัยนำแบบวัดของ งามตา วณิชานนท์ (2536) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามมีเนื้อหาเกี่ยวกับปริมาณการรายงานว่าเขาชนได้รับการปฏิบัติของบิดามารดาต่อบุตรในการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่ออบรมบุตรให้เกิดความรู้ความเข้าใจและยอมปฏิบัติตามแนวพุทธศาสนาขั้นพื้นฐานโดยเน้นการอบรมให้เด็กเกิดการพัฒนาจริยธรรม ปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวที เคารพผู้ใหญ่ รู้จักเกรงและรู้จักการปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของศาสนา ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) มีค่าระหว่าง .57 - .79 เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจริง พบว่า แบบวัดนี้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .77

ตัวอย่าง

(0) พ่อแม่มักพาฉันไปทำบุญที่วัดในวันพระเสมอ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

(00) พ่อแม่ของฉันมักพาฉันไปฟังเทศน์ที่วัดในวันสำคัญทางพุทธศาสนา

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อ มีคำตอบ 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้เพียงตัวเลือกเดียว ในข้อคำถามเชิงบวก ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 6 คะแนน และลดมาตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามในเชิงลบจะได้คะแนนตรงข้ามกัน คือ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 6 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อจะได้ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1 - 6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 - 60 คะแนน

8. แบบวัดการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยนำแบบวัดของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามมีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการคบเพื่อนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ไม่ค่อยยอมตามเพื่อนไปในทางที่เสื่อมเสีย เช่น เล่นการพนัน เสพยาเสพติด ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ จาก 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) มีค่าระหว่าง .50 - .69 เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจึงพบว่า แบบวัดนี้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75

ตัวอย่าง

(0) ฉันจะหาทางเลี้ยงถ้าเพื่อนชวนให้ทดลองสิ่งที่สงสัยว่าอาจเป็นยาเสพติด

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

(00) ฉันท้าเพื่อนชักชวนให้ฉันทลบหนีการเรียนไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ฉันทมักไม่กล้าขัดใจเพื่อน

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อ มีคำตอบ 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้เพียงตัวเลือกเดียว ในข้อคำถามเชิงบวก ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 6 คะแนน และลดมาตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามในเชิงลบจะได้คะแนนตรงข้ามกัน คือ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 6 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อจะได้ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1 - 6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15 - 90 คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำแบบวัดที่สร้างขึ้นเองและแบบปรับปรุงมาจากผู้อื่นไปหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การหาความเที่ยงตรง

ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ของแบบวัดนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบวัดให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและมีความเข้าใจเป็นอย่างดีในเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการจะวัดเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาว่ามีเนื้อหาครอบคลุมและครบถ้วนสมบูรณ์ตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่ ภาษาและสำนวนที่ใช้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แบบวัดที่สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

2. การหาค่าอำนาจจำแนก

ผู้วิจัยจะได้นำแบบวัดแต่ละฉบับที่ได้หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้กับเด็กและเยาวชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ แล้วจึงเลือกข้อที่มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่น่าเชื่อถือได้ทางสถิติมาใช้เป็นแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

3. การหาค่าความเชื่อมั่น

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อนำแบบวัดไปทดลองใช้

กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงแล้ว จึงนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540.)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงอธิบดีกรมพินิจ กระทรวงยุติธรรมเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสืออนุมัติจากอธิบดีกรมพินิจ กระทรวงยุติธรรมถึงผู้อำนวยการศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครและผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสตรีนทร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เพื่อขอความร่วมมือให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของทั้ง 2 ศูนย์ ตอบแบบสอบถามและแบบวัด

3. นำแบบสอบถามและแบบวัดไปให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของทั้ง 2 ศูนย์ พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและวิธีการตอบแบบสอบถามและแบบวัดเพื่อเป็นผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบวัดไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลในการแจกแบบวัดและแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและขอรับคืนภายใน 2 สัปดาห์

5. เมื่อได้รับแบบวัดและแบบสอบถามคืนแล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์การแปลคะแนนตัวแปรที่กำหนด

ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งคะแนนของตัวแปรที่ศึกษาเป็น 6 ช่วง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. หาพิสัยของคะแนนตัวแปรที่ศึกษา โดยนำคะแนนสูงสุด ลบ คะแนนต่ำสุด
2. หาระยะห่างของคะแนนโดยนำค่าพิสัยที่ได้มาหารด้วยจำนวนช่วงที่กำหนดไว้ 6 ช่วง คือ มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างไม่มาก มาก ไม่มากเลย
3. แปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนนตัวแปรต่าง ๆ ตกอยู่ในแต่ละช่วงที่กำหนด ซึ่งการแบ่งคะแนนของแต่ละตัวแปรมีดังนี้

คะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา แบ่งได้ 6 ช่วง ได้แก่

- 1) มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากที่สุด(ช่วงคะแนน 111.1 – 120)
- 2) มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามาก (ช่วงคะแนน 101.9 - 111)
- 3) มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามาก่อนข้างมาก (ช่วงคะแนน 92.7 – 101.8)
- 4) มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามาก่อนข้างไม่มาก (ช่วงคะแนน 83.5 – 92.6)
- 5) มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาไม่มาก (ช่วงคะแนน 74.3 – 83.4)
- 6) มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาไม่มากเลย (ช่วงคะแนน 65 – 72.2)

ระยะห่างของคะแนนเท่ากับ 9.2

คะแนนการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา แบ่งได้ 6 ช่วง ได้แก่

- 1) มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดามากที่สุด (ช่วงคะแนน 56 - 60)
- 2) มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดามาก (ช่วงคะแนน 51 - 55)
- 3) มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดามาก่อนข้างมาก (ช่วงคะแนน 46 - 50)
- 4) มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดามาก่อนข้างไม่มาก (ช่วงคะแนน 41 - 45)
- 5) มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาไม่มาก (ช่วงคะแนน 36 - 40)
- 6) มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาไม่มากเลย (ช่วงคะแนน 30 - 35)

ระยะห่างของคะแนนเท่ากับ 5

คะแนนการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม แบ่งได้ 6 ช่วง ได้แก่

- 1) มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากที่สุด (ช่วงคะแนน 55.6 - 60)
- 2) มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก (ช่วงคะแนน 51.1 – 55.5)
- 3) มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมก่อนข้างมาก (ช่วงคะแนน 46.7 - 51)
- 4) มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมก่อนข้างไม่มาก (ช่วงคะแนน 42.1 – 46.6)
- 5) มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมไม่มาก (ช่วงคะแนน 37.6 - 42)
- 6) มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมไม่มากเลย (ช่วงคะแนน 33 – 37.5)

ระยะห่างของคะแนนเท่ากับ 4.5

คะแนนความเชื่ออำนาจในตน แบ่งได้ 6 ช่วง ได้แก่

- 1) มีความเชื่ออำนาจในตนมากที่สุด (ช่วงคะแนน 51.1 - 59)
- 2) มีความเชื่ออำนาจในตนมาก (ช่วงคะแนน 42.9 - 51)
- 3) มีความเชื่ออำนาจในตนค่อนข้างมาก (ช่วงคะแนน 34.6 - 42.8)
- 4) มีความเชื่ออำนาจในตนค่อนข้างไม่มาก (ช่วงคะแนน 26.5 - 34.6)
- 5) มีความเชื่ออำนาจในตนไม่มาก (ช่วงคะแนน 18.3 - 26.4)
- 6) มีความเชื่ออำนาจในตนไม่มากเลย (ช่วงคะแนน 10 - 18.2)

ระยะห่างของคะแนนเท่ากับ 8.2

คะแนนมุ่งอนาคตควบคุมตน แบ่งได้ 6 ช่วง ได้แก่

- 1) มีมุ่งอนาคตควบคุมตนมากที่สุด (ช่วงคะแนน 53.1 - 60)
- 2) มีมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก (ช่วงคะแนน 45.9 - 53)
- 3) มีมุ่งอนาคตควบคุมตนค่อนข้างมาก (ช่วงคะแนน 38.7 - 45.8)
- 4) มีมุ่งอนาคตควบคุมตนค่อนข้างไม่มาก (ช่วงคะแนน 31.5 - 38.6)
- 5) มีมุ่งอนาคตควบคุมตนไม่มาก (ช่วงคะแนน 24.3 - 31.4)
- 6) มีมุ่งอนาคตควบคุมตนไม่มากเลย (ช่วงคะแนน 17 - 24.2)

ระยะห่างของคะแนนเท่ากับ 7.2

คะแนนสุขภาพจิต แบ่งได้ 6 ช่วง ได้แก่

- 1) มีสุขภาพจิตดีมากที่สุด (ช่วงคะแนน 56 - 60)
- 2) มีสุขภาพจิตดีมาก (ช่วงคะแนน 51 - 55)
- 3) มีสุขภาพจิตดีค่อนข้างมาก (ช่วงคะแนน 46 - 50)
- 4) มีสุขภาพจิตดีค่อนข้างไม่มาก (ช่วงคะแนน 41 - 45)
- 5) มีสุขภาพจิตดีไม่มาก (ช่วงคะแนน 36 - 40)
- 6) มีสุขภาพจิตดีไม่มากเลย (ช่วงคะแนน 30 - 35)

ระยะห่างของคะแนนเท่ากับ 5

คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา แบ่งได้ 6 ช่วง ได้แก่

- 1) มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากที่สุด (ช่วงคะแนน 90.1 - 102)

- 2) มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา มาก (ช่วงคะแนน 78.3 - 90)
  - 3) มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ค่อนข้างมาก (ช่วงคะแนน 66.5 - 78.2)
  - 4) มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ค่อนข้างไม่มาก (ช่วงคะแนน 54.7 - 66.4)
  - 5) มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ไม่มาก (ช่วงคะแนน 42.9 - 54.6)
  - 6) มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ไม่มากเลย (ช่วงคะแนน 31 - 42.8)
- ระยะห่างของคะแนนเท่ากับ 11.8

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาคุณลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติ T-test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1
3. วิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two-way Anova) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Sheffe) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 - 7
2. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 8

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาลักษณะทางสังคม - จิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ โดยมีความมุ่งหมายที่สำคัญในการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคมและจิตใจต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม - จิตใจกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ และ 3) เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สำคัญของพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ โดยตัวแปรตัวตามในการศึกษาคั้งนี้ คือ พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ซึ่งในบทนี้จะได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนแรก เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ที่มีลักษณะทางสังคม และจิตใจที่แตกต่างกัน

ส่วนที่สอง เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมและลักษณะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ซึ่งจะทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะทางชีวสังคมของผู้ตอบ

ส่วนที่สาม เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์การทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ โดยใช้ตัวแปรอิสระ 6 ตัว ได้แก่ ตัวแปรลักษณะทางสังคม 2 ตัวแปรคือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ตัวแปรลักษณะทางจิต 3 ตัวแปรคือ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน สุขภาพจิต และความเชื่ออำนาจภายในตน และตัวแปรลักษณะทางจิตตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร คือ เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ซึ่งจะทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะทางชีวสังคมของผู้ตอบ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F – distribution)
R ²	แทน	ค่าอำนาจในการทำนาย
a	แทน	ค่าคงที่
b	แทน	ความชัน หรือ สัมประสิทธิ์ถดถอย
Beta	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน
SE	แทน	ความคาดเคลื่อนมาตรฐาน

ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของเยาวชนในสถานพินิจจำแนกตามลักษณะชีวสังคมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
สภาพครอบครัว		
อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่	308	71.6
อาศัยอยู่ร่วมกับพ่อแม่	71	16.5
อาศัยอยู่กับญาติ	51	11.9
รวม	430	100.0
ระดับการศึกษาบิดา		
ประถมศึกษา	281	65.3
มัธยมศึกษา	101	23.5
ปวช. / ปวส.	26	6.0
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	22	5.1
รวม	430	100.0
ระดับการศึกษามารดา		
ประถมศึกษา	209	48.6
มัธยมศึกษา	158	36.7
ปวช. / ปวส.	35	8.1
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	28	6.5
รวม	430	100.0

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเยาวชนในสถานพินิจที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ (คิดเป็นร้อยละ 71.6) เยาวชนในสถานพินิจส่วนมาก มีบิดาและมารดาที่ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 65.3 และ 48.6 ตามลำดับ)

ตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐาน จำแนกตามลักษณะชีวิตสังคมและตัวแปรที่ศึกษาของเยาวชนในสถานพินิจ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	พิสัย
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา	46.12	8.46	30 - 60
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม	46.34	7.08	33 - 60
ความเชื่ออำนาจในตน	35.67	9.73	10 - 59
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	42.76	7.50	17 - 60
สุขภาพจิต	43.20	6.63	30 - 60
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ	80.78	11.55	31 - 102
พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ	93.19	13.85	65 - 120

จากตาราง 2 พบว่า เยาวชนในสถานพินิจมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามาก่อนข้างมาก มี เมื่อพิจารณาลักษณะทางสังคมและลักษณะทางจิต พบว่า เยาวชนในสถานพินิจมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามาก มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ก่อนข้างมาก

ตาราง 3 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยทางสังคม ลักษณะจิตเดิมและลักษณะจิตตามสถานการณ์กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7
1	1	.58*	.25*	.25*	.39*	.26*	.61*
2		1	.20*	.42*	.66*	.20*	.48*
3			1	.27*	.48*	.62*	.29*
4				1	.38*	.52*	.23*
5					1	.37*	.25*
6						1	.13*
7							1

* คำนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- 1 การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา
- 2 การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม
- 3 ความเชื่ออำนาจในตน
- 4 ลักษณะมุ่งอนาคต
- 5 สุขภาพจิต
- 6 เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ
- 7 พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ

จากตาราง 3 พบว่า ลักษณะทางสังคม(การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม) และลักษณะทางจิต (ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจมีความสัมพันธ์กันสูงมากที่สุด ($r = .61$ รองลงมาคือการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ($r = .48$))

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการนำเสนอเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนแรก เป็นการศึกษาผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคม และลักษณะทางจิตใจที่แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำเสนอได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์เพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งกล่าวว่า “ เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคม และลักษณะทางจิตใจแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน”

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา จำแนกตามลักษณะทางสังคมที่แตกต่างกันซึ่งประกอบด้วยการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ลักษณะทางจิตใจที่แตกต่างกันซึ่งประกอบด้วยความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ซึ่งตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปรดังกล่าว แบ่งเป็น 2 ระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นสูงและต่ำ การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของ
 เยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อน
 อย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อ
 พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มรวม จำนวน 430 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	215	408.32	27.13	14.69*
ต่ำ	215	367.86	29.88	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	205	406.80	28.57	12.35*
ต่ำ	225	371.05	31.41	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	212	396.89	32.31	5.30*
ต่ำ	218	379.54	35.39	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	221	399.37	32.40	7.27*
ต่ำ	209	376.17	32.66	
สุขภาพจิต				
สูง	197	402.46	32.29	8.45*
ต่ำ	233	375.95	32.50	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	238	399.24	31.36	7.86*
ต่ำ	192	374.27	34.33	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 4 พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่ได้รับการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิต และเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 14.69, 12.35, 5.30, 7.27, 8.45$ และ 7.86 ตามลำดับ) โดยเยาวชนในสถานพินิจที่ได้รับการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่ได้รับการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 408.32 และ 367.86) เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 406.80 และ 371.05) เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 396.89 และ 379.54) เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 399.37 และ 376.17) เยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตไม่ดี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 402.46 และ 375.95) และเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 399.24 และ 374.27) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยทั้ง 11 กลุ่ม (ภาคผนวก ตาราง 14 – 24) พบว่า เยาวชนในสถานพินิจในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ กลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ กลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา กลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน

ส่วนที่สอง เป็นการศึกษาผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมและลักษณะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เพื่อตอบสนองพื้นฐานข้อที่ 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอตามการทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อได้ดังนี้

2.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงและมีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้าม” ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตน ที่สัมพันธ์กับต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ดังแสดงผลในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย พฤติกรรม ตามหลัก ศีลธรรม ของพุทธ ศาสนา	ค่าสถิติเอฟ		
			ความเชื่ออำนาจ ในตน		การคบเพื่อนอย่าง เหมาะสม (กxข) (ข)
			(ก)	(ข)	
กลุ่มรวม	430	389.02	39.66*	167.53*	4.59*
อาศัยอยู่กับพ่อแม่	71	387.75	7.63*	18.84*	<1
อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่	308	389.67	29.52	131.01	2.18
อาศัยอยู่กับญาติ	51	385.58	2.86	15.21*	3.25
บิดาระดับประถมศึกษา	281	388.37	26.79*	107.30*	<1
บิดาระดับมัธยมศึกษา	101	390.65	4.43*	35.15*	6.56*
บิดาระดับอาชีวศึกษา	26	385.41	9.03*	4.88*	6.00*
บิดาระดับปริญญาตรีหรือสูง กว่า	22	390.64	2.36	24.59	3.14
มารดาระดับประถมศึกษา	209	388.79	9.47*	75.69*	1.45
มารดาระดับมัธยมศึกษา	158	386.05	35.82*	64.58*	<1
มารดาระดับอาชีวศึกษา.	35	395.76	<1	8.53*	3.02
มารดาระดับปริญญาตรีหรือ สูงกว่า	28	391.75	<1	20.56*	1.86

* ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวม กลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา(ตาราง 30 และ 32 ภาคผนวก)

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามความเชื่ออำนาจในตนทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ กลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา กลุ่มมารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและกลุ่มมารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตาราง 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจเมื่อพิจารณาตามความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมในกลุ่มรวม

ความเชื่อ อำนาจใน ตน	การคบ เพื่อน อย่าง เหมาะสม	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(21)	(11)
สูง	สูง	(22)	100	412.69	11.50*	29.90*	53.27*
สูง	ต่ำ	(21)	105	401.19	-	18.40*	41.77*
ต่ำ	สูง	(12)	112	382.79	-	-	23.37*
ต่ำ	ต่ำ	(11)	113	359.42	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 6 เมื่อพิจารณาตามระดับตัวแปรอิสระทั้งสองตัวโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยใน 4 กลุ่มในกลุ่มรวม พบว่า ในกลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงหรือต่ำด้วยกัน เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า ในกลุ่มที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูงหรือต่ำด้วยกัน เยาวชนในสถาน

พินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

สรุปได้ว่า (1) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจในกลุ่มรวมกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา (2) ในกลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงหรือต่ำด้วยกัน เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำ และในกลุ่มที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูงหรือต่ำด้วยกัน เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

2.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีสุขภาพจิตดี จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้าม” ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ดังแสดงผลในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย พฤติกรรม ตามหลัก ศีลธรรม ของพุทธ ศาสนา	ค่าสถิติเอฟ		
			การถ่ายทอดทาง พุทธจากบิดา มารดา (ก)	สุขภาพจิต (ข)	(กxข)
กลุ่มรวม	430	388.16	173.28*	35.12*	2.65
อาศัยอยู่กับพ่อแม่	71	386.06	28.60*	3.40	10.92*
อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่	308	389.20	134.25*	29.09	<1
อาศัยอยู่กับญาติ	51	385.36	11.74*	4.16*	2.75
บิดาระดับประถมศึกษา	281	388.50	101.62*	23.86*	<1
บิดาระดับมัธยมศึกษา	101	386.72	40.11*	6.94*	6.18*
บิดาระดับอาชีวศึกษา	26	381.38	20.37*	<1	<1
บิดาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	22	393.82	8.60*	2.14	<1
มารดาระดับประถมศึกษา	209	388.51	68.16*	17.94*	<1
มารดาระดับมัธยมศึกษา	158	385.53	71.54*	9.18*	1.15
มารดาระดับอาชีวศึกษา	35	392.58	10.33*	3.89	1.22
มารดาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	28	392.78	23.15*	<1	<1

*ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวม แต่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา และกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ตาราง 40 -41 และ 45 – 46 ภาคผนวก) โดยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงด้วยกัน เยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตไม่ดี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้บางส่วน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามสุขภาพจิตทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตไม่ดี

สรุปได้ว่า (1) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจในกลุ่มรวม (2) เยาวชนในสถานพินิจที่มีถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ (3) กลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตไม่ดี

2.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้าม” ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ดังแสดงผลในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย พฤติกรรม ตามหลัก ศีลธรรม ของพุทธ ศาสนา	ค่าเฉลี่ย		(กxข)
			ค่าสถิติเอฟ		
			การถ่ายทอดทาง พุทธจากบิดา มารดา (ก)	เจตคติต่อพฤติกรรม ตามศีลธรรมของ พุทธศาสนา (ข)	
กลุ่มรวม	430	386.69	278.19*	108.30*	1.67
อาศัยอยู่กับพ่อแม่	71	384.98	46.91*	21.62*	6.79*
อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่	308	387.18	210.26*	74.68*	1.01
อาศัยอยู่กับญาติ	51	384.95	20.88*	13.28*	2.13
บิดาระดับประถมศึกษา	281	386.71	151.71*	67.51*	<1
บิดาระดับมัธยมศึกษา	101	387.67	71.06*	17.68*	<1
บิดาระดับอาชีวศึกษา	26	382.10	34.77*	16.09*	7.19*
บิดาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	22	388.48	25.03*	12.83	1.74
มารดาระดับประถมศึกษา	209	386.30	116.10*	50.63*	1.03
มารดาระดับมัธยมศึกษา	158	385.42	111.95*	36.94*	<1
มารดาระดับอาชีวศึกษา	35	391.46	10.45*	6.67*	1.22
มารดาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	28	390.63	34.63*	7.91*	<1

*ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวม แต่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับ อาชีวศึกษา(ตาราง 54 -55 และ 60 -61 ภาคผนวก) โดยพบว่า ในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับ อาชีวศึกษา เยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงด้วยกันหรือต่ำด้วยกัน เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ ซึ่ง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้บางส่วน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาต่ำ

สรุปได้ว่า (1) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจในกลุ่มรวมแต่พบว่าในเยาวชนในสถานพินิจที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับ ปวช./ปวส. (2) เยาวชนในสถานพินิจที่มีถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ (3) กลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของ

พุทธศาสนาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาต่ำ

2.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้าม” ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ดังแสดงผลในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย พฤติกรรม ตามหลัก ศีลธรรม ของพุทธ ศาสนา	ค่าสถิติเอฟ			
			ลักษณะมุ่ง อนาคตควบคุม ตน		การถ่ายทอดทาง พุทธจากบิดามารดา (ข)	(ก x ข)
			(ก)	(ก)		
กลุ่มรวม	430	387.74	89.95*	265.88*	1.07	
อาศัยอยู่กับพ่อแม่	71	387.73	6.55*	25.73*	<1	
อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่	308	388.07	69.27*	219.50*	1.39	
อาศัยอยู่กับญาติ	51	384.72	18.38*	24.04*	<1	
บิดาระดับประถมศึกษา	281	387.81	58.20*	153.37*	1.77	
บิดาระดับมัธยมศึกษา	101	388.66	19.98*	68.52*	<1	
บิดาระดับปวช./ปวส.	26	380.00	2.96	25.13*	<1	
บิดาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	22	391.44	5.66*	15.38	<1	
มารดาระดับประถมศึกษา	209	388.27	33.81*	110.90*	2.40	
มารดาระดับมัธยมศึกษา	158	385.67	47.73*	116.82*	<1	
มารดาระดับปวช./ปวส.	35	391.97	2.63	10.45*	<1	
มารดาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	28	392.97	1.41	26.65*	<1	

*ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 11 กลุ่มแต่อย่างใด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ

สรุปได้ว่า (1) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (2) เยาวชนในสถานพินิจที่มีถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ (3) กลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ

2.5 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้าม” ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและความเชื่ออำนาจในตนที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ดังแสดงผลในตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย พฤติกรรม ตามหลัก ศีลธรรม ของพุทธ ศาสนา	ค่าสถิติเอฟ		
			ความเชื่ออำนาจ ในตน (ก)	การถ่ายทอดทาง พุทธจากบิดามารดา (ข)	(กxข)
กลุ่มรวม	430	388.29	38.17*	230.53*	5.56*
อาศัยอยู่กับพ่อแม่	71	386.58	6.06*	22.87*	<1
อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่	308	388.85	31.20*	185.91*	6.09*
อาศัยอยู่กับญาติ	51	387.44	2.46	19.06*	<1
บิดาระดับประถมศึกษา	281	388.31	25.31*	124.89*	1.54
บิดาระดับมัธยมศึกษา	101	388.37	4.64*	61.71*	1.67
บิดาระดับปวช./ปวส.	26	386.09	11.81*	29.03*	3.12
บิดาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	22	391.36	1.43	12.77*	1.00
มารดาระดับประถมศึกษา	209	389.25	11.90*	91.75*	3.32
มารดาระดับมัธยมศึกษา	158	384.46	30.44*	101.51*	<1
มารดาระดับปวช./ปวส.	35	392.57	<1	9.05*	<1
มารดาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	28	396.41	1.77	27.26*	3.87

*ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวม และกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามความเชื่ออำนาจในตนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ

ตาราง 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจเมื่อพิจารณาตามความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มรวม

ความเชื่อ	การ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(21)	(11)
อำนาจใน	ถ่ายทอด						
ตน	ทางพุทธ						
	จากบิดา						
	มารดา						
สูง	สูง	(22)	109	413.27	10.04*	33.71*	56.16*
สูง	ต่ำ	(21)	106	403.23	-	23.67*	46.12*
ต่ำ	สูง	(12)	103	379.56	-	-	22.45*
ต่ำ	ต่ำ	(11)	112	357.11	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เมื่อพิจารณาตามระดับตัวแปรอิสระทั้งสองตัวโดยการเปรียบเทียบค่าใน 4 กลุ่มในกลุ่มรวม (ตาราง 11) พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบว่าในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ และในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ซึ่งพบผลเช่นเดียวกันในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ตาราง 80 – 81 ภาคผนวก)

สรุปได้ว่า (1) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจในกลุ่มรวม และกลุ่มที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา. (2) เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงและมี

การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ (3) ในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

2.6 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง และมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้าม” ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ดังแสดงผลในตาราง 12

ตาราง 12 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย พฤติกรรม ตามหลัก ศีลธรรม ของพุทธ ศาสนา	ค่าสถิติเอฟ		(กxข) (ข)
			การคบเพื่อนที่ เหมาะสม (ก)	เจตคติต่อพฤติกรรม ตามศีลธรรมของ พุทธศาสนา (ข)	
กลุ่มรวม	430	387.47	200.25*	100.84*	1.63
อาศัยอยู่กับพ่อแม่	71	387.58	34.39*	20.86*	<1
อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่	308	387.92	157.71*	75.33*	2.71
อาศัยอยู่กับญาติ	51	384.44	9.91*	6.72*	<1
บิตาระดับประถมศึกษา	281	386.92	123.46*	19.11*	<1
บิตาระดับมัธยมศึกษา	101	390.29	43.66*	61.71*	1.67
บิตาระดับปวช./ปวส.	26	378.03	10.13*	20.97*	2.19
บิตาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	22	390.01	26.07*	6.91*	<1
มารดาระดับประถมศึกษา	209	385.69	106.27*	51.92*	2.60
มารดาระดับมัธยมศึกษา	158	387.34	66.16*	35.69*	<1
มารดาระดับปวช./ปวส.	35	396.83	4.54*	7.01*	<1
มารดาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	28	383.75	40.99*	3.37*	<1

*ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 11 กลุ่ม แต่อย่างใด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาต่ำ

สรุปได้ว่า (1) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (2) เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำ (3) กลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาต่ำ

ส่วนที่สาม เป็นการศึกษาผลการทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ โดยใช้ตัวแปรอิสระ 6 ตัว ได้แก่ ตัวแปรลักษณะทางสังคม 2 ตัวแปรคือการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ตัวแปรลักษณะทางจิต 3 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน สุขภาพจิตและความเชื่ออำนาจภายในตน และตัวแปรลักษณะทางจิตจามสถานการณ 1 ตัวแปร คือ เจตตित่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา เพื่อเป็นการตอบสมมติฐานข้อที่ 8 ซึ่งกล่าวว่า “ลักษณะทางสังคม (การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม) และลักษณะทางจิตใจ (เจตติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิตและความเชื่ออำนาจภายในตน) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” โดยทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น ซึ่งจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอตามลักษณะของตัวแปรตามดังแสดงผลในตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 13 ร้อยละการทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่างๆ ของตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชน
ในสถานพินิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ตัวทำนาย ตามลำดับ ความสำคัญ	R ²	F	b	Beta	t	a	SE
กลุ่มรวม	430	5,1,6,3,2,4	.48	688.68*	1.82, .99, 1.54, .99, .93, .44, .32, .31, .27, .20,		24.26*, 18.77*, 13.86*,	45.55	5.65
					.73	.14	18.53*, 11.56*, 7.00*		
อาศัยอยู่กับ พ่อแม่	71	5,1,6,2,3,4	.49	89.23*	1.66, 1.99, 1.36, .98, ,	.43, .37, .36, .27,	8.45*, 5.73*, 6.35*, 6.57*,	29.04	17.13
					.80, .70	.26, .14	5.66*, 2.53*		
อาศัยอยู่ กับพ่อหรือ แม่	308	5,1,6,2,3,4	.50	522.73*	1.82, 1.04, 1.51, .99, .86, .43, .34, .31, .27, .16,		20.73*, 17.20*, 12.09*,	48.00	6.46
					.74	.14	15.78*, 8.29*, 6.08*		

* ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1 = เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

2 = ลักษณะมุ่งอนาคต ความคุมตน

3 = ความเชื่ออำนาจภายในตน

4 = สุขภาพจิต

5 = การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา

6 = การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม

ตาราง 13 ร้อยละการทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่างๆ ของตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชน
 ในสถานพินิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน คน	ตัวทำนาย ตามลำดับ ความสำคัญ	R ²	F	b	Beta	t	a	SE
อาศัยอยู่ กับญาติ	51	5,1,3,6,2	.41	88.34*	2.07, 1.02, 1.03, 1.65, .1.10	.47, .34, .30, .30, .27	8.71*, 5.73*, 6.61*, 5.52*, 4.67*	48.55	16.94
บิดาระดับ ประถมศึกษา	281	6,1,5,3,2,4	.46	453.00*	1.85, .98, 1.55, .99, 1.00, 0.73	.43, .32, .31, .27, .21, .13	19.38*, 15.12*, 11.24*, 15.21*, 9.88*, 5.56*	40.53	7.00
บิดาระดับ มัธยมศึกษา	101	5,1,6,3,2,4	.52	177.47*	1.67, 1.58, 1.02,.99, .87, .77	.44, .34,.33,.29, .20, .16	11.78*, 7.71*, 9.53*, 9.38*, 5.86*, 4.13*	48.55	11.5

* ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1 = เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

2 = ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน

3 = ความเชื่ออำนาจภายในตน

4 = สุขภาพจิต

5 = การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา

6 = การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม

ตาราง 13 ร้อยละการทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่างๆ ของตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชน
ในสถานพินิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน คน	ตัวทำนาย ตามลำดับ ความสำคัญ	R ²	F	b	Beta	t	a	SE
บิดาระดับ ปวช./ปวส.	26	5,1,4	.55	46.37*	2.35, 1.35, 2.27	.53, .47, .32	6.30*, 5.69*, 4.03*	66.89	30.02
บิดาระดับ ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	22	6,5,2	.60	28.06*	1.79, 1.89, 1.33	.44, .41, .28	3.54*, 3.25*, 2.71*	160.64	26.47
มารดา ระดับประถม ศึกษา	209	5,1,6,3,2,4	.50	353.63*	1.86, 1.65, 1.00, .90, .87, .65	.45, .33, .31, .25, .19, .12	17.60, 10.49, 12.91, 12.21, 7.79, 4.46	47.60	7.90

* ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1 = เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

2 = ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน

3 = ความเชื่ออำนาจภายในตน

4 = สุขภาพจิต

5 = การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา

6 = การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม

ตาราง 13 ร้อยละการทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่างๆ ของตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชน
ในสถานพินิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวนคน	ตัวทำนาย ตามลำดับ ความสำคัญ	R ²	F	b	Beta	t	a	SE
มารดาระดับ มัธยมศึกษา	158	5,1,6,3,2,4	.44	269.09*	1.71, .96, 1.62, 1.08, 1.06, .81	.40, .32, .31, .29, .21, .15	13.87*, 11.54*, 8.61*, 12.13*, 7.77*, 4.57	36.68	9.11
มารดาระดับปวช./ ปวส.	35	5,1,3,6	.54	76.28*	1.83, 1.35, 1.37, 1.44	.49, .45, .39, .37	5.26*, 5.41*, 4.27*, 3.69*	76.28	32.41
มารดาระดับปริญญา ตรีหรือสูงกว่า	28	6,1,5,3	.59	78.50	1.94, 1.63, 2.27, 0.49	.39, .52, .52, .14	4.73*, 9.35*, 6.30*, 2.56*	43.63	21.01

* ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1 = เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

2 = ลักษณะมุ่งอนาคต ความคุมตน

3 = ความเชื่ออำนาจภายในตน

4 = สุขภาพจิต

5 = การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา

6 = การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม

จากตาราง 13 พบว่า ในกลุ่มรวม ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจภายในตน ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนและสุขภาพจิต สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ร้อยละ 48 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรกคือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา (beta เท่ากับ .44) รองลงมาคือ เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา (beta เท่ากับ .32)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรสภาพครอบครัว พบว่า ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ อาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือแม่ และอาศัยอยู่กับญาติ คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจภายในตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและสุขภาพจิต ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายความเชื่อทางพุทธพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่และกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ ได้ร้อยละ 49 และ 50 ตามลำดับ โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรกคือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา (beta เท่ากับ .43) รองลงมาคือ เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา (beta เท่ากับ .43) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับญาติ พบว่า การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ความเชื่ออำนาจภายในตน การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ร้อยละ 41 โดยมีตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาเข้าทำนายเป็นอันดับแรก (beta เท่ากับ .47)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา พบว่า ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในกลุ่มประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช./ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจภายในตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและสุขภาพจิต โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นอันดับแรกในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าคือ การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ร้อยละ 46 และ 60 (beta เท่ากับ .43 และ .44) และตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นอันดับแรกในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับ

มัธยมศึกษาและกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับ ปวช./ปวส. คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ร้อยละ 52 และ 55 (beta เท่ากับ .44 และ .53)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา พบว่า ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในกลุ่มประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช./ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจภายในตน ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนและสุขภาพจิต โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นอันดับแรก คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ ปวช./ปวส. ได้ร้อยละ 50 44 และ 54 ตามลำดับ (beta เท่ากับ .45 .40 และ .49) ยกเว้นกลุ่มที่มีมารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมเป็นตัวแปรอันดับแรกที่ทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ร่วมกับอีก 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ร้อยละ 59 (beta เท่ากับ .39)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 4 ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการให้ข้อมูลของเยาวชนในสถานพินิจ จำนวน 430 คน โดยการตอบแบบสอบถามชุดต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ 1) ตัวแปรลักษณะทางสังคม 2) ตัวแปรคือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม 3) ตัวแปรลักษณะทางจิต 4) ตัวแปรคือ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน สุขภาพจิต และความเชื่ออำนาจภายในตน 5) ตัวแปรลักษณะทางจิตตามสถานการณ 1 ตัวแปร คือ เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ และ 6) ลักษณะทางชีวสังคม คือ สภาพครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา ส่วนตัวแปรตามในการศึกษาครั้งนี้คือ พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ โดยทำการวิเคราะห์ตามสมมติฐานทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ในบทนี้จะเป็นการสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานเพื่อจะได้ทราบว่าผลการวิจัยที่ได้เป็นไปตามคาดหมายไว้ล่วงหน้ามากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงจะได้นำผลการวิจัยไปประสานกับผลการวิจัยอื่น ๆ เพื่อให้เห็นภาพกว้างที่จะสามารถนำไปใช้ในการเสนอแนวทางและข้อจำกัดในการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอด้วยรายละเอียดต่อไป

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคม และลักษณะทางจิตใจแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกันทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” สมมติฐานนี้คาดถึงลักษณะทางสังคมและลักษณะทางจิตใจที่ส่งผลต่อความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานนี้ได้ทำการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาจำแนกตามระดับของตัวแปรด้วยค่าเฉลี่ยแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยและกลุ่มที่มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และจำแนกตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ สภาพครอบครัวและระดับการศึกษาของบิดามารดา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 4 และ ตาราง 14 – 24 (ภาคผนวก) ซึ่งผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจภายในตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลัก

ศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ สอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2540 : 304 -305) จากการประมวลผลงานวิจัย 9 เรื่องเกี่ยวกับการปลูกฝังพุทธศาสนาแก่เยาวชนไทย พบว่าครอบครัวมีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการปลูกฝังทางพุทธศาสนาในนักเรียนระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยเฉพาะในต่างจังหวัด และ วรรณะ บรรจง (2537) ศึกษา ลักษณะทางพุทธและพฤติกรรมศาสตร์ของเยาวชนไทยจากชุมชนแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองในภาคใต้ พบว่าเยาวชนที่ได้รับการส่งเสริมความเป็นพุทธมามกะจากบิดามารดามาก จะมีการปฏิบัติทางพุทธมากกว่าเยาวชนที่ได้รับการส่งเสริมความเป็นพุทธมามกะจากบิดามารดาน้อย

เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำ เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ สอดคล้องกับ อุษา ศรีจินดารัตน์ (2533) ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งอีโก้และการรับรู้คุณค่าการทำงานและคุณค่าของศาสนาของนักเรียนในภาคใต้ พบว่า นักเรียนที่คบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าการทำงานและคุณค่าของศาสนาสูงมากด้วย เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สอดคล้องกับ พูนฤดี สุวรรณพันธ์ (2536) ศึกษาปัจจัยทางครอบครัวและโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาของนักเรียนในชุมชนที่มีระดับพัฒนาการต่างกัน พบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อย เยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตไม่ดี สอดคล้องกับ พิชัย มณีรักษ์ (2547) ศึกษาผลการฝึกอบรมทางพุทธที่มีผลต่อพฤติกรรมเบญจธรรม พบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมเบญจธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตไม่ดี และเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธต่ำ สอดคล้องกับ วันชัย มีกลาง (2530) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ ความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตามและการได้รับการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาของนิสิตระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตที่มีเจตคติต่อพุทธศาสนาร่วมกับ

ความรู้ความเข้าใจและการได้รับถ่ายทอดทางพุทธศาสนาจากบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามหลักคำสอนในพุทธศาสนา ส่วนเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง สุขภาพจิตดีและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนามากกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ สุขภาพจิตไม่ดีและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจินดา มูลผล (2548) , นีออน พิณประดิษฐ์ (2541) , เกษม จันทศร(2541), สุภาสินี นุ่มเนียม (2546) ,พิชัย มณีรักษ์ (2547) , รัตนา ประเสริฐสม(2531) และ วันชัย มีกลาง (2530) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยทั้ง 11 กลุ่ม พบว่า เยาวชนในสถานพินิจในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ กลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ กลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา กลุ่มที่มารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและกลุ่มที่มารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กลุ่มที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิตดีและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางสังคมและลักษณะทางจิตใจแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกัน

จากการสรุปและอภิปรายผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคม และลักษณะทางจิตใจแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาแตกต่างกันทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

จึงอาจกล่าวได้ว่า สมมติฐานที่ 1 ได้รับการสนับสนุน

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงและมีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” สมมติฐานนี้คาดถึงเยาวชนในสถานพินิจ ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงและมีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำและมีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 5 ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา และพบว่า ในกลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงหรือต่ำด้วยกัน เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำ และ พบว่า ในกลุ่มที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูงหรือต่ำด้วยกัน เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการคบเพื่อนมีความสำคัญต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของเยาวชน โดยเฉพาะวัยรุ่นที่เป็นวัยที่เพื่อนมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด การกระทำ ซึ่งสอดคล้องกับ พิชัย มณีรักษ (2547) ศึกษาการได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามเบญจธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมตามเบญจธรรมของนักเรียนคือ การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม อุษา ศรีจินดารัตน์ (2533) ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งอีโก้และการรับรู้คุณค่าการทำงานและคุณค่าของศาสนาของนักเรียนในภาคใต้ พบว่า นักเรียนที่คบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าการทำงานและคุณค่าของศาสนาสูงมากด้วย จากผลการวิจัยที่พบเป็นไปตามที่รอตเตอร์ (Rotter.1966 : 1) กล่าวว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเอง จะรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตเป็นผลมาจากลักษณะพฤติกรรมและการกระทำของตน กล่าวคือ การที่เยาวชนในสถานพินิจจะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมมากน้อยเพียงใดอยู่ที่ว่า พวกเขารับรู้ว่ามีสิ่งเกิดขึ้นกับพวกเขาเหล่านั้นล้วนเป็นผลมาจากการกระทำของตนเองทั้งสิ้น การที่ต้องเข้ามาอยู่ในสถานพินิจเนื่องจากการกระทำที่ไม่ถูกต้องของตนเอง ประกอบกับการเข้ามาอยู่ในสถานพินิจจำเป็นต้องอาศัยอยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนเป็นหลัก ซึ่งเพื่อนถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนในทุก ๆ ด้าน เพื่อนที่มีลักษณะดีก็ชักจูงกันให้มีพฤติกรรมที่ดี เช่น พฤติกรรมการเรียน (สุมิตรา เจิมพันธ์, 2545) พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ (สุภาสิณี นุ่มเนียน. 2546) ดังนั้น เยาวชนในสถานพินิจที่มีการรับรู้ว่ามีอะไรทำสิ่งใด ผลที่ตามมาล้วนมาจากการกระทำของตนเองนั้นและมีการเลือกคบเพื่อนที่ดี ย่อมเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนในสถานพินิจมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้นรวมทั้งพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาด้วย

เมื่อทำการวิเคราะห์ที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามความเชื่ออำนาจในตนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับสตรีกแลนด์ (Strickland. 1977 : 233 – 252) ที่กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจในตน เป็นจิตลักษณะที่ส่งเสริมให้บุคคลกระทำพฤติกรรมที่ปรารถนา ดังนั้นเยาวชนใน

สถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงจะเป็นผู้ที่สามารถแสดงพฤติกรรมที่ดีรวมทั้งพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาเพื่อให้มีความประพฤติที่ดีขึ้นและติดตัวเมื่อออกจากสถานพินิจ นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 9 กลุ่ม ดังที่กล่าวมาข้างต้นว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลสำคัญต่อการตัดสินใจและการแสดงพฤติกรรมของวัยรุ่น เยาวชนที่เลือกคบเพื่อนที่มีความประพฤติที่ดีย่อมส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่าเลือกคบเพื่อนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ สมพร สุทัศน์ีย์ (2530) ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ตัวแปรกลุ่มเพื่อนเป็นตัวทำนายอันดับ 1 ในการทำนายพฤติกรรมก้าวร้าว

จากการสรุปและอภิปรายผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงและมีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

จึงอาจกล่าวได้ว่า สมมติฐานที่ 2 ได้รับการสนับสนุนบางส่วน

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีสุขภาพจิตดี จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” สมมติฐานนี้คาดถึงเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีสุขภาพจิตดี จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำและมีสุขภาพจิตไม่ดีทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 7 ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวม แต่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

เมื่อทำการวิเคราะห์ทีละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่ได้รับการถ่ายทอดทาง

พุทธจากบิดามารดาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่ได้รับการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่ได้รับการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ งานตา วนิทานนท์ (2530) ที่พบว่า บิดามารดาที่มีการปฏิบัติทางพุทธสูงเป็นกลุ่มที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธมาก ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติทางพุทธของบุตร เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ถ่ายทอด ขัดเกลา บุตรหลานให้เรียนรู้และซึมซับความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมและปทัสถานของสังคม หากครอบครัวใดได้มีการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนาแก่บุตรหลาน สิ่งนั้นจะติดตัวบุตรมาด้วยไม่มากก็น้อย และยังพบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามสุขภาพจิตทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตไม่ดี ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ สุภาสินี นุ่มเนียม (2546) ศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่สูงกว่านักเรียนในกลุ่มตรงข้าม สุขภาพจิตเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ โดยเป็นพื้นฐานซึ่งอยู่ในส่วนที่เป็นรากของต้นไม้อัจฉริยะ หากบุคคลมีสุขภาพจิตที่ดีจะก่อให้เกิดลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมอันพึงปรารถนา ดังนั้น เยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตดี น่าจะมีความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมที่ดีรวมทั้งพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาได้ง่ายกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีสุขภาพจิตไม่ดี

จากการสรุปและอภิปรายผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีสุขภาพจิตดี จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

จึงอาจกล่าวได้ว่า สมมติฐานที่ 3 ได้รับการสนับสนุนบางส่วน

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 4

สมมติฐานข้อที่ 4 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” สมมติฐานนี้คาดถึงเยาวชนในสถานพินิจ ที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมี

เจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำและมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาต่ำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 8 ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มรวม แต่พบปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา โดยพบว่า เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ และเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาต่ำ

เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรทีละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ ซึ่งพบผลเช่นเดียวกันนี้ในสมมติฐานที่ 3 และยังพบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาต่ำ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ วันชัย มีกลาง (2530 : 60) พบว่า นิสิตที่มีเจตคติต่อพุทธศาสนาร่วมกับความรู้ความเข้าใจและการได้รับถ่ายทอดทางพุทธศาสนาจากบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามหลักคำสอนในพุทธศาสนา ซึ่งในด้านที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา ธรรมะหรือหลักธรรมคำสอนซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่ผลักดันให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นด้านกาย วาจาและใจนั้นการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนหรือเสริมสร้างเจตคติที่ดีที่พึงประสงค์ได้ เมื่อเยาวชนในสถานพินิจเห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา มีความพอใจในการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของพุทธ

ศาสนา พวกเขา ก็พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ซึ่งจะส่งผลดีให้แก่เยาวชนทั้งในขณะที่อยู่สถานพินิจและเมื่อพ้นออกไป

จากการสรุปและอภิปรายผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เยาวชนในสถานพินิจ ที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูงและมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

จึงอาจกล่าวได้ว่า สมมติฐานที่ 4 ได้รับการสนับสนุนบางส่วน

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 5

สมมติฐานข้อที่ 5 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” สมมติฐานนี้คาดถึงเยาวชนในสถานพินิจ ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 9 ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 11 กลุ่มแต่อย่างใด

เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรที่ละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ พูนฤดี สุวรรณพันธ์ (2536) รัตนา ประเสริฐสม (2531) และ เกษม จันทศร (2541) พบว่า เยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น พฤติกรรมการต้านทานการเสพติดยาบ้า มากกว่าเยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ และยังพบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนใน

สถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ

จากการสรุปและอภิปรายผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยจึงอาจกล่าวได้ว่า

สมมติฐานที่ 5 ไม่ได้รับการสนับสนุน

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 6

สมมติฐานข้อที่ 6 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” สมมติฐานนี้คาดถึงเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 10 ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มรวมและกลุ่มที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา โดย พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ

เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรที่ละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามความเชื่ออำนาจในตนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ... และยังพบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณา

ตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง มีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของ พุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาต่ำ

จากการสรุปและอภิปรายผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีความเชื่อ อำนางในตนสูง และมีการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของ พุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้ามทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

จึงอาจกล่าวได้ว่า สมมติฐานที่ 6 ได้รับการสนับสนุนบางส่วน

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 7

สมมติฐานข้อที่ 7 ซึ่งกล่าวว่า “เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง และมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของ พุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้าม” สมมติฐานนี้คาดถึงเยาวชนใน สถานพินิจ ที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง และมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของ พุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนเยาวชนในสถานพินิจที่ มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำ และมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาต่ำ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 12 ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลัก ศีลธรรมของพุทธศาสนากับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 11 กลุ่มแต่อย่างใด

เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรทีละตัว พบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่ม ย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนต่างกัน พบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง มีพฤติกรรม ตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำ ซึ่งพบผลเช่นเดียวกันนี้ในสมมติฐานที่ 2 และยังพบว่า พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธ ศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจแปรปรวนไปตามเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธ ศาสนาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มเยาวชนใน สถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาต่างกัน พบว่า เยาวชนใน สถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง มีพฤติกรรมตามหลัก

ศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาต่ำ ซึ่งพบผลเช่นเดียวกันนี้ในสมมติฐานที่ 4

จากการสรุปและอภิปรายผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง และมีเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาสูงกว่าเยาวชนในสถานพินิจที่อยู่ในกลุ่มตรงข้าม

จึงอาจกล่าวได้ว่า สมมติฐานที่ 7 ไม่ได้รับการสนับสนุน

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 8

สมมติฐานข้อที่ 8 ซึ่งกล่าวว่า “ลักษณะทางสังคม (การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม) และลักษณะทางจิตใจ (เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิต และความเชื่ออำนาจในตน) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” สมมติฐานนี้คาดถึงอิทธิพลของตัวแปรทั้ง 6 ตัว ได้แก่ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิต และความเชื่ออำนาจในตน ที่มีต่อการทำนายตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ในการตรวจสอบสมมติฐานครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 13 พบว่า ในกลุ่มรวม ตัวแปรทั้ง 6 ตัว สามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 48 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจสูงสุดโดยถูกคัดเลือกเข้าทำนายในลำดับที่ 1 คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา และตัวแปรทำนายลำดับรองลงมา คือ เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา ส่วนในกลุ่มย่อยสภาพครอบครัว ได้แก่ กลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ อาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือแม่ และอาศัยอยู่กับญาติพบว่า ตัวแปรลำดับที่ 1 ที่สามารถทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจทั้ง 3 กลุ่ม คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา และตัวแปรทำนายลำดับรองลงมา คือ เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา

ส่วนในกลุ่มย่อยตามตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นอันดับที่ 1 ในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญา

ตรีหรือสูงกว่าคือ การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ร้อยละ 46 และ 60 และตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นอันดับแรกในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจได้ร้อยละ 52 และ 55 และส่วนในกลุ่มย่อยตามตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นอันดับที่ 1 มารดา ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจในกลุ่มที่มารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา คือ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดา ได้ร้อยละ 50 44 และ 54 ตามลำดับ ยกเว้นกลุ่มที่มีมารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมเป็นตัวแปรอันดับแรกที่ทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เนื่องจากสถาบันครอบครัว มีหน้าที่หลักในการผลิตหรือสร้างสมาชิกให้แก่สังคมแต่หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การขัดเกลาทางสังคมหรือการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) ในด้านต่าง ๆ แก่สมาชิกในครอบครัว ซึ่งบุคคลจะเรียนรู้และซึมซับความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมและปทัสถานของสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ไว้เป็นแนวทางในการคิดและแสดงพฤติกรรม จะเห็นได้ว่าทุกคนในสังคมล้วนแต่เป็นผลผลิตจากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมทั้งสิ้นโดยเฉพาะจากครอบครัวเพราะครอบครัวเป็นจุดกำเนิดของปัจเจกชนดังที่กล่าวไว้ข้างต้น เยาวชนในสถานพินิจแม้เป็นเคยกะทำผิดต่าง ๆ ทั้งนี้ด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น ความอยากรู้อยากลอง การถูกชักชวน เป็นต้น สอดคล้อง ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2540 : 304 -305) ที่ประมวลผลจากงานวิจัย 9 เรื่องเกี่ยวกับการปลูกฝังพุทธศาสนาแก่เยาวชนไทย สรุปได้ว่าครอบครัวมีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการปลูกฝังทางพุทธศาสนาในนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยเฉพาะในต่างจังหวัด วันชัย มีกลาง (2530) ศึกษาานิสิติปริญญาตรีในกรุงเทพฯ พบว่า นิสิติที่มีบิดามารดาถ่ายทอดทางพุทธศาสนาแก่ตนมาก เป็นนิสิติที่เจตคติที่ดีต่อพุทธศาสนาและมีการปฏิบัติทางพุทธมากกว่านิสิติที่มีบิดามารดาถ่ายทอดทางพุทธศาสนาแก่ตนน้อย จากผลศึกษาดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธทั้งความเชื่อและการปฏิบัติของเด็ก และวรรณะ บรรจง (2537) ศึกษาลักษณะทางพุทธและพฤติกรรมศาสตร์ของเยาวชนไทยจากชุมชนแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองในภาคใต้ จำนวน 401 คน พบว่า

เยาวชนที่ได้รับการส่งเสริมความเป็นพุทธมามกะจากบิดามารดา มาก จะมีการปฏิบัติทางพุทธมากกว่าเยาวชนที่ได้รับการส่งเสริมความเป็นพุทธมามกะจากบิดามารดาน้อย และการส่งเสริมความเป็นพุทธมามกะจากบิดามารดา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ผ่านมา สรุปได้ว่าผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้ คือ สมมติฐานที่ 1 และ 8 ได้รับการสนับสนุน สมมติฐานที่ 2, 3, 4 และ 6 ได้รับการสนับสนุนบางส่วน และ สมมติฐานที่ 5 และ 7 ไม่ได้รับการสนับสนุนตามที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนในสถานพินิจที่เป็นเพศชายเท่านั้น ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเยาวชนในสถานพินิจที่เป็นเพศหญิงเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นภาพรวมพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ
2. จากการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา เป็นตัวแปรที่สำคัญในทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ดังนั้น ควรมีการศึกษาในเชิงลึกในเยาวชนในสถานพินิจที่มีคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจสูงกว่าครอบครัวมีลักษณะอย่างไร มีการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับพุทธศาสนาแก่บุตรหลานอย่างไร
3. จากการศึกษาพบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา เป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัวแปรหนึ่งในทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีศึกษาเชิงทดลองโดยการสร้างคู่มือหรือแบบฝึกเพื่อสร้างเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางสังคมและลักษณะทางจิตใจล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ดังนั้นในการเสนอเพื่อการปฏิบัตินี้จึงขอเสนอเพื่อให้เกิดการพัฒนาเยาวชนในสถานพินิจแบบองค์รวม คือ พัฒนาทั้งด้านจิตใจและสภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมให้เยาวชนในสถานพินิจเกิดพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาอันอาจส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นอีกทั้งอาจช่วยป้องกันมิให้เยาวชนที่กระทำกลับไปกระทำผิดซ้ำและส่งเสริมให้เยาวชนที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่แล้วให้คงอยู่ต่อไป โดยขอเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางจิตใจที่สำคัญ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน สุขภาพจิต ความเชื่ออำนาจภายในตน และเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง ดังนั้น สถานพินิจจึงควรจัดกิจกรรมหรือการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างให้เยาวชนในสถานพินิจมีลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน สุขภาพจิต ความเชื่ออำนาจภายในตน และเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง

2. จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า เยาวชนในสถานพินิจที่มีลักษณะทางสังคมที่สำคัญ ได้แก่ การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสูง จะมีพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาสูง ดังนั้น ครอบครัวควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาให้แก่บุตรหลานทั้งที่เคยกระทำผิดและเข้ามาอยู่ในสถานพินิจรวมทั้งบุตรหลานหรือเยาวชนที่ยังไม่ได้กระทำผิดใด ๆ และสถานพินิจอาจมีการจัดกิจกรรมทางศาสนาโดยเน้นให้ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด นอกจากนี้ ครอบครัวและสถานพินิจควรเน้นให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ ผลดีผลเสียในการเลือกคบเพื่อนที่เหมาะสมและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่บุตรหลานและเยาวชนในสถานพินิจทั้งการสั่งสอนโดยตรงและทางอ้อม เช่น การจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนภายในสถานพินิจ เป็นต้น

3. จากการศึกษาพบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าปริญญาตรีนั้น มีบทบาทสำคัญต่อการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของบุตร ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้แก่บิดามารดาที่มีการศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรีในการอบรมสั่งสอนบุตรในการเลือกคบเพื่อนที่ดีที่เหมาะสม

4. นำเสนอบทความเกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชนในสถานพินิจแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สถานพินิจต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อหน่วยงานดังกล่าวสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาหรือส่งเสริมเยาวชนให้มีพฤติกรรมทางพุทธที่พึงประสงค์ก่อนได้รับการปล่อยตัว

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ศรีทุมมา. (2546). การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชนในศูนย์
แรกรับเด็กและเยาวชนชายบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กนิษฐา ตันตพันธ์. (2541). ลักษณะทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธที่เกี่ยวข้องกับพฤติ
กรรมการให้การพยาบาลตามบทบาทเชิงวิชาชีพ. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). คู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรมัธยม
ศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุ
สภาลาดพร้าว.
- โกศล มีคุณ. (2547, สิงหาคม). การพัฒนาครูเพื่อมิติใหม่ของการพัฒนาจริยธรรมแก่นัก
เรียน. วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์ : ระบบพฤติกรรมไทย. (1) : 132-168.
- งามตา วณิชานนท์. (2536). ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่
เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. รายงานวิจัยฉบับที่ 50. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2538, พฤศจิกายน). การวัดลักษณะทางพุทธศาสนาด้วยวิธีมาตราประเมินค่า.
วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 2(1) : 65 – 67.
- _____. (2540). "เทคนิคการประมวลเอกสารเพื่อการวิจัย". เอกสารประกอบคำบรรยายในการ
ประชุมเชิงปฏิบัติการ (รุ่นที่ 2 ครั้งที่ 2) เรื่อง "การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย
การพัฒนาเค้าโครงการวิจัยและเทคนิคการวิจัย". กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2531). ประมวลบทความวิชาการระหว่างปี 2526 – 2536. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินตนา บิลมาศ ; และ คนอื่น ๆ. (2529). คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน. รายงานการ
วิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

- จิรวัดนา มั่นยืน. (2536). *ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนา และทางจิตของนิสิตในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิราภา เต็งไตรรัตน์. (2542). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉกาจ ช่วยโต ; และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2533). *ลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการบวชในพุทธศาสนาของชาวใต้*. รายงานวิจัยฉบับที่ 43. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชไมพร ทิวศรี ; รัชสวรรค์ วรวงศ์ ; และ ชัยนตร์ธร ปทุมานนท์. (2542, กุมภาพันธ์-พฤษภาคม). *ลักษณะทางสังคมที่นำไปสู่ความรุนแรงและการกระทำผิดในวัยรุ่นและเยาวชน*. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย*. 7(2): 101-110.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2528). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามศีล 5 ตามคำรายงานของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 6*. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. (สารัตถศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จิตติวรรณ สุภใส. (2541). *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมคุณธรรมทางพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสมุทรปราการ*. ปรินญาณิพนธ์ สค.ม. (การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2522). *จริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน*. รายงานสัมมนาโครงการพัฒนาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กรมการศาสนา.
- _____. (2538). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาข้าราชการพลเรือน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- _____. (2543). *ความเชื่อและลักษณะทางพุทธ การปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิต*. รายงานการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน ; และ คนอื่น ๆ. (2533). *ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต การทำงานและจริยธรรมของคนไทย. คำโครงการวิจัยเสนอเพื่อขอรับการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.*
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน ; และ คนอื่น ๆ. (2534). *ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต การทำงานและจริยธรรมของคนไทย. คำโครงการวิจัยเสนอเพื่อขอรับการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.*
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน ; และคณะ. (2536). *ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.*
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน ; และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิม. (2524). *ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ทัศนาก ทอภักดี. (2528). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับความเชื่ออำนาจในตนเองของเด็กวัยรุ่นไทย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- _____. (2539). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่ออำนาจในตนเอง และความคิดเกี่ยวกับตนเองของเด็กในเมืองและชนบท. รายงานวิจัยฉบับที่ 57. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า. (2544). *ปัจจัยด้านจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทำให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ธีรโชติ เกิดแก้ว. (2547). *พระพุทธศาสนากับปัญหาสังคม. ปทุมธานี : บริษัทสื่อตะวันออก จำกัด.*
- นุชนารถ ธาตุทอง . (2539) . *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งในบทบาทความคลุมเครือในบทบาท ลักษณะทางจิตบางประการกับพฤติกรรมการทำงานของนักวิชาการศึกษาในส่วนภูมิภาค . ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*

- บุญรับ ศักดิ์มณี. (2532). *การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเริ่ม สุพัฒทา. (2541). *การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับการประพฤตินิสัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปะภาลี สุขทรรชนี. (2539). *ลักษณะการใช้และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดของวัยรุ่น* ศึกษาเฉพาะเขตชุมชนแออัดคลองเตย. *วารสารต่อต้านยาเสพติด*. 12(2) : 25 – 39.
- ปรองชน พูนสวัสดิ์. (2531). *การสร้างแบบทดสอบวัดเบญจศีลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรินญา ณ วันจันทร์. (2536). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการทำงานของครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา ธรรมมา ; และ ถาวร เกิดเกียรติพงศ์. (2516). *พฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นไทยที่ขัดสังคม*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันระหว่างชาติเพื่อการค้นคว้าเรื่องเด็ก.
- ปิ่น มุกกันต์. (2508). *คำบรรยายพุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ ฯ : คลังวิทยา.
- เปรมสุริย์ เชื้อมทอง. (2536). *จิตลักษณะของผู้บริหารและสภาวะการณ์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ แววิเศษ. (2534). *ลักษณะทางจิตสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฝน แสงสินแก้ว. (2521). *จิตเวชชุมชนและสุขภาพจิตชุมชน*. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์สุขภาพจิต กองสุขภาพจิต กรมการแพทย์.
- พจनीย์ เหล่าอมต. (2532). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่และการเลิกสูบบุหรี่ของครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา จ.นครราชสีมา*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พระเทพเวที (ป.อ. ปยุตฺโต). (2531). *หลักการศึกษามหาวิทยาลัยในพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระเทพเวที (ป.อ. ปยุตฺโต). (2536). *ศาสนากับการพัฒนามนุษย์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหธรรมิก.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2542). *พุทธธรรม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 8.
- พระมหาใจ สอนไผ่. (2547). *ปัจจัยเชิงบูรณาการของบ้าน วัด โรงเรียนและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาของสามเณรผู้เรียนบาลี*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พระมหาเดชศักดิ์ ธีรปัญญา (โพธิ์ชัย). (2543). *จริยศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา*. ปริญญานิพนธ์ พธ.ม. (พระพุทธศาสนา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชวรมนู. (2525). *ปรัชญาการศึกษาของไทย*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง. พิมพ์ครั้งที่ 2.
- พระวันชัย กัณเฑาะฏาญณะ. (2547). *การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมและลักษณะทางพุทธศาสนาของนักเรียนในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา*. ปริญญานิพนธ์ พธ.ด. (พระพุทธศาสนา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พรวิณี ช. เจนจิต. (2538). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน แกรมมี่. พิมพ์ครั้งที่ 4.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. พิมพ์ครั้งที่ 7.
- พิชัย มณีรักษ์. (2547). *การได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามเบญจธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พุทธทาสภิกขุ. (2520). *ศีลธรรมกับมนุษยโลก*. กรุงเทพฯ : ธรรมทานมูลนิธิ.
- พุทธทาสภิกขุ. (2521). *ธรรมสังฆสังเคราะห์*. กรุงเทพฯ : ธรรมทานมูลนิธิ

- พูนฤดี สุวรรณพันธ์. (2536). *ปัจจัยทางครอบครัวและโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาของนักเรียนในชุมชนที่มีระดับพัฒนาการต่างกัน*. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2517). *ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบวินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- ภูมินทร์ ชลาวิระ. (2544, มกราคม-เมษายน). *เยาวชนและศีลธรรม-ทางรอดของพวกเรา*. *วารสารสวนปรุง*. 17(1): 81.
- รัตนา ประเสริฐสม. (2530). *การเสริมสร้างลักษณะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของเด็กนักเรียนประถมศึกษา*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับ พ.ศ. 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- เวรดี สิริพลังคานนท์. (2544). *วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรของผู้ที่มีบุตรมีพฤติกรรมก้าวร้าว*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดาวลีย์ พรศรีสมุทร ; และวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี. (2524). *ครอบครัวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจของคนไทย*. รายงานวิจัยฉบับที่ 25. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลาดทองใบ ภูอภิรมย์. (2531). *บทบาทของครอบครัวไทยในการป้องกันการติดยาเสพติด*. รายงานวิจัยฉบับที่ 37. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลินดา สุวรรณดี. (2543). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พัฒนาลังคม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณะ บรรจง. (2537). *ลักษณะทางศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของเยาวชนไทยจากชุมชนแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองในภาคใต้*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วันชัย มีกลาง (2530). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตามและการได้
รับการถ่ายทอดทางศาสนาจากบิดามารดาของนิสิตระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยใน
กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- วิชัย เขียดบัว. (2534). *ลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทาง
วิชาการของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.*
- วิชา มหาคุณ. (2542). *การปฏิรูประบบศาลเยาวชนและครอบครัว. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนา
กระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง.*
- วิเชียร รักการ . (2522). *การวิจัยเปรียบเทียบจิตลักษณะของนิสิตและนิสิตอาสาสมัครการศึกษา
เฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ . ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (2532). *ความแปลกแยกกับพฤติกรรมในการทำงานของครูในสังกัด
กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ศิขริน สุธุข. (2532). *กระบวนการขัดเกลาเข้าสู่อาชีวพยาบาล. วิทยานิพนธ์ สค.ม. (สังคม
วิทยา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*
- สถาบันพัฒนากระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว. (2534.). *พระราชบัญญัติจัดตั้งศาล
เยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534. กรุงเทพฯ
: ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง.*
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2530). *พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3.*
- สุกมล มุ่งพัฒนสุนทร. (2546). *ปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมรักสัตว์ของนักเรียนชายในชนบท. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (พัฒนาสังคม).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2511). *คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : เกษม
บรรณกิจ.*

- สุทินันท์ เชื้อแก้ว. (2545). *ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้บริการธนาคารอัตโนมัติ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (วิชาการตลาด) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัตรา ธรรมวงศ์. (2544). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเคารพสิทธิมนุษยชน*. ภาคนิพนธ์ ปริญญาโท กศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัตรา สุภาพ. (2537). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพัตรา สุภาพ. (2538). *สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพจน์ จักขุทิพย์. (2521). *ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาสินี นุ่มเนียน. (2546). *ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. ปริญญาโท กศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุมิตรา เจริญพันธ์. (2545). *จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. ปริญญาโท กศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุริยะ พันธุ์ดี. (2536). *ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับจิตลักษณะและพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา*. ปริญญาโท จท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม. (2526). *แผนแนวการปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการและการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ*. กรุงเทพฯ : มหาเถรสมาคม.
- สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน. (2547). *รายงานสถิติคดีประจำปี 2546*. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2548, จาก <http://www.djop.moj.go.th>

- ลำรวย วรเดชะคงคา. (2534). ผลการฝึกอบรมทางศาสนาที่มีต่อการพัฒนาจิตลักษณะของนักเรียนที่เข้าโครงการบรรพชาสามเณรฤดูร้อนที่วัดม่วง เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หรรษา เลานเสีกุล. (2537). การเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัยกับลักษณะทางพุทธศาสนาและทางพฤติกรรมศาสตร์ของนักเรียนวัยรุ่น. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อ้อมเดือน สดมณี. (2543). ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงาน การถ่ายทอดการทำงานและลักษณะทางจิตสังคมของประชาชน. รายงานวิจัยฉบับที่ 78. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา ทองตัน. (2536). การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย. ปริญญานิพนธ์ สศ.ม. (อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- อาภรณ์ อินทรสุขุม. (2537). การศึกษาสภาพครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อค่านิยมในการพัฒนาตนเองและสังคมของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. ปริญญานิพนธ์ สศ.ม. (อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- อุบล เลี้ยววาริณ. (2534). ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย เกษร. (2528). การศึกษาคุณธรรม 4 ประการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุษา ศรีจินดารัตน์. (2533). พัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งอิที่เกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าของศาสนาในวัยรุ่นไทยภาคใต้. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- Maguire, L. (1983). *Understanding social network*. Beverly Hills : Sage.
- Rotter, J.B.(1966). *Generalized Expectancies for Internal versus External Control of reinforcement*. Psychological Monographs :General and Applied. 80.
- Strickland, Bonnie R. (1977) . "*Internal – External Control of Reinforcement.*" In Thomas (ed.) *Personality Variables in Social Behavior*. New York : John Wiley and Son.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางแสดงค่าสถิติต่าง ๆ

ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อน อย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาพิจารณาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 71 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	36	404.77	25.87	5.10*
ต่ำ	35	370.34	30.82	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	33	404.24	29.70	4.37*
ต่ำ	38	373.52	29.35	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	40	397.17	32.91	2.84*
ต่ำ	31	375.70	29.71	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	35	397.48	30.57	2.52*
ต่ำ	36	378.38	33.17	
สุขภาพจิต				
สูง	33	397.69	35.51	2.42*
ต่ำ	38	379.21	28.66	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	39	397.05	29.52	2.71*
ต่ำ	32	376.53	34.41	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ จำนวน 308 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	156	409.47	26.76	13.18*
ต่ำ	152	367.08	29.60	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	149	407.92	27.90	11.01*
ต่ำ	159	370.40	31.64	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	145	397.97	31.43	4.59*
ต่ำ	163	380.18	36.44	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	156	399.91	32.79	6.05*
ต่ำ	152	376.89	33.95	
สุขภาพจิต				
สูง	141	403.70	31.18	7.53*
ต่ำ	167	375.76	33.46	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	168	400.40	30.96	6.93*
ต่ำ	140	374.33	34.94	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 16 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของ
 เยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อน
 อย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อ
 พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับญาติ จำนวน
 51 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	23	406.08	31.84	4.18*
ต่ำ	28	369.03	31.10	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	23	403.17	31.89	3.42*
ต่ำ	28	371.42	33.69	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	27	390.74	36.47	1.04
ต่ำ	24	380.12	35.96	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	30	398.73	33.36	3.35*
ต่ำ	21	367.19	32.54	
สุขภาพจิต				
สูง	23	403.70	35.02	3.07*
ต่ำ	28	375.76	32.06	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	31	395.74	36.31	2.58*
ต่ำ	20	370.25	31.03	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจจำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 281 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	130	407.58	29.01	11.01*
ต่ำ	151	368.55	30.13	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	128	406.69	29.89	10.15*
ต่ำ	153	369.81	30.66	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	138	396.60	34.42	4.83*
ต่ำ	143	376.96	33.74	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	143	398.22	32.87	5.92*
ต่ำ	138	374.57	34.01	
สุขภาพจิต				
สูง	126	400.41	33.45	6.28*
ต่ำ	155	375.39	33.01	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	155	398.27	32.36	4.56*
ต่ำ	126	372.26	33.81	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 18 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของ
 เยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อน
 อย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อ
 พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มบิดามีการศึกษาระดับ
 มัธยมศึกษา จำนวน 101 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	57	408.82	25.08	7.51*
ต่ำ	44	369.11	27.85	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	49	407.40	24.94	5.32*
ต่ำ	52	376.55	32.50	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	53	394.96	28.85	1.10
ต่ำ	48	387.72	36.65	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	52	401.98	31.51	3.47*
ต่ำ	49	380.42	30.74	
สุขภาพจิต				
สูง	49	407.32	29.55	5.29*
ต่ำ	52	376.63	28.72	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	56	398.87	31.55	2.58*
ต่ำ	45	382.37	32.41	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 19 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของ
 เยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อน
 อย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อ
 พฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มบิดามีการศึกษาระดับ
 อาชีวศึกษา จำนวน 26 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	14	408.85	20.14	4.98*
ต่ำ	12	353.08	34.00	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	14	397.42	34.00	2.16*
ต่ำ	12	366.41	39.13	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	9	403.88	30.87	2.10*
ต่ำ	17	372.11	39.15	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	15	394.13	36.67	1.74
ต่ำ	11	368.09	38.67	
สุขภาพจิต				
สูง	13	396.30	34.90	1.79
ต่ำ	13	369.92	39.73	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	15	403.11	25.26	3.54*
ต่ำ	11	355.81	38.66	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 20 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มบิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 22 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	14	412.64	24.88	3.60*
ต่ำ	8	370.25	29.32	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	14	415.00	21.44	4.69*
ต่ำ	8	366.12	26.93	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	12	403.50	23.00	0.96
ต่ำ	10	389.70	42.63	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	11	409.09	24.65	1.75
ต่ำ	11	385.36	37.47	
สุขภาพจิต				
สูง	9	413.55	24.32	2.05
ต่ำ	13	385.92	34.66	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	12	408.75	24.53	1.81
ต่ำ	10	383.40	38.13	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 21 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มมารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 209 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	91	407.71	27.56	9.46*
ต่ำ	118	369.27	30.22	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	93	406.15	28.01	8.76*
ต่ำ	116	369.87	31.07	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	92	393.73	32.55	2.90*
ต่ำ	117	379.94	35.34	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	106	396.30	32.42	4.54*
ต่ำ	103	375.42	34.00	
สุขภาพจิต				
สูง	95	400.45	31.98	5.91*
ต่ำ	114	373.98	32.40	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	122	396.73	31.15	5.66*
ต่ำ	87	370.97	34.09	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 22 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มมารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 158 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	88	407.03	26.12	9.51*
ต่ำ	70	363.60	31.27	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	81	404.74	29.29	6.98*
ต่ำ	77	369.96	33.24	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	86	399.24	32.83	4.68*
ต่ำ	72	374.11	34.39	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	77	402.06	31.98	5.30*
ต่ำ	81	374.22	33.92	
สุขภาพจิต				
สูง	71	402.50	32.83	5.02*
ต่ำ	87	375.78	33.58	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	78	400.01	31.54	4.49*
ต่ำ	80	375.87	35.71	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 23 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มมารดาที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 35 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	22	408.36	30.09	3.18*
ต่ำ	13	377.76	22.18	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	14	411.85	31.67	2.49*
ต่ำ	21	387.09	26.81	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	22	396.50	29.94	0.12
ต่ำ	13	397.84	33.82	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	20	403.30	31.93	1.44
ต่ำ	15	388.60	28.46	
สุขภาพจิต				
สูง	18	408.00	30.69	2.29*
ต่ำ	17	385.35	27.46	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	20	407.95	30.07	2.61*
ต่ำ	15	382.40	26.44	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 24 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ จำแนกตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา พิจารณาในกลุ่มมารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 28 คน

ตัวแปร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา				
สูง	14	420.35	25.63	5.46*
ต่ำ	14	368.12	24.89	
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม				
สูง	17	416.00	25.56	5.91*
ต่ำ	11	360.63	21.80	
ความเชื่ออำนาจในตน				
สูง	12	405.00	31.88	1.37
ต่ำ	18	386.18	38.36	
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				
สูง	18	401.55	35.54	1.45
ต่ำ	10	381.10	35.76	
สุขภาพจิต				
สูง	13	409.23	35.67	2.16*
ต่ำ	15	381.26	32.69	
เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรม				
สูง	18	403.27	33.62	1.83
ต่ำ	10	378.00	37.05	

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 25 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของ
พุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการ
คบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มรวม จำนวน 430 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	32595.47	39.667	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	137668.32	167.53	.000
(ก) x (ข)	1	3777.47	4.59	.033
ส่วนที่เหลือ	426	821.73		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 26 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของ
พุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการ
คบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 71 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	6106.84	7.63	.007
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	15080.11	18.84	.000
(ก) x (ข)	1	150.23	.18	.666
ส่วนที่เหลือ	67	800.41		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 27 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ จำนวน 308 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	24003.41	29.52	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	106510.37	131.01	.000
(ก) x (ข)	1	150.23	2.18	.141
ส่วนที่เหลือ	304	812.99		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 28 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับญาติ จำนวน 51 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	2826.49	2.86	.097
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	15037.83	15.21	.000
(ก) x (ข)	1	3216.94	3.25	.078
ส่วนที่เหลือ	47	988.32		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 29 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 281 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	22597.15	26.79	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	90494.31	107.30	.000
(ก) x (ข)	1	.31	.00	.985
ส่วนที่เหลือ	277	843.37		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 30 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 101 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	3436.35	4.43	.038
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	27214.67	35.15	.000
(ก) x (ข)	1	5083.35	6.53	.012
ส่วนที่เหลือ	97	774.21		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจเมื่อพิจารณาตามความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 101 คน

ความเชื่อ	การคบ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(11)
อำนาจใน	เพื่อน						
ตน	อย่าง						
	เหมาะสม						
ต่ำ	สูง	(12)	27	408.55	2.55	21.43*	47.60*
สูง	สูง	(22)	22	406.00	-	18.88	45.05*
สูง	ต่ำ	(21)	31	387.12	-	-	26.27*
ต่ำ	ต่ำ	(11)	21	360.95	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 32 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 26 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	7741.09	9.03	.007
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	4183.09	4.88	.038
(ก) x (ข)	1	5150.20	6.00	.023
ส่วนที่เหลือ	22	857.15		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจเมื่อพิจารณาตามความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 26 คน

ความเชื่อ	การคบ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(12)	(11)
อำนาจใน	เพื่อน						
ตน	อย่าง						
	เหมาะสม						
สูง	ต่ำ	(21)	5	405.20	2.95	9.70	66.49*
สูง	สูง	(22)	4	402.25	-	6.75	63.54*
ต่ำ	สูง	(12)	10	395.50	-	-	56.79*
ต่ำ	ต่ำ	(11)	7	338.71	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 34 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 22 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	1168.64	2.36	.141
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	12152.00	24.59	.000
(ก) x (ข)	1	1554.74	3.14	.093
ส่วนที่เหลือ	18	494.06		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 35 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 209 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	8005.13	9.47	.002
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	63962.92	75.69	.000
(ก) x (ข)	1	1228.37	1.45	.229
ส่วนที่เหลือ	205	844.98		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 36 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของ
พุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการ
คบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
จำนวน 158 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	28789.16	35.82	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	51893.74	64.58	.000
(ก) x (ข)	1	292.05	.36	.547
ส่วนที่เหลือ	154	803.54		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 37 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของ
พุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการ
คบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา
จำนวน 35 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	363.86	.45	.503
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	6758.68	8.53	.006
(ก) x (ข)	1	2397.47	3.02	.092
ส่วนที่เหลือ	31	792.12		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 38 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมควบคุมตนในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 28 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	39.13	.06	.798
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	12028.90	20.56	.000
(ก) x (ข)	1	1093.07	1.86	.184
ส่วนที่เหลือ	24	584.95		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 39 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มรวม จำนวน 430 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	26343.33	35.12	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	129967.73	173.28	.000
(ก) x (ข)	1	1988.99	2.65	.104
ส่วนที่เหลือ	426	750.03		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 40 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 71 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	2316.97	3.40	.069
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	19471.06	28.60	.000
(ก) x (ข)	1	7437.78	10.92	.002
ส่วนที่เหลือ	67	680.81		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 41 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจเมื่อพิจารณาตามถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 71 คน

สุขภาพจิต	การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(21)
สูง	สูง	(22)	36	419.25	32.57*	45.48*	54.72*
ต่ำ	สูง	(12)	16	386.68	-	12.91	22.15
ต่ำ	ต่ำ	(11)	22	373.77	-	-	9.24
สูง	ต่ำ	(21)	13	364.53	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 42 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ จำนวน 308 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	21252.89	29.09	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	98083.46	134.25	.000
(ก) x (ข)	1	84.11	.11	.735
ส่วนที่เหลือ	304	730.59		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 43 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับญาติ จำนวน 51 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	3758.90	4.16	.047
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	10610.83	11.74	.001
(ก) x (ข)	1	2491.50	2.75	.103
ส่วนที่เหลือ	47	903.15		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 44 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 281 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	19394.97	23.86	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	82592.71	101.62	.000
(ก) x (ข)	1	478.01	.58	.444
ส่วนที่เหลือ	47	812.71		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 45 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 101 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	4194.72	6.94	.010
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	24220.13	40.11	.000
(ก) x (ข)	1	3734.32	6.18	.015
ส่วนที่เหลือ	47	603.71		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 46 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจเมื่อพิจารณาตามถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 71 คน

สุขภาพจิต	การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(11)
สูง	สูง	(22)	38	418.21	28.16*	48.49*	49.31*
ต่ำ	สูง	(12)	19	390.05	-	20.33*	21.15*
สูง	ต่ำ	(21)	11	369.72	-	-	0.82
ต่ำ	ต่ำ	(11)	33	368.90	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 47 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 26 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	626.86	.79	.382
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	16080.73	20.37	.000
(ก) x (ข)	1	20.61	.02	.873
ส่วนที่เหลือ	22	789.22		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 48 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 22 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	1470.94	2.14	.160
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	5951.33	8.68	.009
(ก) x (ข)	1	.34	.00	.982
ส่วนที่เหลือ	18	685.47		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 49 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 209 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	14100.55	17.94	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	53557.22	68.16	.000
(ก) x (ข)	1	467.33	.59	.441
ส่วนที่เหลือ	205	785.67		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 50 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 158 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	7015.77	9.18	.003
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	54635.41	71.54	.000
(ก) x (ข)	1	879.05	1.15	.285
ส่วนที่เหลือ	154	763.62		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 51 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 35 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	2579.71	3.89	.057
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	6838.96	10.33	.003
(ก) x (ข)	1	806.96	1.22	.278
ส่วนที่เหลือ	31	661.62		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 52 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและสุขภาพจิตในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 28 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
สุขภาพจิต(ก)	1	602.35	.94	.341
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	14751.92	23.15	.000
(ก) x (ข)	1	626.74	.98	.331
ส่วนที่เหลือ	24	637.12		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 53 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มรวม จำนวน 430 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรม(ก)	1	70465.79	108.30	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	180997.14	278.19	.000
(ก) x (ข)	1	10.87.34	1.67	.197
ส่วนที่เหลือ	426	650.61		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 54 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 71 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	12775.15	21.62	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	27714.99	46.91	.000
(ก) x (ข)	1	4012.51	6.79	.001
ส่วนที่เหลือ	67	590.77		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 55 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจเมื่อพิจารณาตามการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 71 คน

เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมฯ	การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(21)	(11)
สูง	สูง	(22)	17	411.11	12.01	24.93*	67.58*
สูง	ต่ำ	(21)	19	399.10	-	12.92	55.57*
ต่ำ	สูง	(12)	22	386.18	-	-	42.65*
ต่ำ	ต่ำ	(11)	13	343.53	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 56 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ จำนวน 308 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	47883.29	74.68	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	134816.09	210.26	.000
(ก) x (ข)	1	648.67	1.01	.315
ส่วนที่เหลือ	304	641.16		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 57 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับญาติ จำนวน 51 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	10410.77	13.28	.001
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	16366.52	20.88	.000
(ก) x (ข)	1	1670.44	2.13	.151
ส่วนที่เหลือ	47	783.82		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 58 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 281 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	47830.80	67.51	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	107486.00	151.71	.000
(ก) x (ข)	1	123.75	.17	.676
ส่วนที่เหลือ	277	708.47		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 59 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 101 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	10564.27	17.68	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	42386.14	71.06	.000
(ก) x (ข)	1	2.95	.00	.944
ส่วนที่เหลือ	97	569.46		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 60 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 26 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	6363.44	16.09	.001
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	13748.52	34.77	.000
(ก) x (ข)	1	2845.26	7.19	.914
ส่วนที่เหลือ	22	395.32		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 61 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจเมื่อพิจารณาตามถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 26 คน

เจตคติต่อ	การ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(21)	(11)
พฤติกรรม	ถ่ายทอด						
ตามหลัก	ทางพุทธ						
ศีลธรรมฯ	จากบิดา						
	มารดา						
สูง	สูง	(22)	10	412.00	11.00	26.60	82.00*
สูง	ต่ำ	(21)	4	401.00	-	15.60*	71.00*
ต่ำ	สูง	(12)	5	385.40	-	-	55.40*
ต่ำ	ต่ำ	(11)	7	330.00	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 62 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 22 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	5844.98	12.83	.002
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	11397.67	25.03	.000
(ก) x (ข)	1	792.42	1.74	.204
ส่วนที่เหลือ	18	455.32		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 63 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่มารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 209 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	34235.16	50.63	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	78495.87	116.10	.000
(ก) x (ข)	1	697.90	1.03	.311
ส่วนที่เหลือ	205	676.08		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 64 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 158 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	24535.27	36.94	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	74345.17	111.95	.000
(ก) x (ข)	1	640.56	.96	.328
ส่วนที่เหลือ	154	664.07		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 65 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 35 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	4267.23	6.67	.015
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	6683.24	10.45	.003
(ก) x (ข)	1	147.07	.23	.635
ส่วนที่เหลือ	31	639.34		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 66 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเจตคติต่อพฤติกรรมตามศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 28 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ(ก)	1	4107.63	7.91	.010
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	17974.66	34.63	.003
(ก) x (ข)	1	34.66	.06	.798
ส่วนที่เหลือ	24	518.94		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 67 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มรวม จำนวน 430 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	60657.27	89.95	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	179300.17	265.88	.000
(ก) x (ข)	1	725.14	1.07	.300
ส่วนที่เหลือ	426	674.34		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 68 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 71 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	4965.90	6.55	.013
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	19490.92	25.73	.000
(ก) x (ข)	1	38.56	.05	.822
ส่วนที่เหลือ	67	757.38		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 69 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ จำนวน 308 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	45024.27	69.27	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	142669.92	219.50	.000
(ก) x (ข)	1	907.39	1.39	.238
ส่วนที่เหลือ	304	649.96		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 70 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 281 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	42057.01	58.20	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	110825.03	153.37	.000
(ก) x (ข)	1	1279.03	1.77	.184
ส่วนที่เหลือ	277	722.56		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 71 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 101 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	11501.05	19.98	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	39428.80	68.52	.000
(ก) x (ข)	1	474.39	.82	.366
ส่วนที่เหลือ	97	575.39		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 72 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 26 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	2120.48	2.96	.099
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	17998.89	24.13	.000
(ก) x (ข)	1	156.20	.21	.645
ส่วนที่เหลือ	22	716.13		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 73 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 22 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	3366.23	5.66	.029
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	9149.14	15.38	.001
(ก) x (ข)	1	270.23	.45	.509
ส่วนที่เหลือ	18	594.96		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 74 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 209 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	24269.19	33.81	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	79610.55	110.90	.000
(ก) x (ข)	1	1724.37	2.40	.123
ส่วนที่เหลือ	205	717.80		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 75 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 158 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	29918.71	47.73	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	73231.06	116.82	.000
(ก) x (ข)	1	.11	.00	.989
ส่วนที่เหลือ	154	626.83		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 76 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 35 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	1902.70	2.63	.114
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	7535.59	10.45	.003
(ก) x (ข)	1	162.90	.22	.638
ส่วนที่เหลือ	31	720.94		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 77 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 28 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
มุ่งอนาคตควบคุมตน(ก)	1	903.90	1.41	.246
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	17045.72	26.65	.000
(ก) x (ข)	1	246.76	.38	.540
ส่วนที่เหลือ	24	639.58		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 78 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มรวม จำนวน 430 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	28225.36	38.17	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	171111.08	230.53	.000
(ก) x (ข)	1	4133.37	5.56	.019
ส่วนที่เหลือ	426	742.23		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 79 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 71 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	4627.81	6.06	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	17442.87	22.87	.016
(ก) x (ข)	1	8.23	.01	.918
ส่วนที่เหลือ	67	762.49		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 80 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ จำนวน 308 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	22275.76	31.20	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	132722.94	185.91	.000
(ก) x (ข)	1	4349.66	6.09	.014
ส่วนที่เหลือ	304	713.90		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 81 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจเมื่อพิจารณาตามถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาและเชื่ออำนาจในตนในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ จำนวน 308 คน

เชื่อ	การ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(21)	(11)
อำนาจใน	ถ่ายทอด						
ตน	ทางพุทธ						
	จากบิดา						
	มารดา						
สูง	สูง	(22)	38	418.21	28.16*	48.49*	49.31*
สูง	ต่ำ	(21)	19	390.05	-	20.33*	21.15*
ต่ำ	สูง	(12)	11	369.72	-	-	0.82
ต่ำ	ต่ำ	(11)	33	368.90	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 82 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับญาติ จำนวน 51 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	2393.08	2.46	.124
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	18547.35	19.06	.000
(ก) x (ข)	1	173.35	.17	.675
ส่วนที่เหลือ	47	972.99		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 83 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 281 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	20320.71	25.31	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	100275.00	124.89	.000
(ก) x (ข)	1	1239.85	1.54	.215
ส่วนที่เหลือ	277	802.88		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 84 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 101 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	3101.28	4.64	.034
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	41247.72	61.71	.000
(ก) x (ข)	1	1119.07	1.67	.199
ส่วนที่เหลือ	97	668.35		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 85 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 26 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	5917.13	11.81	.002
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	14540.91	29.03	.000
(ก) x (ข)	1	1566.43	3.12	.091
ส่วนที่เหลือ	22	500.79		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 86 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 22 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	1011.05	1.43	.247
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	9010.37	12.77	.002
(ก) x (ข)	1	710.00	1.00	.329
ส่วนที่เหลือ	18	705.48		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 87 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่มารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 209 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	9388.20	11.90	.001
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	72363.33	91.75	.000
(ก) x (ข)	1	2623.80	3.32	.070
ส่วนที่เหลือ	205	788.68		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 88 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 158 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	20926.04	30.44	.000
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	69782.16	101.51	.000
(ก) x (ข)	1	559.09	.81	.369
ส่วนที่เหลือ	154	687.41		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 89 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 35 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	48.01	9.05	.808
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	7258.51	.06	.005
(ก) x (ข)	1	46.11	.05	.812
ส่วนที่เหลือ	31	801.73		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 90 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 28 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความเชื่ออำนาจในตน(ก)	1	998.32	1.77	.196
การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา(ข)	1	15371.31	27.26	.000
(ก) x (ข)	1	2186.45	3.87	.061
ส่วนที่เหลือ	24	563.84		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 91 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มรวม จำนวน 430 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	73795.00	100.84	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	146544.80	200.25	.000
(ก) x (ข)	1	1194.83	1.63	.202
ส่วนที่เหลือ	426	731.79		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 92 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 71 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	14265.67	20.86	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	23509.26	34.39	.000
(ก) x (ข)	1	11.47	.01	.897
ส่วนที่เหลือ	67	683.81		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 93 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ จำนวน 308 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	53780.67	75.33	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	112583.78	157.71	.000
(ก) x (ข)	1	1939.53	2.71	.100
ส่วนที่เหลือ	304	713.85		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 94 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับญาติ จำนวน 51 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	6634.84	6.72	.013
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	9777.84	9.91	.003
(ก) x (ข)	1	293.09	.29	.588
ส่วนที่เหลือ	47	986.59		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 95 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 281 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	45497.82	59.99	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	93693.20	123.46	.000
(ก) x (ข)	1	87.57	.11	.734
ส่วนที่เหลือ	277	758.41		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 96 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 101 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	13722.51	19.11	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	31342.26	43.66	.000
(ก) x (ข)	1	483.44	.67	.414
ส่วนที่เหลือ	97	717.77		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 97 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 26 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	15121.42	20.97	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	7308.03	10.13	.004
(ก) x (ข)	1	1584.04	2.19	.152
ส่วนที่เหลือ	22	720.92		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 98 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 22 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	3058.68	6.91	.017
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	11530.37	20.07	.004
(ก) x (ข)	1	422.63	.95	.341
ส่วนที่เหลือ	18	442.19		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 99 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่มารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 209 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	36275.06	51.92	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	74244.81	106.27	.000
(ก) x (ข)	1	1818.32	2.60	.108
ส่วนที่เหลือ	205	698.72		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 100 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 158 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	28644.50	35.69	.000
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	53095.32	66.16	.000
(ก) x (ข)	1	612.49	.76	.384
ส่วนที่เหลือ	154	802.50		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 101 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่มารดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 35 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	5047.51	7.01	.013
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	3264.69	4.54	.041
(ก) x (ข)	1	665.90	.92	.343
ส่วนที่เหลือ	31	719.16		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 102 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและเจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาในกลุ่มที่มาติดตามมีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 28 คน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (ก)	1	3923.37	8.37	.008
การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม(ข)	1	19217.47	40.99	.000
(ก) x (ข)	1	49.91	.10	.747
ส่วนที่เหลือ	24	468.75		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและค่าสถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวปัทมา เกตุอำา นิสิตปริญญาโท สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังศึกษาเรื่อง การศึกษาลักษณะทางสังคม – จิตใจที่
 เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน
 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับคัดเลือกว่ามีความเหมาะสมในการตอบ
 แบบสอบถาม จึงใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ โดยขอให้ท่านกรุณาอ่าน
 คำแนะนำในการตอบ ตอบให้ครบทุกข้อ และตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ท่าน
 ให้มานี้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับโดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ดังนั้นคำตอบ
 ของท่านจึงไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน ขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ ที่นี้

ปัทมา เกตุอำา

นิสิตระดับมหาบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามชุดที่ 1

ข้อมูลส่วนตัว

กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. สภาพครอบครัว

☐ อาศัยอยู่กับพ่อแม่	☐ อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่
☐ อาศัยอยู่กับญาติ	☐ อื่น ๆ

2. การศึกษาบิดา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษา
☐ อาชีวศึกษา	☐ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
☐ อื่น ๆ	

3. การศึกษามารดา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษา
☐ อาชีวศึกษา	☐ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
☐ อื่น ๆ	

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามชุดที่ 2 - 7 นี้มีความประสงค์จะสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางสังคม ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของท่าน ขอความกรุณาให้ท่านอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด

แบบสอบถามชุดที่ 2 (ค่าอำนาจจำแนก .52 - .75)

พฤติกรรมทางพุทธศาสนา (ค่าความเชื่อมั่น .77)

1. ฉันมักระวังไม่ทำให้สัตว์เล็ก ๆ เช่น มด แมลง ได้รับบาดเจ็บหรือตาย

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันจะไม่หยิบของที่ผู้อื่นลืมทิ้งไว้มาเป็นของตนเอง

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. บ่อยครั้งที่ฉันพูดโกหกเพื่อมิให้ตนเองและเพื่อนถูกลงโทษ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันปฏิเสธทุกครั้งเมื่อเพื่อนชวนสูบบุหรี่

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. เมื่อเห็นผู้อื่นต้องการความช่วยเหลือ ฉันมักเดินเลี้ยวไปทางอื่น

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันบอกผู้อื่นก่อนเสมอเมื่อจะใช้ของ ๆ ผู้ นั้น

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันมักนั่งเหม่อลอยคิดเรื่องต่าง ๆ ในเวลาที่ไม่มีอะไรทำ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันมักลืมหืมตาที่ให้กับเพื่อน ๆ เสมอ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

9. เมื่อมีเพื่อนใหม่เข้ามา ฉันยินดีให้ความช่วยเหลือเมื่อถูกร้องขอ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

10. เมื่อเกิดการทะเลาะกัน ฉันมักเลี่ยงไม่ทำร้ายผู้อื่น

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

11. บางครั้งฉันหยิบของส่วนตัวของผู้อื่นมาใช้แล้วนำกลับไปคืนโดยไม่บอกเจ้าของ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

12. อาชีพในอนาคตของฉันต้องเป็นอาชีพที่ไม่เบียดเบียนใคร

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

13. ฉันยอมให้เพื่อใช้ช้อนกลางก่อน เมื่อต้องการตักอาหารพร้อมกัน

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

14. เมื่อผู้ดูแลหรือพี่เลี้ยงมอบหมายงานให้ฉันรับผิดชอบ ฉันจะตั้งใจทำอย่างเต็มที่ด้วยความรอบคอบ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

15. ในขณะที่ฉันทำงานอย่างหนึ่ง ฉันมักนึกถึงเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานนี้เสมอ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

16. ฉันมักแค้นคนที่ตั้งใจทำให้ฉันเจ็บช้ำน้ำใจ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

17. ฉันแบ่งผ้าห่มให้เพื่อน ๆ เมื่ออากาศหนาว

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

18. บางครั้งฉันคิดจะทำอาชีพที่ไม่สุจริต

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

19. ฉันมักระวังไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

20. ฉันเตือนตัวเองให้ตั้งใจเรียนเพื่อจะได้มีความรู้และนำไปใช้ประโยชน์เมื่อได้ออกไป

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบสอบถามชุดที่ 3 (ค่าอำนาจจำแนก .42 - .70)

การปฏิบัติของฉัน (ค่าความเชื่อมั่น .74)

1. ฉันเชื่อว่าการเอาของของคนอื่นมาเป็นของตนเองเป็นบาป

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันพร้อมจะปฏิบัติตามศีลทุกข้อ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. การไม่พูดปดนั้นเป็นศีลข้อที่มีประโยชน์มากที่สุดในศีลทั้ง 5 ข้อ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันเห็นว่าการตกปลาเป็นการกระทำที่ขาดความเมตตา กรุณา

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันเชื่อว่าหากฉันไม่เสพสิ่งเสพติด จะทำให้ฉันไม่ทำผิดศีลข้ออื่น ๆ ตามมาด้วย

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

6. ฉันไม่พอใจมากที่เพื่อนมาพูดโกหกหลอกลวง

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

7. ฉันไม่เห็นความจำเป็นที่ต้องทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นทุกครั้ง

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

8. ฉันตั้งใจที่จะประกอบอาชีพสุจริตเมื่อได้ออกจากสถานที่นี้

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

9. ฉันรู้สึกว่าคุณจะสามารถปฏิเสธได้หากเพื่อนชวนฉันสูบบุหรี่หรือทดลองใช้ยาเสพติด

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

10. ฉันพร้อมจะพูดโกหกเพื่อให้เพื่อนพ้นผิด

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

11. ฉันพร้อมให้อภัยผู้ที่มาทำให้ฉันเจ็บช้ำน้ำใจ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

12. ฉันเชื่อว่าบางครั้งเราไม่สามารถรักเดียวใจเดียวได้

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

13. ฉันเห็นว่าเราจำเป็นต้องบอกผู้อื่นก่อนเสมอ เมื่อเราต้องการใช้ของ ๆ คนอื่น

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

14. ฉันจะนำอาชีพที่ฝึกในศูนย์ฝึกอบรวม / สถานแรกรับนี้ ไปใช้เพื่อเลี้ยงชีพ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

15. ฉันคิดว่าไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามศีลทุกข้ออย่างเคร่งครัด

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

16. ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตามกฎระเบียบจะไม่ทำให้เกิดการทะเลาะกัน

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

17. เมื่อเพื่อนไม่สบาย ฉันยินดีช่วยทำงานแทนเพื่อนทุกครั้ง

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

18. ฉันเต็มใจที่จะรับฟังปัญหาที่เพื่อนมาระบายทุกข์ให้ฟังเสมอ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

19. ฉันไม่อยากร่วมวงสนทนากับเพื่อนที่คุยกันเรื่องลามกอนาจาร

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

20. แม้จะเห็นภาพผู้หญิงแต่งตัวยั่ววนในโทรทัศน์ ฉันพยายามข่มใจไม่สร้างจินตนาการไปในทางที่ไม่ดีต่อไปอีก

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

แบบสอบถามชุดที่ 4 (ค่าอำนาจจำแนก .48 - .69)

อนาคตของฉัน (ค่าความเชื่อมั่น .70)

1. ฉันรีบทำงานให้เสร็จก่อนไปพักผ่อนเสมอ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ฉันมักลืมหืมตาการบ้านเสมอ

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

3. ฉันชอบขีดเขียนลงในหนังสือเรียนจนสกปรก

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. ฉันอยากเรียนหนังสือมาก ๆ เพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดี ๆ

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. เมื่อมีคนขัดใจฉัน ฉันมักจะฉวยสิ่งของใกล้มือขว้างปาหรือทำลายเสมอ

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

6. ฉันไม่อยากสอบตก จึงขยันดูหนังสือเรียน

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

7. แม้ร่างกายจะสกปรก ฉันก็จะไม่อาบน้ำ ถ้ารู้สึกไม่อยากอาบ

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

8. ฉันจะไม่ใช้เงินหมดเพราะเกรงว่าพรุ่งนี้จะไม่เงินใช้

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

9. เมื่อมีคนนำขนมมาให้ ฉันมักหยิบชิมก่อนเสมอ

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

10. เมื่อฉันได้รับเงินเพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดอาทิตย์หรือตลอดเดือน แต่ถ้าฉันเห็นของที่ฉันอยากได้มากและราคาแพง ฉันจะซื้อและยอมอดหลังจากนั้น

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

แบบสอบถามชุดที่ 5 (ค่าอำนาจจำแนก .46 - .66)

ความรู้สึกของฉัน (ค่าความเชื่อมั่น .73)

1. ฉันรู้สึกกลัวโดยไม่รู้ว่าจะกลัวอะไรบ่อย ๆ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันมีเรื่องกลุ่มใจอยู่เสมอ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันรู้สึกกังวลใจว่าพ่อหรือแม่อาจจะไม่รักฉัน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันบังคับตนเองไม่ค่อยได้

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนตกใจง่าย

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. เวลาดีใจฉันรู้สึกดีใจมาก และเวลาเสียใจฉันรู้สึกเสียใจมาก

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองจะทำอะไรผิดอยู่เสมอ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันรู้สึกหวาดกลัวอยู่เสมอว่าพ่อแม่หรือคนที่ดูแลฉันจะลงโทษฉัน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. บางครั้งฉันรู้สึกตัวเองเป็นคนไม่ดีเลย

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. เมื่อเข้านอนตอนกลางคืน ฉันมักนอนไม่หลับเพราะคิดอะไรต่าง ๆ นานา

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

แบบสอบถามชุดที่ 6 (ค่าอำนาจจำแนก .59 - .78)

ความรู้สึกของฉัน (ค่าความเชื่อมั่น .77)

1. ฉันสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วเพราะความพยายามของฉัน

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ฉันรู้ว่าใคร ๆ ก็อยากเป็นเพื่อนกับฉัน

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

3. ถ้าฉันทำผิด ฉันสามารถที่จะแก้ไขให้ถูกต้องด้วยตนเองได้

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

4. ฉันได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าหรือผู้ดูแลคนอื่นนั้นเพราะเพื่อน ๆ เห็นในความสามารถของ
ฉัน

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

5. ฉันมีความตื่นตัวอย่างมากในการทำสิ่งแปลกใหม่ที่ท้าทายความสามารถ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

6. ฉันชอบให้เพื่อนทำงานหรือสิ่งต่าง ๆ แทนฉันมากกว่าทำด้วยตนเอง

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

7. ฉันเชื่อว่าสิ่งตอบแทนที่ได้รับขึ้นอยู่กับว่าการกระทำของฉันขึ้นตรงกับความต้องการของผู้คนที่
เกี่ยวข้องหรือไม่

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

8. การที่ฉันจะได้ในสิ่งที่ต้องการมักจะเนื่องมาจากฉันใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อสิ่งนั้น

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อคนที่มีความสำคัญไม่ชอบฉัน จะทำให้ฉันไม่มีเพื่อน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ถ้าฉันได้วางแผนเอาไว้ส่วนใหญ่ฉันมักจะทำตามแผนได้ทุกครั้ง

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบสอบถามชุดที่ 7 (ค่าอำนาจจำแนก .57 - .79)

พ่อแม่ของฉัน (ค่าความเชื่อมั่น .77)

1. พ่อแม่มักพาฉันไปทำบุญที่วัดในวันพระเสมอ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. พ่อแม่ของฉันมักพาฉันไปฟังเทศน์ที่วัดในวันสำคัญทางพุทธศาสนา

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. พ่อแม่ของฉันนำฉันสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอนทุกคืน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. เมื่อมีเวลาว่าง พ่อแม่ของฉันจะสอนให้ฉันฝึกนั่งสมาธิและสังเกตลมหายใจเข้าออกของตัวเองเสมอ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ครอบครัวของฉันไม่เคยพูดคุยกันเรื่องทำสมาธิภาวนา

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ทุกครั้งที่มีโอกาส พ่อแม่และฉันจะใส่บาตรร่วมกันในตอนเช้า

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

7. พ่อแม่ของฉันชมเชยฉันทุกครั้งที่ฉันแสดงความเอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งของให้กับคนอื่น

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

8. พ่อแม่แนะนำให้ฉันรักษาศีล 5 อย่างเคร่งครัดในวันสำคัญทางพุทธศาสนา

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

9. ฉันสังเกตเห็นพ่อแม่ของฉันรู้สึกปลื้มใจที่เห็นฉันฝึกสมาธิภาวนา

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

10. บ่อยครั้งที่พ่อแม่ของฉันเปิดเทปธรรมะให้ฉันฟัง

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

แบบสอบถามชุดที่ 8 (ค่าอำนาจจำแนก .50 - .69)

ฉันกับเพื่อน (ค่าความเชื่อมั่น .75)

1. ฉันมักหาทางปฏิเสธถ้าเพื่อนชักชวนให้ทดลองสิ่งที่ยังสงสัยว่าอาจเป็นสิ่งเสพติด

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ถ้าเพื่อนชักชวนให้ฉันหลบการเรียนหรือการทำงาน ฉันมักไม่กล้าขัดใจเขา

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

3. ฉันมักพอใจกับคำแนะนำของเพื่อนมากกว่าพ่อแม่หรือคนอื่น

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

4. เมื่อเพื่อนดูหนังสือที่ไม่เหมาะสำหรับเด็กมาด้วยกัน ฉันก็อดที่จะเข้าไปร่วมดูด้วยไม่ได้

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. แม้พ่อแม่หรือคนอื่นจะสั่งห้าม แต่ถ้าเพื่อนบอกว่าดี ฉันจะทำตามเพื่อน

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

6. ฉันจะยอมช่วยเพื่อนโดยยอมพูดเท็จกับหลอกผู้อื่น ทันทึที่เพื่อนร้องขอ

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

7. ฉันมักชักชวนเพื่อนให้ทำสิ่งที่ดีและถูกต้อง เช่น การตรงต่อเวลา การทำตามระเบียบวินัย

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

8. ฉันมักเลิกคบเพื่อนที่มีความประพฤติดี

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

9. ฉันกลัวว่าเพื่อนจะเลิกคบ จึงตามใจเพื่อน

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

10. ถ้ามีโอกาสฉันจะขโมยเงินมาซื้อขนมเลี้ยงเพื่อน

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปัทมา เกตุอ่ำ
วันเดือนปีเกิด	20 กรกฎาคม 2518
สถานที่เกิด	อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	91 / 15 พหลโยธิน 64 หมู่ 11 ต. คูคต อ. ลำลูกกา จ. ปทุมธานี 12130
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	นักวิจัยอิสระ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	-
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2539	ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2535	การศึกษานอกโรงเรียน โรงเรียนหอวัง กรุงเทพฯ